

FELHÍVÁS

FENNTARTHATÓ KÖZLEKEDÉSFEJLESZTÉSRE

A felhívás címe: Fenntartható települési közlekedésfejlesztés

A felhívás kódszáma: TOP-3.1.1-16

Magyarország Kormányának felhívása a települési önkormányzatok¹ részére a fenntartható közlekedési módok további térnyerése érdekében.

A Kormány a Partnerségi Megállapodásban célul tűzte ki az alacsony szén-dioxid-kibocsátással járó stratégiák támogatását valamennyi területtípuson, de különösen a városi területeken, ideértve a fenntartható városi mobilitás és a kibocsátás-csökkentést előmozdító alkalmazkodási intézkedések támogatását. A cél elérését a Kormány a települési önkormányzatok együttműködésével tervezi megvalósítani jelen felhívásban foglalt feltételek mentén.

Az együttműködés keretében a Kormány vállalja, hogy:

- a felhívás feltételeinek megfelelő projekteket vissza nem térítendő támogatásban részesíti a rendelkezésre álló forrás erejéig.
- a támogatási előleggel kapcsolatos feltételeknek megfelelő támogatott projekteknek a Felhívásban meghatározottak szerint támogatási előleget biztosít.

A támogatási kérelmet benyújtó szervezetek az együttműködés keretében vállalják², hogy:

- projektjük megvalósításával hozzájárulnak a foglalkoztatás és a mobilitás előmozdításához,
- a kapott támogatáson felül önerőből finanszírozzák a projektet.
- a támogatás visszafizetésének terhe mellett vállalják a projekt fenntartását.

¹ Támogatási kérelmet azok a szervezetek nyújthatnak be, amelyek maradéktalanul megfelelnek a felhívás jogosultsági feltételeinek. Kérjük a támogatási kérelem benyújtása előtt tanulmányozza a részletes jogosultsági feltételeket a 4. fejezetben.

² A támogatási kérelem benyújtására és megvalósítására számos egyéb feltétel vonatkozhat. Kérjük, tanulmányozza át ezeket a Felhívás további fejezeteiben!

Tartalomjegyzék

1.	A tervezett fejlesztések háttere	5
1.1.	A felhívás indokoltsága és célja	5
1.2.	A rendelkezésre álló forrás	5
1.3.	A támogatás háttere	5
2.	Ügyfélszolgálatok elérhetősége	5
3.	A projektekkel kapcsolatos elvárások	5
3.1.	A projekt keretében megvalósítandó tevékenységek	6
3.1.1.	Önállóan támogatható tevékenységek	6
3.1.2.	Önállóan nem támogatható tevékenységek	8
3.1.2.1.	Kötelezően megvalósítandó, önállóan nem támogatható tevékenységek	8
3.1.2.2.	Választható, önállóan nem támogatható tevékenységek:	8
3.2.	A támogatható tevékenységek állami támogatási szempontú besorolása	9
3.3.	Nem támogatható tevékenységek	12
3.4.	A projekt műszaki, szakmai tartalmával és a megvalósítással kapcsolatos elvárások	12
3.4.1.	Műszaki, szakmai tartalommal kapcsolatos elvárások	12
3.4.1.1.	Műszaki és szakmai elvárások	12
3.4.1.2.	Esélyegyenlőség és környezetvédelmi szempontok érvényesítésével kapcsolatos elvárások	30
3.4.1.3.	Egyéb elvárások	31
3.4.2.	Mérföldkövek tervezésével kapcsolatos elvárások	31
3.4.3.	A projekt szakmai megvalósítása során a közbeszerzési kötelezettségre vonatkozó elvárások ..	32
3.4.4.	A projekt szakmai megvalósításával kapcsolatos egyéb elvárások	32
3.5.	A projektvégrehajtás időtartama	33
3.5.1.	A projekt megkezdése	33
3.5.2.	A projekt végrehajtására rendelkezésre álló időtartam	33
3.6.	Projektekkel kapcsolatos egyéb elvárások	33
3.6.1.	A projekt területi korlátozása	33
3.6.2.	A fejlesztéssel érintett ingatlanra vonatkozó feltételek	33
3.7.	Indikátorok, szakpolitikai mutatók, adatszolgáltatás	34
3.7.1.	Indikátorok	34
3.7.2.	Szakpolitikai mutatók	35
3.7.3.	Egyéni szintű adatgyűjtés ESZA forrásból megvalósuló felhívások esetén	35
3.8.	Fenntartási kötelezettség	35
3.9.	Biztosítékok köre	35
3.10.	Önerő	35
4.	A támogatási kérelmek benyújtásának feltételei	35
4.1.	Támogatást igénylők köre	35
4.2.	Támogatásban nem részesíthetők köre	36
4.3.	A támogatási kérelem benyújtásának határideje és módja	36
4.4.	Kiválasztási eljárásrend és kiválasztási kritériumok	37

4.4.1. Kiválasztási eljárásrend	37
4.4.2. Kiválasztási kritériumok	37
5. A finanszírozással kapcsolatos információk.....	40
5.1. A támogatás formája.....	40
5.2. A projekt maximális elszámolható összköltsége.....	40
5.3. A támogatás mértéke, összege	40
5.4. Előleg igénylése	41
5.5. Az elszámolható költségek köre	42
Az elszámolás a kiküldetési rendelvénnyel történik.	45
5.6. Az elszámolhatóság további feltételei.....	46
5.7. Az elszámolható költségek mértékére, illetve arányára vonatkozó elvárások	48
5.8. Nem elszámolható költségek köre	50
5.9. Az állami támogatásokra vonatkozó rendelkezések.....	50
5.9.1. A felhívás keretében nyújtott egyes támogatási kategóriákra vonatkozó egyedi szabályok.....	50
6. csatolandó mellékletek listája.....	53
6.1. A támogatási kérelem elkészítése során csatolandó mellékletek listája.....	53
6.2. A támogatási szerződéshez csatolandó mellékletek listája	54
6.3. Az első kifizetési kérelemhez csatolandó mellékletek listája	54
7. További információk	55
8. A felhívás szakmai mellékletei	56

A Felhívás elválaszthatatlan része az Általános Útmutató a Felhívásokhoz (a továbbiakban: ÁÚF), valamint a Pénzügyi Elszámolási Útmutató c. dokumentum és kapcsolódó mellékletei (pénzügyi összesítők), amelyek hatályos verziója megtalálható a www.szechenyi2020.hu honlapon.

A Felhívás, a szakmai melléletek, az ÁÚF, a Pénzügyi Elszámolási Útmutató és kapcsolódó mellékletei (pénzügyi összesítők), valamint a támogatási kérelem adatlap együttesen tartalmazzák a támogatási kérelem elkészítéséhez szükséges összes feltételt.

Amennyiben jelen Felhívásban foglaltak valamely fejezet tekintetében eltérnek az ÁÚF-ban vagy a Pénzügyi Elszámolási Útmutatóban megfogalmazott általános előírásoktól, és az eltérés tényére kifejezett hivatkozás történik, akkor a jelen dokumentumban szabályozottak az irányadók.

Felhívjuk a tisztelt támogatást igénylők figyelmét, hogy a Felhívás, az ÁÚF, a Pénzügyi Elszámolási Útmutató, a támogatási kérelem adatlap, továbbá ezek kapcsolódó dokumentumai esetén az Irányító Hatóság, illetve a Miniszterelnökség a változtatás jogát fenntartja, ezért kérjük, hogy kövessék figyelemmel a www.szechenyi2020.hu honlapon megjelenő közleményeket!

1. A TERVEZETT FEJLESZTÉSEK HÁTTERE

1.1. A felhívás indokoltsága és célja

A támogatás célja, hogy olyan, a fenntartható közlekedés feltételeit megerősítő és erősítő közlekedésfejlesztési intézkedések valósuljanak meg településeken és települések között, melyek hozzájárulnak az éghajlatváltozás mérsékléséhez, a szén-dioxid kibocsátás csökkentéséhez, az élhető városi és települési környezet kialakulásához, valamint az EU2020 és a Nemzeti Közlekedési Infrastruktúra-fejlesztési Stratégia fenntartható fejlődésre és közlekedésre vonatkozó céljainak a teljesüléséhez.

Jelen konstrukció a települési, településkörnyéki és településközi közlekedési rendszereket szerves egésznek tekinti, és lehetőséget kínál a közlekedési feltételek és módok komplex, egymást erősítő, a fenntartható fejlődést és fenntartható közlekedést szolgáló fejlesztésére a Terület- és Településfejlesztési Operatív Program (továbbiakban: TOP) határain belül.

A projekteknek a települési mobilitás környezetileg (levegőszennyezés, zajterhelés) és pénzügyileg (működtetők és a közlekedők oldalán) fenntarthatóbbá tételét kell szolgálniuk, és hozzá kell járulniuk a TOP 3. prioritási eredményindikátor („**A napi utazások esetén fő közlekedési eszközként gyalogos, kerékpáros vagy közösségi közlekedési módot választók részaránya**”) értékének közvetlen települési, és közvetve országos növekedéséhez.

Tárgyi felhívás a területi szereplők Kormány által elfogadott integrált területi programjainak a megvalósítását szolgálja.

Jelen felhívás keretében kizárólag olyan támogatási kérelmek támogathatóak, amelyek megfelelnek a fenti célkitűzéseknek.

1.2. A rendelkezésre álló forrás

A felhívás meghirdetésekor a támogatásra rendelkezésre álló tervezett keretösszeg, összes elszámolható költség alapon³ 24,94 milliárd Ft. A területi egység számára rendelkezésre álló forrás meghatározása és a támogatási kérelmek várható darabszáma a felhívás területi egységre vonatkozó területspecifikus mellékletében található.

Jelen felhívás forrását az Európai Regionális Fejlesztési Alap és Magyarország költségvetése társfinanszírozásban biztosítja.

1.3. A támogatás háttere

Jelen felhívást Terület- és Településfejlesztési Operatív Program keretében a Regionális Fejlesztési Operatív Programok Irányító Hatósága hirdeti meg az 1005/2016. (I.18.) számú kormányhatározatban szereplő éves fejlesztési keret alapján.

2. ÜGYFÉLSZOLGÁLATOK ELÉRHETŐSÉGE

Ha további információkra van szüksége, forduljon bizalommal a Széchenyi 2020 ügyfélszolgálathoz a **06/1 896-0000**-ás, normál díjazású telefonszámon, ahol hétfőtől csütörtökig 8:30-16 óráig, pénteken 8:30-14 óráig fogadják hívását.

Kérjük, kövesse figyelemmel a felhívással kapcsolatos közleményeket a www.szechenyi2020.hu oldalon, ahol a Széchenyi 2020 ügyfélszolgálat elektronikus elérhetőségeit is megtalálhatja!

3. A PROJEKTEKKEL KAPCSOLATOS ELVÁRÁSOK

Kérjük, hogy a támogatási kérelem összeállítása során vegye figyelembe, hogy a projekteknek meg kell felelniük különösen a következőknek:

³Az operatív programban rögzítettek alapján.

3.1. A projekt keretében megvalósítandó tevékenységek

3.1.1. Önállóan támogatható tevékenységek

A felhívás keretében az alábbi tevékenységek támogathatóak önállóan:

A) Kerékpárosbarát fejlesztés

- a) Teljes település vagy településrész közlekedési úthálózatának kerékpárosbaráttá alakítása kerékpárforgalmi létesítmények kijelölésével, építésével.
- b) Települések, vagy településközpont és lakott területen kívül elérhető lakott településrész közötti kerékpárforgalmi útvonal kialakítása.
- c) Országos közút teljes átkelési szakasza vagy annak egy funkcionális egysége mentén (pl. településközpont és a település szélén egy lakóterület közötti szakasza) létesül kerékpáros útvonal.
- d) Lakott területen kívül elhelyezkedő munkahelyek és a település belterülete közötti kerékpárforgalmi útvonal kialakítása.
- e) Közbringa-rendszer kiépítése, bővítése:
  - a kötött gyűjtőhelyek, azaz a gyűjtőállomások kiépítése, meglévő rendszer bővítése;
  - a közcélú kerékpárok beszerzése;
  - a szükséges informatikai szolgáltatások beszerzése;
  - bevezető és népszerűsítő kampány megvalósítása (közbringa kiépítése, fejlesztése esetén a résztvevénység tervezése kötelező!);
  - igény szerint a gyűjtőállomásokhoz kapcsolódó térfigyelő rendszer kiépítése;
  - az üzemeltetéshez és karbantartáshoz szükséges infrastruktúra (pl.: ügyfélszolgálati iroda, karbantartó műhely) kialakítása;
  - a rendszer működtetéséhez szükséges logisztikai feladatot ellátó (alternatív meghajtású vagy legalább Euro 6 besorolású) szállítójárművek beszerzése;
  - Gyűjtőállomás(ok) környezetének kerékpárosbaráttá alakítása a gyűjtőállomás(ok) akadálymentes és biztonságos kerékpáros és gyalogos megközelítése és elhagyása érdekében (pl.: forgalomcsillapítás, kisebb építések, kijelölések, forgalomtechnikai beavatkozások, szegélyek akadálymentesítése, stb.).
  - A tevékenység kizárólag a beavatkozási területre vonatkozó A)a) tevékenység, azaz a kerékpárosbarát település vagy településrész megvalósításával együtt támogatható a kerékpáros közlekedés feltételeinek a megteremtésével.

B) Forgalomcsillapítás, közlekedésbiztonság, akadálymentesítés

- a) Közlekedésbiztonsági beruházás:
  - Pl.: gyalogátkelőhelyek és kerékpáros átvezetések kialakítása, kivilágítása, fejlesztése, csomópontok forgalomlassító és csillapító átépítése, fejlesztése, kialakítása, települési kapuk kiépítése, közlekedésbiztonsági intézkedések megvalósítása egyéb eszközökkel, forgalmi sávok újraosztása, szűkítése, stb.
- b) Forgalomcsillapítás a fenntartható települési közlekedés, valamint az élhetőbb városi, települési környezet megteremtése érdekében.

Pl.:

  - Építések, átépítések, bontások, forgalomtechnikai beavatkozások, zöldterület-fejlesztés, forgalmi rend átalakítása, stb.
  - Intelligens fenntartható városi, települési közlekedést elősegítő informatikai, forgalomirányítási rendszerek fejlesztése, kialakítása.

- Települési parkolási rendszer infrastrukturális és/vagy informatikai korszerűsítése, fejlesztése, kiépítése, amennyiben a beruházás hozzájárul a városközponti területeken áthaladó meglévő gépjárműforgalom mértékének és sebességének a csökkentéséhez (parkolóházak, mélygarázsok, parkolóhelyek, B+R-ek létesítése, kialakítása).
  - Alternatív, elkerülő útvonalak létesítése.
- c) Közterületi közlekedési felületek akadálymentesítése a fogyatékossgal élők vagy bármilyen probléma miatt nehezen közlekedők mobilitásának, foglalkoztatottságának a segítése érdekében
- Pl.: közösségi vagy egyéni közlekedésben, ahhoz kapcsolódóan, a mozgáskorlátozott vagy problémás közlekedésű csoportok munkába jutásához és mindennapi közlekedéshez használt infrastruktúra akadálymentes ki- és átalakításával.
- d) Fenntartható közlekedési vagy mobilitási terv elkészítése.⁴

C) Közúti közösségi közlekedés

- a) Forgalmi épületek, forgalmi pálya fejlesztése:
- Autóbusz-állomások, közúti közösségi közlekedési decentrumok és kapcsolódó kiszolgáló létesítmények építése, bővítése, fejlesztése, felújítása.
  - Közúti közösségi közlekedés részére elkülönített, vagy közös kerékpáros és közösségi közlekedés számára egyaránt használható buszsávok kialakítása.
  - Az autóbusz-közlekedés alap-infrastrukturális feltételeinek a fejlesztése buszöblök, megállóhelyek, váróhelyiségek, esőbeálló, autóbusz fordulók kialakításával, felújításával, fejlesztésével, fizikai állapotának javításával, melyhez az utasok leszállítását szolgáló előírás szerinti autóbusz megálló, peron felújítása, kiépítése, továbbá a szükséges akadálymentes járdakapcsolatok kiépítése is kapcsolódhat.
  - A közúti közösségi közlekedéshez kapcsolódó intermodális kapcsolatok, decentrumok, átszállási pontok fejlesztése, az utazási láncok egyes elemeinek a kiépítése. Pl.: B+R, K+R parkolók, tárolók, rekeszek kiépítésével, kihelyezésével, P+R parkolók létesítésével, közúti közösségi közlekedési szolgáltatás esetében is funkcióval rendelkező – adott esetben a kötöttpályás közösségi közlekedéssel közös - infrastrukturális elemek felújítása, korszerűsítése, kiépítése (pl.: közös megálló, utaskiszolgáló, utasváró területek, meglévő kerékpárparkolók kapacitásbővítése stb. elemek esetében).

Az intermodális fejlesztés kizárólag a közforgalmú, közszolgáltatás nyújtásához szükséges infrastrukturális és IKT elemek fejlesztésére terjedhet ki.

- b) Forgalomirányítás, utastájékoztató, elektronikus jegyrendszer fejlesztése:
- Az autóbusz közlekedéshez kapcsolódó forgalomirányítási központok, rendszerek, a közösségi közlekedés előnyben részesítését segítő forgalomtechnikai eszközök fejlesztése, kiépítése. Autóbusz közlekedéshez kapcsolódó informatikai rendszerek és kapcsolódó infrastruktúrájának a fejlesztése. Jelzőlámpás előnyben részesítés kialakítása, az ehhez szükséges eszközök és infrastruktúra kialakítása, beszerzése.
  - Autóbusz közlekedéshez kapcsolódóan valós idejű adatokon alapuló utastájékoztató rendszer kialakítása, fejlesztése Az utastájékoztató rendszer részben a kötöttpályás és a vízi úti közösségi közlekedés utastájékoztatót is elláthatja. A nem elektronikus megállóhelyi utastájékoztató táblák kihelyezése a forgalmi pálya építési beruházásaihoz kapcsolódóan támogatható.
  - Helyi közösségi közlekedés interoperábilis elektronikus jegyrendszerének a kialakítása, fejlesztése, és országos rendszerbe történő illesztése.
- c) Közösségi közlekedés szolgáltatási színvonalának az erősítése
- Igényvezérelt személyszállítási szolgáltatás kialakítása és energiahatékony (Hibrid, CNG, elektromos meghajtású, Euro 6) szállítójárművek beszerzése a szolgáltatás

⁴ SUMP elkészítésére irányul, kizárólag a releváns feltételek teljesítése szükséges.

működtetéséhez.⁵ Az elektromos meghajtású szállítójárművek részére kizárólagos használatú töltőállomás-hálózat is kiépíthető.

3.1.2. Önállóan nem támogatható tevékenységek

A felhívás keretében az alábbi tevékenységek önállóan nem támogathatóak:

3.1.2.1. Kötelezően megvalósítandó, önállóan nem támogatható tevékenységek

A Felhívás keretében önállóan nem, csak a 3.1.1. fejezetben felsorolt tevékenységekkel együtt támogatható, kötelezően megvalósítandó tevékenységek:

- a) Akadálymentesítés – amennyiben releváns.
- b) Szórt azbeszt mentesítése – amennyiben releváns, jelen felhívás 3.4 fejezetében az azbesztmentesítésre vonatkozó feltételek alapján.
- c) Energiahatékonysági intézkedések – amennyiben releváns.
- d) Nyilvánosság biztosítása.
- e) **A projekt részeként kötelező kerékpáros közlekedést népszerűsítő és/vagy közlekedésbiztonsági célú szemléletformáló kampány megvalósítása a Felhívás 3.4. pontja szerinti feltételekkel.**
- f) **Elektromos járművek használatához szükséges alapvető töltő-infrastruktúra kiépítése a beruházás környezetében** - amennyiben a projekt keretében parkolóhely fejlesztése, létesítése valósul meg, vagy a települési töltő-infrastruktúra kiépítése azt indokolja. A tevékenységet a támogatást igénylő indoklása alapján lehet elhagyni.

3.1.2.2. Választható, önállóan nem támogatható tevékenységek:

A Felhívás keretében önállóan nem, csak a 3.1.1. fejezetben felsorolt tevékenységekkel együtt támogathatóak az alábbi tevékenységek:

D) Kapcsolódó tevékenységcsoport

1. **Önkormányzati és vagy állami utak, hidak építése, fejlesztése, felújítása**, amennyiben a beruházás megvalósításával a fenntartható közlekedést szolgáló cél valósul meg a Felhívás 3.4. fejezetének D) d1) pontja szerinti feltételekkel.
2. **Meglévő kerékpárforgalmi létesítmény korszerűsítése**
  - az ügyi műszaki előírásnak megfelelő korszerűsítés (pl.: szélesítés) érdekében, vagy
  - létesítményváltás (pl.: egyoldali, kétirányú létesítmény kétoldali, egyirányú létesítménnyé fejlesztése, stb.) esetén; vagy
  - ha az érintett szakasz burkolatminősége vagy típusa a közlekedésbiztonságot veszélyezteti.
3. Kiegészítő infrastrukturális elemek fejlesztése:
  - **Kerékpártámaszok, kerékpárparkolók, egyéb kiegészítők és B+R kerékpártárolók** építése, beszerzése, elhelyezése, ügyi műszaki előírásnak nem megfelelő kerékpártámaszok műszaki előírásnak megfelelőre cserélése. Kerékpártámaszokat, parkolókat vagy tárolókat csak mindenki számára hozzáférhetően lehet elhelyezni. B+R rendszerek kialakításával szükség szerint térfigyelőrendszer is telepíthető.
  - A beruházáshoz kapcsolódó gépjárműparkolók és biztonsági sávok kialakítása, áthelyezése.
  - Utcabútorok elhelyezése.
4. Járda kiépítése, felújítása lakott területen belül:

⁵A személyszállítási szolgáltatásokról szóló 2012. évi XLI. törvény 2. § alapján:

Igényvezérelt személyszállítási szolgáltatás: az e törvényben e szolgáltatásokra meghatározott engedéllyel rendelkező szolgáltató által közszolgáltatási szerződés vagy járatú engedély alapján végzett, információs technológiai eszközök alkalmazásával szervezett, változó útvonalon vagy változó időrendben, vagy változó útvonalon és változó időrendben közlekedő személyszállítási szolgáltatás.

- gyalogos és kerékpáros felületek elválasztása; vagy
  - a közlekedésbiztonság javítása; vagy
  - az akadálymentesítés megvalósítása; vagy
  - a már kiépült kerékpárutak mellett hiányzó járda szakaszok pótlása érdekében.
5. Automata forgalomszámláló eszközök telepítése a gépjármű és/vagy a kerékpáros forgalom számlálása érdekében (forgalomcsillapítás megvalósítása esetén az átmenő forgalom mértékének csökkenésének igazolásához kötelező legalább a jellemző helye(ke)n telepíteni, egyéb tevékenységeknél választható a telepítése).
  6. Csomópontok és vagy átvezetések átalakítása és kialakítása a fenntartható (gyalogos, kerékpáros, közösségi) közlekedési módok közlekedésbiztonságának a fokozása, előnyben részesítése, és akadálymentes áthaladása érdekében (pl.: interaktív, kizárólag kerékpáros érkezésekor villogó táblák telepítése, kerékpáros útvonalak vasútvonalakon történő biztonságos átvezetése a szükséges forgalomtechnikai és infrastrukturális munkákkal együttesen, stb.).
  7. Kerékpáros pihenőhely kiépítése 5 kilométernél hosszabb külterületi kerékpáros útvonal esetében a „Kerékpárforgalmi létesítmények tervezése” c. UME előírásai szerint.
  8. Kerékpárforgalmi létesítmény útfenntartó gépeinek a beszerzése (amennyiben az adott géphez az eszköz-adapterek opcionálisan választhatók, úgy téli- és nyári adapterekkel együtt), vagy meglévő gépekhez a kerékpárforgalmi létesítmény fenntartásához szükséges adapterek beszerzése.
  9. Kerékpáros útvonalak megvilágításához kapcsolódó beszerzések közül a kerékpáros útvonal és egyéb közlekedési útvonalak kereszteződéséhez kapcsolódó, az átkelések biztonságát fokozó megvilágítások beszerzése és elhelyezése, vagy a hatósági előírások alapján előírt közvilágítás kialakítása. Javasoljuk a fenntartható, pl.: napelemes világítás kialakítását.
  10. A támogatható tevékenységek megvalósításához szükséges infrastrukturális munkák (utak alatt, felett és mellett található infrastrukturális elemek (pl.: közművek, stb.) korszerűsítése, védelembe helyezése), csapadékvízvezetés kiépítése, átépítése, forgalomtechnikai tevékenységek, műtárgyépítés és felújítás, komplex terület-előkészítési munkák (bontás, tereprendezés, kármentesítés, lőszermentesítés, régészeti, stb.), szakhatósági engedélyben előírt munkák elvégzése.
  11. Zöldterület-építési, átalakítási munkák a fenti tevékenységek helyrajzi számain az infrastrukturális beavatkozások közvetlen környezetében, vagy a fenntartható városi, települési közlekedés környezetének a megteremtéséhez (amelynek része lehet a növénytelepítés és árnyékolástechnika, stb.).
  12. További innovatív kerékpárosbarát műszaki megoldások alkalmazása a támogatóval és szakmai szervezetekkel lefolytatott előzetes szakmai konzultáció és egyetértés alapján.
  13. Kerékpárszállítási lehetőség kialakítása a közösségi közlekedés járművein.
  14. A beruházásokhoz kapcsolódóan megújuló energiaforrások telepítése, bevonása.
  15. A támogatható tevékenységek céljait szolgáló közúti hidak, és vagy nem szintbeli keresztezések, átvezetések felújítása, építése.

3.2. A támogatható tevékenységek állami támogatási szempontú besorolása

A Felhívás keretében támogatható tevékenységek finanszírozása keretében megvalósuló infrastruktúra kialakításának/fejlesztésének támogatása a **tulajdonos szintjén** abban az esetben **nem minősül** az Európai Unió működéséről szóló szerződés 107. cikk (1) bekezdése szerinti **állami támogatásnak**, **amennyiben** az elszámolható költségek a számvitelről szóló 2000. évi C. törvény alapján települési önkormányzatok vagy a Magyar Állam tulajdonába kerülő eszközökhöz kapcsolódó beruházásra aktiválhatóak és alábbi feltételek együttesen teljesülnek:

- az infrastruktúra, és a kapcsolódó eszköz közvetlen versennyel nem érintett, mivel pl. a replikáció nem gazdaságos (természetes monopóliumok),

- az infrastruktúra, és a kapcsolódó eszköz tekintetében a magánfinanszírozás nem jellemző, valamint
- az infrastruktúra, és a kapcsolódó eszköz a társadalom egészének nyújt előnyöket (azaz nem úgy alakítják ki, hogy egy adott vállalkozást/ágazatot részesítsen előnyben).⁶

A Felhívás keretében támogatható tevékenységek finanszírozása **a támogatást igénylő vállalkozás szintjén** abban az esetben **nem minősül** az EUMSZ 107. cikk (1) bekezdése szerinti **állami támogatásnak**, amennyiben

- a) **a támogatott tevékenység nem minősül gazdasági tevékenységnek**, vagy
- b) **a támogatást igénylő vállalkozás a támogatott tevékenység végzése vonatkozásában az uniós joggal összhangban létrehozott jogi monopóliummal rendelkezik**, nem versenyez hasonló (liberalizált) szolgáltatásokkal, valamint a szabályozási környezet alapján más liberalizált földrajzi- vagy termékpiacon nem tevékenykedhet. Ha a támogatást igénylő vállalkozás egy másik liberalizált (földrajzi és/vagy termék-) piacon is működik, ki kell zárni a kereszttámogatást (a többi tevékenységtől elkülönült könyvelés, a költségek és a bevételek elkülönítése), valamint a jogi monopólium tárgyát képező tevékenységre nyújtott állami finanszírozást más tevékenységekre nem veheti igénybe.

A Felhívás alapján elnyert finanszírozásból megvalósuló infrastruktúra **üzemeltető részére történő átadása** abban az esetben **nem minősül** az EUMSZ 107. cikk (1) bekezdése szerinti állami támogatásnak, amennyiben

- a) az üzemeltetőt nyílt és diszkriminációmentes eljárás keretében választották ki, vagy
- b) az üzemeltető az üzemeltetési tevékenység végzése vonatkozásában az uniós joggal összhangban létrehozott jogi monopóliummal rendelkezik, nem versenyez hasonló (liberalizált) szolgáltatásokkal, valamint a szabályozási környezet alapján más liberalizált földrajzi- vagy termékpiacon nem tevékenykedhet. Ha az üzemeltető egy másik liberalizált (földrajzi és/vagy termék-) piacon is működik, ki kell zárni a kereszttámogatást (a többi tevékenységtől elkülönült könyvelés, a költségek és a bevételek elkülönítése), valamint a jogi monopólium tárgyát képező tevékenységre nyújtott állami finanszírozást más tevékenységekre nem veheti igénybe.; vagy
- c) az üzemeltető az infrastruktúra üzemeltetéséért piaci díjat fizet a tulajdonosnak.

Amennyiben az üzemeltető tekintetében a fenti feltételek egyike sem teljesül, úgy a tulajdonos az üzemeltetővel, az uniós joggal való összeegyeztethetőséget biztosító támogatási kategória szabályainak megfelelő szerződéskötésre köteles⁷.

Amennyiben a támogatható tevékenységek finanszírozása a pályázó szintjén az EUMSZ 107. cikk (1) bekezdése szerinti **állami támogatásnak minősül**, az a 2014-2020 programozási időszakra rendelt források felhasználására vonatkozó uniós versenyjogi értelemben vett állami támogatási szabályokról szóló 255/2014. (X. 10.) Korm. rendelet alapján közösségi versenyjogi szempontból az alábbi jogcímenek, a következő támogatási kategóriákra vonatkozó előírások alapján valósíthatók meg.

Támogatható tevékenység	Támogatás jogcíme	Támogatási kategória
Kerékpárosbarát fejlesztés keretében: közbringa-rendszer kiépítése	255/2014. (X. 10.) Korm. rendelet 4 § 7.	Közszolgáltatásért járó ellentételezés
Forgalomcsillapítás, közlekedésbiztonság, akadálymentesítés keretében intelligens fenntartható városi,	255/2014. (X. 10.) Korm. rendelet 4 § 7.	Személyszállítási közszolgáltatásért járó ellentételezés; közszolgáltatásért járó

⁶ Az EUMSZ 107. cikkének (1) bekezdése szerinti állami támogatás fogalmáról szóló bizottsági közlemény 211-212. pontja (<http://tvi.kormany.hu/tamogatas>)

⁷ A támogatott tevékenység függvényében:

- az Európai Unió működéséről szóló szerződés 106. cikke (2) bekezdésének az általános gazdasági érdekű szolgáltatások nyújtásával megbízott egyes vállalkozások javára közszolgáltatás ellentételezése formájában nyújtott állami támogatásra való alkalmazásáról szóló 2012/21/EU bizottsági határozat (HL L 7., 2012.1.11., 3-10. o.) vagy
- a személyszállítási szolgáltatásokról szóló 2012. évi XLI. törvény alapján a vasúti és közúti személyszállítási közszolgáltatásról szóló 1191/69/EGK és az 1107/70/EGK tanácsi rendelet hatályaon kívül helyezéséről szóló, 2007. október 23-i 1370/2007/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet (HL L 315., 2007.12.3., 1. o.) szabályainak megfelelően megkötött közszolgáltatási szerződés, melyre az európai uniós versenyjogi értelemben vett állami támogatásokkal kapcsolatos eljárásról és a regionális támogatási térképről szóló 37/2011. (III. 22.) Korm. rendelet eljárási rendelkezései vonatkoznak.

települési közlekedést elősegítő informatikai, forgalomirányítási rendszerek fejlesztése, kialakítása		ellentételezés
Forgalomcsillapítás, közlekedésbiztonság, akadálymentesítés keretében parkolási rendszer infrastrukturális, és/vagy informatikai fejlesztése, parkolóházak, mélygarázsok, parkolóhelyek, B+R	255/2014. (X. 10.) Korm. rendelet 4 § 7.	Helyi infrastruktúrára irányuló támogatás;
Közúti közösségi közlekedés keretében autóbusz-állomások, közúti közösségi közlekedési decentrumok és kapcsolódó kiszolgáló létesítmények építése, bővítése, fejlesztése, felújítása	255/2014. (X. 10.) Korm. rendelet 4 § 7.	Személyszállítási közszolgáltatásért járó ellentételezés;
Közúti közösségi közlekedési fejlesztés keretében autóbusz közlekedéshez kapcsolódóan valós idejű adatokon alapuló utastájékoztató rendszer kialakítása, fejlesztése	255/2014. (X. 10.) Korm. rendelet 4 § 7.	Személyszállítási közszolgáltatásért járó ellentételezés;
Közúti közösségi közlekedési fejlesztés keretében helyi közösségi közlekedés interoperábilis elektronikus jegyrendszerének a kialakítása, fejlesztése, és országos rendszerbe történő illesztése.	255/2014. (X. 10.) Korm. rendelet 4 § 7.	Személyszállítási közszolgáltatásért járó ellentételezés;
Közúti közösségi közlekedési fejlesztés keretében Igényvezérelt személyszállítási szolgáltatás kialakítása és energiahatékony (Hibrid, CNG, elektromos meghajtású, Euro 6) szállítójárművek beszerzése a szolgáltatás működtetéséhez. ⁸ Az elektromos meghajtású szállítójárművek részére kizárólagos használatú töltőállomás-hálózat is kiépíthető	255/2014. (X. 10.) Korm. rendelet 4 § 7.	Személyszállítási közszolgáltatásért járó ellentételezés
Kapcsolódó tevékenységcsoport keretében B+R, parkolók	255/2014. (X. 10.) Korm. rendelet 4 § 7.	Helyi infrastruktúrára irányuló támogatás; csekély összegű támogatás
A kapcsolódó tevékenységcsoport: keretében a támogatható tevékenységek megvalósításához szükséges infrastrukturális munkák (utak alatt, felett és mellett található infrastrukturális elemek (pl.: közművek, stb.) korszerűsítése.	255/2014. (X. 10.) Korm. rendelet 4 § 7.	Közszolgáltatásért járó ellentételezés
A kapcsolódó tevékenységcsoport keretében innovatív kerékpárbarát műszaki megoldások	255/2014. (X. 10.) Korm. rendelet 4 § 7.	Csekély összegű támogatás

⁸A személyszállítási szolgáltatásokról szóló 2012. évi XLI. törvény 2. § alapján:

Igényvezérelt személyszállítási szolgáltatás: az e törvényben e szolgáltatásokra meghatározott engedéllyel rendelkező szolgáltató által közszolgáltatási szerződés vagy járatí engedély alapján végzett, információs technológiai eszközök alkalmazásával szervezett, változó útvonalon vagy változó időrendben, vagy változó útvonalon és változó időrendben közlekedő személyszállítási szolgáltatás.

A kapcsolódó tevékenységcsoport keretében Kerékpárszállítási lehetőség kialakítása a közösségi közlekedés járművein	255/2014. (X. 10.) Korm. rendelet 4 § 7.	Személyszállítási közszolgáltatásért járó ellentételezés
A kapcsolódó tevékenységcsoport keretében Beruházáshoz kapcsolódóan megújuló energiaforrások telepítése, bevonása;		A kivitelezendő projekt támogatási kategóriájával azonos
Önállóan nem támogatható, kötelezően megvalósítandó tevékenységek keretében energiahatékonysági intézkedések – amennyiben releváns		A kivitelezendő projekt támogatási kategóriájával azonos
Elektromos járművek használatához szükséges alapvető töltő-infrastruktúra kiépítése	255/2014. (X. 10.) Korm. rendelet 4 § 7.	Helyi infrastruktúrára irányuló támogatás; csekély összegű támogatás
A támogatási kérelem benyújtása előtt a projekt előkészítésével kapcsolatban felmerült költségek		Csekély összegű támogatás

3.3. Nem támogatható tevékenységek

A felhívás keretében a 3.1.1. – 3.1.2. pontokban meghatározott tevékenységeken túlmenően más tevékenység nem támogatható, különös tekintettel az alábbi tevékenységekre:

- Vasúti pálya fejlesztése, felújítása.
- Nem dinamikus valós idejű adatokat kijelző elektronikus közösségi közlekedési utastájékoztató eszközök beszerzése.
- A fenntartható közlekedési módokat közvetve sem szolgáló, valamint a fenntartható közlekedési módokat hátrányos helyzetbe hozó (a fenntartható közlekedési módok útidéjét megnövelő, balesetveszélyt fokozó, a fenntartható közlekedést kerülő útvonalakra kényszerítő, fenntartható közlekedési mód útvonalában szakadási pontot kialakító, akadályozó) beruházások.
- Olyan útberuházás, amely nem járul hozzá a fenntartható (gyalogos, kerékpáros, közösségi) közlekedési módok előnyben részesítéséhez és részarányuk növekedéséhez.
- Olyan elektronikus jegyrendszer fejlesztése, amely szigetszerűen működik, amely műszakilag nem illeszthető a 123/2014. (IV. 10.) Korm. rendelet 2. fejezet szerinti NESZIP/NEJP környezetbe.
- Működési költségek finanszírozása.

3.4. A projekt műszaki, szakmai tartalmával és a megvalósítással kapcsolatos elvárások

3.4.1. Műszaki, szakmai tartalommal kapcsolatos elvárások

3.4.1.1 Műszaki és szakmai elvárások

A projekt műszaki, szakmai tartalmának meghatározásához az alábbi elvárások figyelembe vétele szükséges:

Önállóan támogatható tevékenységekre vonatkozóan:

A projekt tervezése és megvalósítása során az alábbi elvárásoknak kell megfelelni, azonban projektet a célok és tevékenységek szöveges bemutatásával, és a támogatást igénylő költségbeclésével lehet

benyújtani, a megalapozó dokumentumok és tervek az illeszkedő projektek támogatását követően készíthetők el a feltételeknek megfelelően.

Általános feltétel:

1. Olyan beruházás támogatható, amely eredményeként a fenntartható közlekedési módok előnyben részesülnek, és a projekt eredményeként egyetlen fenntartható közlekedési mód sem kerül hátrányosabb helyzetbe a fejlesztést követően a beruházást megelőző állapothoz viszonyítva.

A projekt a közúti közlekedésről szóló 1988. I. tv. 8. § (1a) bekezdésével összhangban kerül tervezésre valamennyi közlekedő igényeinek a figyelembevételével (pl.: nem elfogadható, ha a beruházást követően nehezebbé válik a gyalogosok átkelése adott útszakaszon, vagy ha a kerékpárosok útjukat hálózaton belüli „szakadási pont” kialakulása miatt szabályosan csak gyalogosként folytathatják, ezért a szükséges beavatkozásokat tervezni szükséges a projektben, vagy be kell mutatni azok megvalósulását kapcsolódó projekt(ek) részeként).

2. A felhívás keretében egy-egy támogatást igénylő/település több projektje is támogatásban részesülhet, továbbá egy-egy projekt több, egymáshoz fizikailag nem kapcsolódó megvalósítási helyszínt, beruházási elemet is tartalmazhat.
3. Költség-haszon elemzést szükséges készíteni:

- a. Az 1303/2013/EU rendelet (CPR.) 61. cikkelye szerint **azon 300 millió Ft-ot meghaladó összes elszámolható összköltségű projektek esetében, amelyek befejezésüket követően nettó bevételt termelnek.** A „nettó bevétel” a művelet keretében kínált árukért vagy szolgáltatásokért közvetlenül a felhasználók által fizetett pénzeszköz-beáramlást jelenti, például az infrastruktúra használatáért közvetlenül a felhasználókat terhelő díjakat, a föld vagy az épületek eladásából vagy bérbeadásából származó bevételeket vagy a szolgáltatásokért kapott ellentételezést a működési költségek és az adott időszakban a rövid élettartamú felszerelések cseréjére fordított költségek levonásával. A művelet következtében megvalósuló működésiköltség-megtakarításokat úgy kell kezelni, mint a nettó bevételeket, kivéve ha ezeket a működtetésre irányuló támogatások ugyanilyen mértékű csökkentése ellentételezi.
- b. A 255/2014. (X. 10.) Korm. rendelet jelen felhívás 3.1.5 pontjában felsorolt jogcíme alapján megvalósuló beruházásoknál, **amennyiben azt a támogatási kategóriákra vonatkozó előírás szükségessé teszi (pl. a helyi infrastruktúrához nyújtott beruházási támogatás esetén, IV. fejezet 45. cím).**

Amennyiben megvalósíthatósági tanulmány is készül, a megvalósíthatósági-tanulmány és a költség-haszon elemzés közös fejezeteit a megvalósíthatósági tanulmányban szükséges szerepeltetni.

Az egyes tevékenységek megvalósítására vonatkozó feltételek:

A) Kerékpárosbarát fejlesztés

Kerékpárforgalmi hálózati tervet kell készíteni a beavatkozási területre vonatkozóan, amely megvalósításával

- **biztonságosan** (a vonatkozó ÚT 2-1.203 (e-ÚT 03.04.11:2010) „Kerékpárforgalmi létesítmények tervezése” c. utügyi műszaki előírásnak (UME) és különösen az irányhelyesség elvének megfelelően);
- **kényelmesen** (pl.: süllyesztett szegélyekkel, minimális létesítményváltással, lehetőség szerint elsőbbséggel, minimális szintkülönbséggel, forgalmi előnyben részesítéssel, megfelelő burkolaton vezetve, stb.);
- **közvetlenül** (kitérőmentesen, a célállomások között a gépjármű közlekedéshez képest azonos vagy rövidebb távolságon)

kerékpározhatóvá, azaz kerékpárosbaráttá válik a beavatkozási terület valamennyi közlekedési útvonala.

Röviden összefoglalva, a hálózati tervnek fel kell tárnia a kerékpáros közlekedés legfontosabb akadályozó tényezőit, és iránymutatást kell adnia a szükséges beavatkozások végrehajtásához, ezáltal:

- a tervezők számára adjon támpontokat, irányelveket, ötleteket, javaslatokat a később elkészítendő műszaki tervekhez;

- a település politikai vezetése számára adjon szakmailag megalapozott anyagot a körültekintő és célirányos döntések meghozatalához.

Kerékpárosbarát, önállóan támogatható tevékenység választása esetén legalább a következő eredmények egyikét szükséges elérni:

Aa) Teljes település vagy településrész közlekedési úthálózatának kerékpárosbaráttá alakítása kerékpárforgalmi létesítmények kijelölésével, építésével.

A tevékenység keretében egy teljes településnek, vagy szerves funkcionális egységnek tekinthető településrésznek (funkcionálisan kijelölhető, lakó- és forgalomvonzó területeket egyaránt magában foglaló), mint beavatkozási hatásterületnek valamennyi közlekedési úthálózata a biztonságos, közvetlen és kényelmes kerékpározhatóság szempontjai szerint megvizsgálásra kerül, ezen szempontok szerint és teljesítésükre kerékpárforgalmi hálózati terv készül, amely a beruházás eredményeként megvalósul az adott terület egészére vonatkozóan. A beruházás eredményeként a beavatkozási terület közlekedési úthálózata kerékpárosbaráttá válik, kialakul a beavatkozási terület kerékpáros alaphálózata.

Ab) Települések, vagy településközpont és lakott területen kívül elérhető lakott településrész között létesül olyan kerékpáros útvonal, amely a települések, vagy a településközpont és a lakott területen kívül elérhető lakott településrész(ek) között megszakítás nélküli, folytonos kerékpárforgalmi hálózatot, útvonalat alakít ki.

Ac) Nem megyei jogú város esetében az országos közút teljes átkelési szakasza vagy annak egy funkcionális egységnek tekinthető része (pl. településközpont és a település szélén egy lakóterület közötti szakasza) **válik** biztonságosan, közvetlenül, kényelmesen **kerékpározhatóvá**, és a kapcsolódó kisebb forgalmú keresztutcák, utakon, mellékutcák is a szükséges kerékpárosbarát beavatkozások megvalósításra kerülnek a kerékpárforgalmi hálózati terv alapján. A projekt eredményeként egy működő teljes települési vagy településrészi kerékpárforgalmi alaphálózat jön létre, a település vagy a funkcionális településrész kerékpárosbaráttá válik.

Ad) Lakott területen kívül elhelyezkedő munkahelyek és a település belterülete közötti kényelmes, akadálymentes és biztonságos kerékpáros útvonal kiépítése történik meg.

A kerékpárforgalmi hálózati terv részeként a következők tervezése, elkészítése, és figyelembevétele szükséges. A hálózati tervet javasolt jelen felhívás „Kerékpárforgalmi hálózati terv javasolt felépítése” c. segédlete szerint elkészíteni, azonban meglévő vagy aktualizált hálózati terv esetén ettől el lehet térni.

- a1) Meg kell vizsgálni és **térképen** kell **ábrázolni** a beavatkozás területét és azon belül a települési **célállomások és forgalomgeneráló létesítmények**, főbb kibocsátó (lakó)területek **elhelyezkedését**.
- a2) A település közútjain fel kell mérni a **gépjárműforgalom nagyságát, a baleseti gócpontokat**, és a kerékpáros közlekedést **akadályozó tényezőket**. A felmérést és a forgalmi, baleseti adatokat térképen szükséges ábrázolni. Ennek keretében vizsgálni szükséges:
  - a) a település közútjainak forgalomnagyságát (forgalom mértéke, megengedett és átlagos sebessége, nehézgépjármű-arány);
  - b) a közúti csomópontok kerékpározhatóságát, az elválasztó létesítmények (vasút, autópálya, vízfolyás) keresztezéseit, szükséges átalakítását;
  - c) a hálózat folytonossági hiányait, a kerékpárosokra vonatkozó behajtási (egyirányú utcák, melyek közül valamennyi beavatkozási területre esőt meg kell nyitni ellenirányban, ha az útügyi műszaki előírás alapján arra lehetőség nyílik) és kanyarodási tilalmakat, ezek kezelését;
  - d) a települési parkolási rend és a kerékpáros közlekedés viszonyát;
  - e) a települési sebességkorlátozás és forgalomcsillapítás közeli és távlati lehetőségeit.
- a3) A **kerékpáros és a gyalogos forgalom közös vagy szétválasztott vezetésének a vizsgálatát** el kell végezni, a gyalogos és kerékpáros forgalom szétválasztásának a vizsgálatához a gyalogos forgalom nagyságát is fel kell mérni, különösen ott, ahol
  - a) a kerékpárforgalmi létesítmény közöttől való elválasztása indokolt, vagy
  - b) a kerékpárosok gyalogos, vagy gyalogos és kerékpáros övezeten kerülnek átvezetésre.

- a4) A **célállomások környezetében** meg kell vizsgálni a biztonságos hosszú és rövid távú kerékpártárolás és kerékpárparkolás lehetőségeit, és a kapacitásigényeknek megfelelő **kerékpár-parkolási és -tárolási tervet** kell készíteni. Fel kell mérni az útügyi műszaki előírásnak nem megfelelő kerékpártámaszok és parkolók körét is.
- a5) **Meg kell vizsgálni a kerékpárforgalmi hálózat és a közösségi közlekedés** állomásainak, átszállópontjainak és főbb megállóinak a **kapcsolatát**, a kerékpárszállítás lehetőségeit, javaslatot kell megfogalmazni a kombinált utazási lehetőségek és utazási láncok kialakítására (kerékpárszállítás, B+R, stb.) vonatkozóan.
- a6) Megvizsgálható a **kerékpáros közösségi közlekedési rendszer (közbringa)** kialakíthatósága, lehetséges tartalma és beruházási költségigénye, alternatívái.
- a7) **Kerékpárforgalmi hálózati javaslatot** kell készíteni a kialakítható, kijelölhető és/vagy korszerűsíthető, valamint a meglévő kerékpárforgalmi létesítménytípusok hálózatba szervezésével a beavatkozási területre vonatkozóan, amit térképen szükséges ábrázolni a jelenlegi és a tervezett kívánatos helyzet - a meglévő és a tervezett hálózati elemek, létesítménytípusok, és a célállomási fejlesztések (tárolók, parkolók, rekeszek) - jelzésével együtt.
- a8) A tervezett fejlesztésekre vonatkozóan **több lépcsős intézkedési tervet** szükséges kialakítani a beruházási költségek ütemenkénti becslésével, és az alternatív megoldások bemutatásával. **Már a projekt részeként tervezett és megvalósuló első ütemnek biztosítania kell, hogy a kijelölt terület valamennyi útvonala kerékpárosbarátta váljon**, a későbbi ütemekben jelentősebb forgalomszervezési- vagy átalakítási, forgalomcsillapítási, vagy költségesebb távlati megoldások tervezése javasolt.
- a9) **Településeket vagy településközpontot és lakott területen kívül elérhető településrész(ek)e)t összekötő kerékpáros útvonal esetén** a hálózati tervet minimálisan a külterületi (és lakott területen kívüli) útvonalra és a külterületi útvonal településközpontba való bevezetésére szükséges elkészíteni. Ilyen beruházásnál feltétel, hogy a települések belterületén a létesítmény a célállomások irányába akadálymentesen és biztonságosan továbbvezetésre kerüljön, a továbbvezetés módját a hálózati tervben jelezni kell, és szükséges a beruházás részeként megtervezni és megvalósítani azt. A kerékpárosok akadálymentes és biztonságos fel- és lehajtását az önálló kerékpárforgalmi létesítmény(ek)re a létesítmények elején, végén, mindkét forgalmi irányból, és minden más releváns ponton (pl.: útcsatlakozásoknál,) ki kell alakítani. Lakott területen kívüli szakasz(ok) építése esetén az UME gépjármű és kerékpáros forgalom elválasztására vonatkozó előírásaitól el lehet térni, és 1000 E/nap/két irány vagy nagyobb átlagos napi forgalmú között mentén már elválasztott létesítmény kiépítése tervezhető a jelentős (kerékpáros és gépjárműforgalom közötti) sebességkülönbségre és a közvilágítás hiánya miatti korlátozott látási viszonyokra tekintettel. Rövid, összekötő szakasz esetében indoklással 1000 E/nap ÁNF értéket el nem érő útvonal mentén is létesíthető elválasztott létesítmény.
- a10) Azon településeket összekötő kerékpárosbarát útvonalak esetén, ahol a projektek megyei jogú város és a szomszédos település(ek) közigazgatási területén is egyaránt megvalósítást igényelnek, a beruházást megyei jogú város (TOP-6.4.1-16) és a szomszédos település(ek) (TOP-3.1.1-16) területe szerinti megbontásban szükséges részprojektenként benyújtani a teljes projektcél megjelölésével.

Az egyes részprojektek támogatási szerződése a részprojektek támogatási döntéseit követően léptethetők hatályba.

- a11) **Lakott területen belül 2000 E/nap** (egységjármű/nap) átlagos napi forgalmat el nem érő forgalmú útszakasszal párhuzamosan gépjárműforgalomtól elválasztott kerékpárforgalmi létesítmény építése nem támogatható. Gépjárműforgalomtól elválasztott kerékpárút építését a gépjármű és a kerékpáros forgalom nagyságának a bemutatásával szükséges igazolni, az ÚT 2-1.203 (e-ÚT 03.04.11:2010) „Kerékpárforgalmi létesítmények tervezése” c. útügyi műszaki előírás (UME) 6. A létesítmények kiválasztásának és elhelyezésének szempontjai fejezete szerint.
- a12) Egyoldali kerékpárút vagy gyalog- és kerékpárút tervezése esetén be kell mutatni, hogy miért nem valósítható meg az irányhelyes kerékpáros közlekedés kialakítása a közút területén. Amennyiben az egyoldali vezetés nem váltható ki irányhelyes vezetéssel, a **lehető**

legkevesebb számú oldalváltással és/vagy létesítménytípus-váltással kell a létesítményt megtervezni a baleseti gócpontok (ahol a kétirányú kerékpáros forgalom a közutat kénytelen keresztezni és fokozott balesetveszély alakul ki) minimalizálása érdekében. A lehető legtöbb ponton biztosítani kell a szemközti oldalon található forgalomvonzó létesítmények elérését, lehetőség szerint a közúton kerékpárforgalmi létesítményt is javasolt kijelölni a gyorsabb és szabályos közlekedés biztosítása érdekében.

- a13) **Belterületen, 200 méternél sűrűbb útcsatlakozások és útkereszteződések esetén** kizárólag különösen indokolt esetben pl.: 50 km/h-nál nagyobb megengedett közúti sebességhatár, jelentős tehergépjármű-forgalom, egyoldali beépítettség, meglévő hálózati elemek közötti azonos létesítménytípussal tervezett összeköttetése esetén támogatható az egyoldali elválasztott létesítmény kiépítése.
- a14) Gépjárműforgalomtól elválasztott önálló kerékpárforgalmi létesítmény kialakításakor be kell mutatni, és biztosítani kell (azaz szükség szerint ki kell építeni) a **gyalogos forgalom azonos oldali elválasztott levezetését.**
- a15) Lakott területen elválasztás nélküli gyalog- és kerékpárút csak kivételesen (pl.: keresztmetszeti kötöttségek, helyhiány vagy egyéb feloldhatatlan akadály esetén) támogatható.
- a16) Belterületen, gépjárműforgalomtól elválasztott kerékpárforgalmi létesítmény létesítésekor (törekedni kell az irányhelyes kialakításra!) be kell mutatni, és biztosítani kell, hogy a beavatkozás után a kerékpáros közlekedés nem lesz rosszabb a kiinduló állapotnál:
- minden irányba biztosított a kerékpáros kapcsolatot, a kerékpáros forgalom továbbvezetése;
  - nem létesülnek kerékpárosok számára két irányban nem járható egyirányú utcák, stb.). Elválasztott kerékpárforgalmi létesítmény tervezési szakaszával párhuzamosan meg kell vizsgálni a közúton való kijelölés lehetőségét is, és amennyiben az gyorsabb és az irányhelyes kerékpáros közlekedés feltételeit megteremti, javítja, megtartja (pl. a kerékpárral gyorsabban és magabiztosabban a közlekedők részére), úgy a kijelölt létesítményt is javasolt párhuzamos létesítményként kialakítani, ebben az esetben a kijelölt és az épített létesítmény hossza külön-külön számolandó az indikátorvállalás keretében.
- a17) Közúttól elválasztott kerékpárforgalmi létesítmény kialakítása esetén **baleseti elemzést** szükséges készíteni a szükséges forgalomtechnikai beavatkozások tervezéséhez és megvalósításához.
- a18) **A kerékpárforgalmi hálózati tervhez civil szervezet** (melynek alapító okiratában kerékpáros közlekedés szerepel) szakmai értékelését szükséges csatolni. Ha a településen nincs olyan civil szervezet, amelynek alapító okiratában a kerékpáros közlekedés szerepel, más települési civil szervezet is elfogadható.

A kerékpárforgalmi hálózati terv elkészítése előtt javasoljuk, tekintsek át az alábbi dokumentumokat, honlapokat, amelyek segítséget nyújtanak a kerékpárforgalmi hálózati terv elkészítéséhez:

- Kerékpározás újtjai II. <http://www.kereparozz.hu/>;
- Kerékpárosbarát tervezés és promóció: http://www.mobile2020.eu/fileadmin/files_hu/downloads/Mobile2020_Handbook_HUN_small4web.pdf;
- Budapesti Közösségi kerékpáros közlekedési rendszer bevezetéséhez szükséges infrastruktúra, Intézkedési javaslatok (**Kerékpárforgalmi Hálózati Terv példa**) http://molbubi.bkk.hu/docs/TIT_KGY.pdf;
- Kerékpáros közösségi közlekedési rendszer kialakítása Budapesten, II. fázisú Megvalósíthatósági tanulmány és költség-haszon elemzés http://molbubi.bkk.hu/docs/KKKR_MT2.pdf;
- Kerékpárosbarát tervezés és promóció: http://www.mobile2020.eu/fileadmin/files_hu/downloads/Mobile2020_Handbook_HUN_small4web.pdf;
- Országos kerékpáros forgalomszámlálás 2015, <https://drive.google.com/open?id=1h-xde7FSrhPFOPH7dAjM8ZSG4kE&usp=sharing>
- Kerékpártárolók paraméterkönyve, <http://www.kertam.hu/?oldal=dokumentumok>

- a19) **Kerékpárosbarát fejlesztés esetén a kerékpárforgalmi hálózati terv elkészítését megelőzően a támogatási kérelemhez olyan térképi átnézeti rajzot vagy nyomvonaltervet szükséges csatolni, amelyen ábrázolásra kerül**
- a kijelölt kerékpárosbarát település vagy településrész területe;**
  - vagy a településeket összekötő hálózat nyomvonala a várható belterületi bekötési pontokkal;**
  - vagy a lakott területen kívül elhelyezkedő településrész vagy munkahelyek lakott területbe történő kerékpárosbarát bekötésének az útvonala.**

Műszaki tervekre vonatkozó feltételek:

- a20) A kerékpárforgalmi létesítmények **geometriai tervezését** az ÚT 2-1.203 (e-ÚT 03.04.11:2010) „Kerékpárforgalmi létesítmények tervezése” c. útügyi műszaki előírás (UME) 8. Geometriai tervezés fejezete; továbbá a létesítmények szélességének a tervezésekor különösen a 8.4 Kerékpárutak szélességi méretei alpontja szerint kell elvégezni. A szűkületi szakasz csak akkor alkalmazható, ha gazdaságosan nem, vagy csak aránytalanul nagy költségráfordítással lehetne kialakítani az előírt keresztmetszeti szélességet. A szűkületi szakasz legfeljebb 50 m hosszú lehet.
- a21) A kiépítésre kerülő kerékpárforgalmi létesítmények **felületének** egyenletesnek, hullámmentesnek, csúszásmentesnek és döccenőmentesnek kell lennie, emellett biztosítani kell a megfelelő vízvezetést, mind a burkolat felületéről, mind a pályaszerkezet alsó rétegeiből.
- Pályaszerkezet és útburkolat esetében az UME 12. Kerékpárforgalmi létesítmények pályaszerkezete fejezetében foglaltak betartása kötelező, különös tekintettel arra, hogy az **aszfaltburkolat vastagsága legalább 60-80 mm legyen, amely két aszfalt rétegből álljon.** Árvízvédelmi töltésen vezetett létesítmény, vagy vegyes forgalmú mezőgazdasági út burkolata ezt meghaladó is lehet.
  - Térkő burkolat kiépítése kizárólag indokolt esetben, örökségvédelmi hivatal előírása alapján (műemléki környezetben, vagy műemléki jellegű területen) történhet. Térkő burkolat kiépítése kizárólag hézagmentesen illeszkedő térkő típus alkalmazásával történhet. **Nem hézagmentes térkő gyalogos-burkolat kialakításakor a kerékpáros közlekedés útvonalat hézagmentesen illeszkedő térkő típussal vagy aszfaltburkolattal szükséges kiépíteni**⁹. A térkő burkolatú útpálya nem lecsapott élű, zökkenőmentes, minél nagyobb méretű elemekből készüljön. Minimális vastagsága 60 mm, kapubejáróknál 80 mm legyen. A térkő burkolatok alaprétege hidraulikus kell, hogy legyen, attól eltérni csak különleges indoklással lehet. A térkő burkolat széleit szegéllyel vagy szegély elemekkel kell lezárni.
  - Mezőgazdasági vagy erdészeti út kerékpárforgalmi létesítményként történő kijelölése esetén stabilizált útburkolat kialakítása is lehetséges.
  - Az egyenletes, jól járható útburkolat kialakítása és a fokozott balesetveszély (kikerülés) elkerülése érdekében azokat a hossz irányú burkolati jeleket, amelyeken a kerékpárosok áthaladnak (pl.: kerékpáros nyom, kerékpáros piktogram burkolati jeleket) tartós útburkolati anyag helyett - szükség szerint két rétegben felvitt - oldószeres festékekkel szükséges felfesteni. Egyéb jelek készíthetők tartós jelekből (pl.: útszéljelző vonal).
- a22) A kerékpárforgalmi létesítményre történő **jogosulatlan ráhajtás és parkolás** megakadályozása érdekében szükség szerint fényvisszavető jelzéssel ellátott behajtásgátló, parkolásgátló oszlopokat, oszlopsort (pollereket), vagy kerékpárosbarát sorompót, stb.-t szükséges telepíteni. A parkolásgátló elemek telepítésekor szabadon kell tartani a kerékpáros haladó sávjához tartozó úrszelvényeket. A parkolásgátló elemek telepítésekor szabadon kell tartani a kerékpáros haladó sávjához tartozó úrszelvényeket.

⁹ Térkő burkolatú felületen kialakított döccenőmentes kerékpáros útvonalra példák, 1) Koppenhága: https://www.google.com/maps/@55.670723,12.561813,3a,75y,17.28h,66.19t/data=!3m4!1e1!3m2!1sobKI B7Ls_yJTnCW2vTlh3w!2e0 2) Prága: <https://www.google.com/maps/place/Pr%C3%A1ga,+Csehország/@50.074325,14.413613,3a,75y,215.13h,66.97t/data=!3m4!1e1!3m2!1sVdhgtLVkVWAQqgn1mDmSq!2e0!4m2!3m1!1s0x470b939c0970798b:0x400af0f66164090>

- a23) A kerékpáros közlekedésre szolgáló útfelület az útpályához közelebbi oldalon, míg a gyalogjárda lehetőleg a telek bejáratok felőli oldalon helyezkedjen el. Buszmegállónál a fordított elrendezés is megengedhető, ha ez a biztonságosabb vagy kedvezőbb megoldás. Buszmegállónál különösen figyelni kell a gyalogos kapcsolat megoldására. Az egyes felületeket lehetőleg fizikai elválasztással és megfelelő burkolati jelekkel kell ellátni.
- a24) Megfelelő **tájékoztató és útirányjelző táblák** szükségesek minden útirányból. A zöld tájékoztató és útirányjelző táblák megtervezése szükséges a jellegzetes közúti csomópontokban az ÚT 2-1.157 számú „Közúti jelzőtáblák II.” című Útügyi műszaki előírás 37. pontja szerint (különösen fontos a szakasz elején és végén, illetve a keresztező utaknál a továbbhaladási irány jelzésére, illetve a közúton haladóknak, hogy hogyan találjanak rá a kerékpárútra). Továbbá a települési kiemelt úti célok és környező települések elérhetőségét, távolságát célszerű szabványos táblákkal jelölni. A kerékpáros útirányjelző táblák megtervezését a település egészére vonatkozóan javasolt - a településen belüli más idegenforgalmi és tájékoztató útirányjelző táblarendszerrel és az EuroVelo kitáblázással összhangban - megtervezni és elvégezni.
- a25) Az elválasztott létesítmények esetén az azon haladó kerékpárosok elsőbbségét az egyéb járművekkel szemben, valamint a megbízható összelátást megfelelő kialakítással kell biztosítani. A kerékpárút csomóponti átvezetését javasoljuk az útpályához közel húzva kialakítani, szintbeli kiemeléssel és az elsőbbségadásra való megfelelő figyelemfelkeltéssel.
- a26) Az épített kerékpárforgalmi létesítmények helyrajzi számain kizárólag a „Kerékpárforgalmi létesítmények mellé telepítendő fák”¹⁰ dokumentumban telepíteni javasolt növényfajok telepíthetők.
- a27) Műtárgy – híd, aluljáró, támfal, zárt csapadékvíz-csatorna stb. – építéskor az alternatív műszaki megoldások és költségek bemutatása szükséges arról, hogy a műtárgy létesítése nélkül nem, vagy csak indokolatlanul magas költségekkel lehetne megvalósítani a tervezett kerékpáros útvonalat.
- a28) A fenntartás során meg kell előzni a „Jelentős hiányosságok kerékpárforgalmi létesítmény fenntartása során” c. segédletben felsorolt hiányosságok előfordulását.
- a29) Kizárólag az ÚT 2-1.203 (e-ÚT 03.04.11:2010) „Kerékpárforgalmi létesítmények tervezése” c. útügyi műszaki előírásnak (UME) megfelelő¹¹, az útügyi műszaki előírás szerint indokolt kerékpárforgalmi létesítmény kialakítása támogatható.
- a30) **Kerékpárosbarát fejlesztés** esetén a közúti infrastruktúra közlekedésbiztonsági kezeléséről szóló 176/2011. (VIII. 31.) Korm. rendelet szerint közúti **biztonsági audit elvégzése** is szükséges, amely ajánlásait és megállapításait figyelembe kell venni a tervek elkészítésekor.
- a31) A beruházás megvalósítását követően a projekt zárójelentéséhez csatolni szükséges a Kerékpárút Nyilvántartó Rendszer (**KeNyri**) feltöltéséről szóló Magyar Közút NZrt. igazolást. Az adatszolgáltatás összeállításához és benyújtásához szükséges információk a www.kenyi.hu Magyar Közút NZrt. által üzemeltetett honlapról tölthető le. Az adatszolgáltatás szükségességét 2016. november 17-e óta Kormány rendelet írja elő (337/2016. (XI.17.).

Közbringa-rendszerek fejlesztésére vonatkozó speciális feltételek

- a32) **Kötött gyűjtésű kerékpáros közösségi közlekedési rendszer (közbringa) kiépítése és vagy bővítése esetén** különösen a következő részeket szükséges teljesíteni és bemutatni a megvalósíthatósági tanulmány részeként:
- A) Piackutatást és piacfelmérést kell készíteni a közbringa-rendszer indokoltságának és várható kihasználtságának az alátámasztásához.
  - B) Be kell mutatni a tervezett beavatkozás helyrajzi számokra lebontott, térképes és listázott helyszíneinek a tulajdonviszonyait. A tulajdonviszonyok bemutatásával együtt intézkedési tervet kell készíteni a tulajdonviszonyok rendezésére vonatkozóan. Azon beruházással érintett ingatlanok esetében, melyek nem képezik a támogatást igénylő 1/1 arányú tulajdonát, be kell mutatni a tulajdonosok, tulajdonostársak előzetes, írásos vagy jegyzőkönyvvel alátámasztott megkeresését.

¹⁰ http://kereparozz.hu/uploads/docs/1/12_4.pdf

¹¹ Kivéve az un. kopenhágai típusú kerékpársáv esetén.

- C) A piacfelmérést és piackutatást figyelembe vevő alternatívavizsgálattal kell meghatározni és alátámasztani a kialakításra kerülő rendszer főbb paramétereit (állomások pontos helyszíneit, állomások számát, állomások paramétereit (kapacitás, férőhely, műszaki kialakítás, biztonság), és működésének a módját, a beszerzendő kerékpárok számát).
- D) Közbringa-rendszer kialakítása kizárólag az A)a) tevékenység egy idejű, legalább a kötött gyűjtésű rendszer területét lefedő (kerékpárosbarát településrész) megvalósításával együtt támogatható.**
- E) Be kell mutatni a fenntartással és üzemeltetéssel megbízott szervezet, vagy üzemeltetővel kötendő megállapodás peremfeltételeit, az üzemeltető kiválasztási kritériumait (alapvető megfeleléségi, értékelési szempontokat).
- F) Tervezni kell a marketing kampányok időbeni ütemezését, tervezett eszközeit.
- G) Be kell mutatni a beruházási és a fenntartási időszakban keletkező várható kiadásokat és bevételeket, a fenntartáshoz szükséges finanszírozási eszközöket.
- H) Az állomások kiépítésénél biztosítani kell az állomások kerékpárosbarát megközelíthetőségét, elhelyezéstől függően a kisebb építéseket és különösen a kerékpáros és a gyalogos megközelítési útvonalak kiemelt szegélyeinek a korrekcióját el kell végezni.
- I) A működésre vonatkozó előírások:
- a kötött gyűjtésű kerékpáros közösségi közlekedés regisztrációt követő használatában az első megkezdett 30 perc térítésmentes, a 31. perctől szükséges a rövid utazásokat preferáló, progresszív díjszabást kialakítani.
  - A rendszerelemek kialakításának a lopási és rongálási károkat megelőzendő egyedi kialakításúaknak kell lenniük, javasolt a fék- és váltó-bowdeneket vázon belül vezetni, a lámpát biztonságosan (vandálbiztosan) rögzíteni, a kerékpárt kosárral és gyorszárral ellátni. Be kell mutatni a tervezett kerékpárok műszaki specifikációját.
  - Amennyiben a kerékpárok fedélzeti számítógéppel és kijelzővel rendelkeznek, az egyes bérlések megkezdésétől mért eltelt használati időt javasolt feltüntetni a kerékpárok kijelzőjén az egyes bérlések befejezéséig.
  - A kerékpárokat a vagyonvédelem és a statisztikai adatgyűjtés érdekében GPS-szel is el lehet látni.
- J) Az állomásokat javasolt azonos funkciókkal és kialakítással kiépíteni.
- K) Figyelembe vehető példák:
- a budapesti KKKR, a BUBI rendszer előkészítése: <http://molbubi.bkk.hu/dokumentumok.php> ;
  - az OBIS (Optimising Bike Sharing in European Cities) projekt magyar nyelvű kézikönyve: http://emh.kormany.hu/download/c/b8/60000/Obis_handbook_HU.pdf
  - A felhívás keretében kizárólag a közösségi közlekedés számára nyitott, közcélú használatú rendszer kialakítása támogatható, melynek minimum 5 éves fenntartását, és rendeltetésszerű üzemeltetését kell a projektgazdának, vagy a nyilatkozattételre jogosultnak vállalnia.
  - A közbringa előkészítésébe legalább egy **civil szervezet** (melynek alapító okiratában kerékpáros közlekedés szerepel) szakmai bevonása szükséges, és a projekthez a szakmai értékelését szükséges csatolni.
  - Az egyes állomások egymástól mért távolsága légvonalban legfeljebb 500 m lehet, amitől eltérni abban az esetben lehet, ha a támogatást igénylő részletesen indokolja az

eltérést a rendszer céljára, felhasználói célcsoportjára, üzemeltetés módjára vagy a projekt egyéb meghatározó jellemzőjére hivatkozva.

B) Forgalomcsillapítás, közlekedésbiztonság, akadálymentesítés

- b1) Közlekedésbiztonsági beruházás esetén a közúti infrastruktúra közlekedésbiztonsági kezeléséről szóló 176/2011. (VIII. 31.) Korm. rendelet szerint közúti biztonsági audit elvégzése is szükséges, amely ajánlásait és megállapításait figyelembe kell venni a tervek elkészítésekor.
- b2) **Forgalomcsillapítási tevékenység** tervezésekor meg kell határozni a forgalomcsillapításra kerülő területet, és be kell mutatni, hogy a forgalomcsillapítás **eszközeivel** (kiváltással vagy a meglévő szakasz forgalomtechnikai, építési forgalomcsillapításával, vagy egyéb eszközökkel) **milyen sebesség-, illetve az átmenő forgalom mértékének a csökkentése érhető el a fenntartható települési közlekedés érdekében.**
- b3) A tevékenységeket a fenntartható (közösségi, kerékpáros, gyalogos) közlekedési módok előnyben részesítésével kell tervezni és megvalósítani.¹²
- b4) Amennyiben a közlekedésbiztonsági vagy forgalomcsillapítási tevékenység a települési kerékpárforgalmi hálózatot vagy a települési kerékpáros közlekedés útvonalát is érinti, a kerékpáros közlekedés biztonságos levezetését a település kerékpárforgalmi hálózati tervével összhangban szükséges tervezni és megvalósítani. Ebben az esetben javasolt az A)a) tevékenység településrészeire vonatkozó megvalósítása.
- b5) Kialakításra kerülő **sebességlassító eszköznek** (pl.: küszöbnek vagy „fekvőrendőrnek”) olyan kialakításúnak kell lennie, hogy az a területre érvényes sebességkorlátozást betartva jól járható és látható legyen. A sebességcsökkentő elemeknek legalább a megállási időtávolságból történő felismerhetőségéről mindig gondoskodni kell (pl.: anyagának színezésével, tartós burkolati jellel, burkolatra rögzített fényvisszaverő eszközzel, vagy zöldterületi eszköz alkalmazásával). A sebességlassító eszközöket kizárólag az e-ÚT 03.07.13 Tervezési útmutató a közutakon alkalmazható sebességcsökkentő eszközökről című műszaki előírás alapján lehet kiépíteni. A sebességlassító eszköznek kerékpárosbarátnak kell lennie.
- b6) A tevékenység keretében támogatható parkolási rendszer infrastrukturális és informatikai korszerűsítése, fejlesztése esetén be kell mutatni, hogy a parkolási rendszer korszerűsítése, illetve a kapcsolódó szabályozási intézkedések hogyan járulnak hozzá a fenntartható közlekedési módok előnyben részesítéséhez, valamint a belső városi, települési területek gépjárműforgalomtól való mentesítéséhez, forgalomcsillapításához. Kizárólag olyan beruházás támogatható, ahol ezen feltételek teljesülnek, a beruházást követően kimutatható forgalomcsillapítás valósul meg.
- b7) Fenntartható városi mobilitási tervet a felhívás „Fenntartható városi mobilitási tervek kidolgozás és végrehajtása” c. útmutatója alapján és a Felhívás „Tájékoztató a Fenntartható Városi Mobilitási Terv (SUMP) készítéséről” mellékletének felépítése szerint lehet elkészíteni. **Amennyiben a projekt kizárólag SUMP elkészítésére irányul, kizárólag a releváns feltételek teljesítése szükséges.**

C) Közúti közösségi közlekedés

- c1) **Intermodális csomópont kialakítására, fejlesztésére** vonatkozó speciális feltételek:
1. Minimálisan 2 közlekedési mód (legalább a busz-kötőpályás) közötti átszállási kapcsolatot szükséges kialakítani vagy fejleszteni a módváltási lehetőségek erősítése érdekében.
  2. Különös figyelmet kell fordítani a közlekedésbiztonság fejlesztésére.
  3. Kerékpártárolási lehetőséget kell kialakítani, szükség szerint kerékpár szállítására alkalmas liftet, vagy rámpát is ki kell építeni az átszállás elősegítésére.
  4. A beruházás tárgya a közforgalmú illetve a közforgalmat kiszolgáló infrastrukturális elemek fejlesztése lehet.

¹² Kerékpárosbarát forgalomlassító eszközökről:

http://www.mobile2020.eu/fileadmin/files_hu/downloads/Mobile2020_Handbook_HUN_small4web.pdf

- c2) A projekt tervezése és megvalósítása során figyelembe kell venni, és a tervezés során érvényesíteni kell a „Segédlet a közszolgáltatások egyenlő esélyű hozzáféréseinek megteremtéséhez – komplex **akadálymentesítés**” c. mellékletben megfogalmazottakat. Külön figyelemmel kell lenni és be kell mutatni a beruházás keretében (a projekt adatlapon vagy a megvalósíthatósági tanulmányban):
- Az utastájékoztatói rendszerek infokommunikációs akadálymentesítését;
  - Az építések akadálymentesítését.
- c3) Amennyiben a közszolgáltatás veszteségfinanszírozási igénye a közszolgáltatás – 2012. évi XLI. törvényben foglalt – megrendelőjének nyilatkozata alapján várhatóan megnövekszik (pl.: új viszonylat indítása esetén a helyi vagy helyközi megrendelőnek többletfinanszírozási kötelezettsége keletkezik), akkor annak a finanszírozását a támogatást igénylő, vagy amennyiben a támogatást igénylő nem jogosult a nyilatkozat tételére, abban az esetben a nyilatkozattételre jogosult szándéknyilatkozatban vállalja.
- c4) **Autóbuszöblök** felújítása és kiépítése kizárólag **bazaltbeton**, vagy azzal megegyező teherbírású burkolattal és merev pályaszerkezettel támogatható, ettől eltérő burkolattípus csak kivételesen választható részletes tervezői indoklás alapján pl.: a forgalmi viszonyokra, a járatsűrűsége, vagy a zajterhelés csökkentésére hivatkozva!
- c5) **Közlekedési adatok tárolása** esetén a 123/2014. (IV. 10.) a közforgalmú személyszállítási szolgáltatásokhoz kapcsolódó adatok, adatbázisok és elektronikus adatkommunikációs technológiák egységességét és átjárhatóságát biztosító műszaki és technológiai előírásokról, a központi adatbázisokról és az azokhoz kapcsolódó központi szolgáltatásokról, továbbá a működtető szervezetek kijelöléséről szóló Korm. rendelet betartása kötelező.
- A projektgazdának és a támogatásban részesülőnek vállalnia kell, hogy a szolgáltatási területet, a szolgáltatásokat, a menetrendet, és ha van, akkor a valós idejű járműmozgást leíró adatokat a megrendelő (szolgáltatásért felelős testület), illetve az annak képviseletében eljáró szervezet-cég, valamint a közlekedési szaktárca megbízásából eljáró és az országos valós idejű forgalmi adatokat gyűjtő/kezelő (SIRI) központot üzemeltető szervezet, valamint olyan harmadik fél részére, aki ingyenes utastájékoztatói szolgáltatást biztosít az adatok felhasználásával, felé megosztja és átadja.
- c6) Forgalomirányítási és utastájékoztatói rendszerek fejlesztése esetén biztosítani kell a területileg érintett szolgáltatók és megrendelők forgalomirányítási és utastájékoztatói rendszereihez való kapcsolódás lehetőségét, a rendszerek közötti átjárhatóságot.
- c7) A projekthez együttműködési nyilatkozatot szükséges csatolni a projekt megvalósítására vonatkozóan olyan **civil szervezettől, amely alapító okiratában közösségi közlekedéssel vagy fenntartható fejlődés szerepel**. Az együttműködés keretében minimum a projekt koncepcióját és a későbbiek során a projekt műszaki terveit szükséges a civil szervezettel egyeztetni, véleményeztetni. A civil szervezet véleményét a vonatkozó mérföldkövek részeként szükséges benyújtani.
- c8) A projekthez együttműködési nyilatkozatot szükséges csatolni a projekt megvalósítására vonatkozóan **olyan civil szervezettől (pl: Fogyatékos Személyek Esélyegyenlőségéért Közalapítvány, Fogyatékos Emberek Szervezeteinek Tanácsa, Értelmi Fogyatékosokkal Élők és Segítőik Országos Szövetsége stb.), amelynek alapító okiratában a fogyatékos személyek érdekeinek a képviselete szerepel**. Az együttműködés keretében minimum a projekt koncepcióját és a későbbiek során a projekt műszaki terveit szükséges a civil szervezettel egyeztetni, véleményeztetni. A civil szervezet véleményét a vonatkozó mérföldkövek részeként szükséges benyújtani.
- c9) Az utak forgalomszabályozásáról és a közúti jelzések elhelyezéséről szóló 20/1984. (XII. 21.) KM rendelet 2. § (8) bekezdése a tömegközlekedési szolgáltató kötelezettségévé és feladatává teszi a tájékoztató tábla megállóhelyi elhelyezését a közútkezelő hozzájárulásával - amely értelmezhető elektronikus és nem elektronikus utastájékoztató táblára egyaránt -, ezért amennyiben az elvi vagy végleges közútkezelői hozzájárulás bemutatásra kerül a projekt megvalósítási és fenntartási időszakára vonatkozóan, úgy az utastájékoztató tábla elhelyezése a terület tulajdonviszonyaitól függetlenül biztosítottá válik.

Táblakihelyezésre vonatkozó közútkezelői hozzájárulás bemutatásával a tájékoztató táblák helyszíneinek a tulajdonviszonyai rendezettnek minősülnek, a további tulajdonosi hozzájárulás(ok) bemutatása nem szükséges. Amennyiben a táblakihelyezésen kívül építés is megvalósításra kerül az érintett helyszínen, vagy a táblakihelyezés építési engedélyköteles, úgy a terület tulajdonosának a hozzájárulását továbbra is szükséges megszerezni.

c10) Amennyiben a beruházással érintett épület/épületrész szórt azbesztet tartalmaz, úgy a támogatást igénylő számára kötelező a szórt azbeszt mentesítés elvégzése, amelynek költsége elszámolható a projektben. A szórt azbeszt mellett az épületszerkezetek egyéb azbeszttartalmú anyagainak mentesítése nem kötelező elvárás, azonban javasolt és elszámolható a projekt költségvetésében.

c11) Elkülönített közösségi közlekedési folyosó (buszsáv) létesítése esetén, amennyiben az nem kerül megnyitásra a kerékpárosok számára, be kell mutatni, hogy milyen módon biztosított a fejlesztést követően az akadályoztatásmentes és biztonságos kerékpáros közlekedés, hogyan kerül el a támogatást igénylő a kerékpáros közlekedés feltételeinek a romlását. Ahol a kerékpáros forgalom a buszsáv és a forgalom közé szorulna, ott nem engedélyezhető buszsáv kijelölése.

c12) **Interoperabilis elektronikus jegyrendszer kialakítására, fejlesztésére vonatkozó speciális feltételek**, a projekt feltételeknek való megfelelését a megvalósíthatósági tanulmányban szükséges bemutatni:

- Elektronikus jegyrendszer kialakítására vagy fejlesztésére kizárólag a helyi közösségi közlekedés részeként nyílik lehetőség.
- A beruházást a fenntarthatóság figyelembe vételével kell mind a jegyrendszer mind a közösségi közlekedés szintjén tervezni.
- Az elektronikus jegyrendszer tervezését a közlekedésért felelős miniszter által jóváhagyott Nemzeti Személyszállítási Intelligens Közlekedési Rendszerek Platform dokumentum szempontjainak figyelembe vételével kell elvégezni.
- Az elektronikus jegyrendszer tervezésénél figyelembe kell venni a 123/2014. (IV. 10.) Korm. rendelet 6. § szerint megjelenő szabványokat, technológiai és műszaki előírásokat, interoperabilitási követelményeket.
- A projekt tervezése során figyelembe kell venni, hogy az elektronikus jegyrendszer nyújtotta lehetőségek kihasználása a jövőben hozzájáruljon az utazási láncok fenntartható elemeinek fejlesztéséhez.
- Az elektronikus jegyrendszer tervezésénél figyelembe kell venni, hogy a helyi és az elővárosi személyszállítási közszolgáltatások esetén biztosítani kell, hogy időalapú hozzáférést biztosító jegyrendszer is működhessen.
- Az elektronikus jegyrendszer tervezésénél figyelembe kell venni a személyszállítási szolgáltatásokról szóló 2012. évi XLI. törvény vonatkozó előírásait és annak elveit, így különösen a 30 § (2) pont szerinti teljes körű megfelelést, valamint a 32. § (1) h) pontja szerinti feltételeket.

c13) **Igényvezérelt személyszállítási szolgáltatás kialakítása és energiahatékony szállítójárművek beszerzése** tevékenység speciális feltételei:

1. A megvalósíthatósági tanulmányban vizsgálni és bemutatni szükséges az alábbi szempontok teljesülését a beruházás esetében:

- a. A kitűzött célok pontos megfogalmazása szükséges
  - a megcélzott társadalmi réteg bemutatásával,
  - a célok leírásával fő csoportonként (társadalmi, környezeti, gazdasági, stb.),
  - a célok teljesülését mérő jellemzők (indikátorok) meghatározásával.
- b. Tervezni és bemutatni szükséges a potenciális utazó réteg
  - nagyságát,
  - utazási szokásait,
  - informatikai helyzetét,

- fizetőképességét.
- c. Ismertetni kell a tervezett rendszer
- kölcsönhatását a meglévő közlekedési rendszerekkel,
  - illeszkedését a jogi, szabályozási környezetbe,
  - finanszírozását,
  - üzemeltetési formáját,
  - hatékonyságát (pénzügyi és társadalmi szempontokat egyaránt figyelembe véve).
- d. Tervezni szükséges a várt hatásokat, a célok teljesülésének mértékét és valószínűségét.

2. Az energiahatékony járművek beszerzésekor az Európai Parlament és a Tanács 2009/33/EK irányelve (2009. április 23.) a tiszta és energiahatékony közúti járművek használatának előmozdításáról¹³, az ún. „**Tiszta jármű Irányelv**” szerint szükséges eljárni, ezért **a megvalósíthatósági tanulmányban ismertetni szükséges a tervezett járműbeszerzés rendeletnek megfelelő szempontrendszerét.**

c14) **Ingatlan külső felújítása, bővítése, átalakítása esetén** a projekttel érintett építményen végrehajtott infrastrukturális beruházás minden tevékenység-elemének végrehajtása során érvényesíteni szükséges az energiahatékonysági korszerűsítés szempontjait. Jelen Felhívás keretében ezért kizárólag olyan projektjavaslat támogatható, melyben a beruházással érintett feladatellátási hely/épület (amennyiben az épületek energetikai tanúsításáról szóló 176/2008. (VI.30.) Korm. rendelet hatálya alá esik) a beruházást követően minimum „C” típusú épületenergetikai minősítési osztályba kerül, melyről a projekt záró beszámolójának elfogadásáig a támogatást igénylő energiatanúsítványt szerez a 176/2008. (VI.30.) Korm. rendeletben foglaltaknak megfelelően.

Ha olyan funkció is működik az épületben, amely a projekt keretében nem támogatható, az arányosítás szabályainak alkalmazásával kell az energiahatékonysági beruházás költségeit tervezni. A nem támogatható részek a projekt összköltségének részét képezik, de a nem elszámolható költségcsomagon szükséges tervezni.

A 176/2008. (VI.30.) Korm. rendelet szerinti energetikai tanúsítványt az infrastrukturális fejlesztéssel érintett épületekre el kell készíteni (ha még nem áll rendelkezésre), legkésőbb a beruházás megkezdését megelőzően (akár a projektfejlesztési időszak alatt). Legalább a projekt záró kifizetési kérelméhez kötötten a megvalósult fejlesztések energetikai hatásait bemutató új tanúsítványt szükséges készíteni és benyújtani.

Kötelezően megvalósítandó, önállóan nem támogatható tevékenységekre vonatkozóan:

1) A projekt részeként kötelező kerékpáros közlekedést népszerűsítő és/vagy közlekedésbiztonsági célú szemléletformáló kampány megvalósítása:

Lehetséges szemléletformáló tevékenységek:

- kerékpáros kultúra emelésére hivatott népszerűsítő, oktató, ösztönző kampányok, rendezvények, biciklizés megvalósítása;
- információs kiadványok készítése, megváltozott forgalmi rendet és/vagy új KRESZ szabályokat ismertető kampányok lebonyolítása és kiadványok kiadása;
- szemléletformáló eszközök beszerzése (pl.: futóbicikli, cargo-kerékpár);
- Bringázz a munkába, BringaSuli/BringaAkadémia¹⁴, „Biztonságosan közlekedni egy élet úton”¹⁵ egyedi kerékpáros szemléletformáló kampányainak a megvalósítása (pl.: iskolások, óvodások, gépjárművezetők, kerékpárral közlekedők részére, stb.);
- gépjárművezetők számára a kulturált együtt közlekedésre felhívó kampány(ok) megvalósítása.

A mobilitási héten való részvétel és esemény költségei is elszámolhatók, azonban ez önmagában nem elegendő tevékenység.

¹³ <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/ALL/?uri=CELEX:32009L0033>

¹⁴ BringaAkadémia vagy BringaSuli kizárólag a BringaAkadémia <http://www.vuelta.hu/bringaakademia> vagy a Kézikönyv a BringaSuli iskolai kerékpáros oktatási programhoz alapján valósítható meg.

¹⁵ http://autoklub.hu/sites/default/files/kozlekbizt/eletuton_program.pdf

A szemléletformáló kampánynak nem lehet kizárólagos szemléletformáló vagy oktató része rendőrségi kampány, pl. a Sulizsaru.

2) Elektromos járművek használatához szükséges alapvető töltő-infrastruktúra kiépítése az alábbiak szerint támogatható:

a) „A” típusú (normál)töltőberendezés esetén:

- 2 x legfeljebb 22 kW teljesítményű (azaz két 22 kW-os töltést tud kiszolgálni egyszerre);
- töltőoszloponként legalább 1 db „Type 2” kábeles és 1 db „Type 2” aljzatos csatlakozási lehetőséggel;
- a töltőnek intelligens hálózati csatlakozásra és intelligens kommunikációra alkalmasnak kell lennie valós idejű, kétirányú kommunikációval, legalább 99,5%-os rendelkezésre állással (a vételezett energiamennyiségre, az ügyfél azonosításra, foglaltságra vonatkozó információk kijelzésével és folyamatos adattovábbítása céljából), online, azaz GSM modul segítségével;
- OCPP 1.5 protokoll (OCPP 2.0 upgrade lehetőségét megteremtve);
- egyértelmű ügyfél-azonosításra alkalmas;
- a működés biztonságát garantáló bevizsgálással rendelkezik (pl. TÜV tanúsítvány) és a kültéri elektromos berendezésekre vonatkozó előírásoknak meg kell felelnie (IEC 61439:2011));
- a felhasználó azonosítását az elérhető legjobb, és legszélesebb körben alkalmazható technológia alapján kell tudnia biztosítani;
- biztosítható a központi IT infrastruktúrára kapcsolódás – monitorozás és vezérlés, ügyfeleknek elérhető mobiltelefon applikáció, amelyen keresztül külön regisztráció nélküli bankkártyás fizetés lehetséges.

b) „B” típusú (normál) töltőberendezés esetén:

- 2 x 11 kW teljesítményű (azaz két 11 kW-os töltést tud kiszolgálni egyszerre)
- töltőoszloponként legalább 1 db „Type 2” kábeles és 1 db „Type 2” aljzatos csatlakozási lehetőséggel;
- a töltőnek intelligens hálózati csatlakozásra és intelligens kommunikációra alkalmasnak kell lennie valós idejű, kétirányú kommunikációval, legalább 99,5%-os rendelkezésre állással (a vételezett energiamennyiségre, az ügyfél azonosításra, foglaltságra vonatkozó információk kijelzésével és folyamatos adattovábbítása céljából), online, azaz GSM modul segítségével;
- OCPP 1.5 protokoll (OCPP 2.0 upgrade lehetőségét megteremtve);
- egyértelmű ügyfél-azonosításra alkalmas;
- a működés biztonságát garantáló bevizsgálással rendelkezik (pl. TÜV tanúsítvány) és a kültéri elektromos berendezésekre vonatkozó előírásoknak meg kell felelnie (IEC 61439:2011));
- a felhasználó azonosítását az elérhető legjobb, és legszélesebb körben alkalmazható technológia alapján kell tudnia biztosítani;
- biztosítható a központi IT infrastruktúrára kapcsolódás – monitorozás és vezérlés, ügyfeleknek elérhető mobiltelefon applikáció, amelyen keresztül külön regisztráció nélküli bankkártyás fizetés lehetséges.

c) „C” típusú (villám) töltőberendezés esetén:

- legalább 45 kW teljesítményű;
- 1 db „CHAdEMO” + 1 db CCS töltőfejjel rendelkező, a Villámtöltőbe integrált, legalább 4 méter hosszúságú töltőkábel (a töltőkábel nem leválasztható) csatlakozót is biztosítani kell;
- a töltőnek intelligens hálózati csatlakozásra és intelligens kommunikációra alkalmasnak kell lennie valós idejű, kétirányú kommunikációval, legalább 99,5%-os rendelkezésre állással (a vételezett energiamennyiségre, az ügyfél azonosításra, foglaltságra vonatkozó információk kijelzésével és folyamatos adattovábbítása céljából), online, azaz GSM modul segítségével;
- OCPP 1.5 protokoll (OCPP 2.0 upgrade lehetőségét megteremtve);
- egyértelmű ügyfél-azonosításra alkalmas;

- a működés biztonságát garantáló bevizsgálással rendelkezik (pl. TÜV tanúsítvány) és a kültéri elektromos berendezésekre vonatkozó előírásoknak meg kell felelnie (IEC 61439:2011));
- a felhasználó azonosítását az elérhető legjobb, és legszélesebb körben alkalmazható technológia alapján kell tudnia biztosítani;
- az AC és DC töltőpontok egyidejű használatának lehetőségét biztosítani kell;
- biztosítható a központi IT infrastruktúrára kapcsolódás – monitorozás és vezérlés, ügyfeleknek elérhető mobiltelefon applikáció, amelyen keresztül külön regisztráció nélküli bankkártyás fizetés lehetséges.

A fenti töltőberendezések telepítése multifunkciós töltőberendezésekkel (pl.: parkolóórával kombinált töltő; wi-fi szórás biztosítása; „smart” közvilágítás megvalósítása, SOS gomb, stb.) is megoldható; **parkolóórával kombinált berendezés csak díjköteles parkolási övezetekben telepíthető** a támogatásból.

A telepítés helyszínét a következők figyelembe vételével kell kialakítani:

- a) Töltőoszlop környezetét annak üzembe helyezéséig Töltőponttá kell alakítani (**Töltőpont:** normál vagy nagy teljesítményű elektromos töltőállomás telepítési helyszíne, melybe beleértendő a jelen kiírásban szereplő „A” vagy „B” vagy „C” töltőberendezés megvalósítása esetén töltőoszlopként a 2 db elektromos autó részére szolgáló parkolóhely; továbbá a Töltőoszlop illetve Multifunkciós berendezés kihelyezéséhez szükséges földterület.);
- b) a beruházást úgy kell megvalósítani, hogy útburkolat-bontás nélkül, vagy minimális útburkolat-bontással kialakítható legyen a későbbiekben a töltőoszlop közelében egy másik töltőoszlop is;
- c) a Töltőpontot a település frekvenciált pontjain, megkülönböztetés nélkül mindenki számára folyamatosan elérhetően kell kialakítani a következő szempontok figyelembevételével:
  1. zártosurú beépítési övezetben történő telepítés, vagy
  2. lakos-sűrűség, továbbá a Pályázó területén már meglévő és a kialakításra kerülő töltőhelyek egyenletes lefedettségre való törekvés, és forgalomtechnikai követelmények.

3) Energiahatékonysági intézkedések:

A projekttel érintett épületen végrehajtott infrastrukturális beruházás minden tevékenység-elemének végrehajtása során érvényesíteni szükséges az energiahatékonysági korszerűsítés szempontjait az épületek külső határoló szerkezeteinek korszerűsítése (pl.: utólagos külső hőszigetelés, nyílászárók cseréje) és/vagy a fűtési és/vagy HMV (használati meleg víz) rendszer korszerűsítése révén. Amennyiben egy fejlesztéssel érintett épület a 176/2008. (VI.30.) Korm. rendelet hatálya alá tartozik, úgy arra vonatkozóan a lenti beruházási esetek és azok alpontjai a relevánsak.

Önálló rendeltetési egység: Az adott épületen belül támogatható funkciót ellátó, meghatározott rendeltetés céljára önmagában alkalmas helyiség vagy helyiségcsoport, amelynek a szabadból vagy az épületen belüli közös közlekedőből nyíló önálló bejárata van.

I. Meglévő épületet érintő felújítás esetén:

1. Részleges szigetelés nem támogatott a tárgyi felhívásban, csak az egész épület szigetelése támogatható oly módon, hogy a beruházást követően a vizsgált épület legalább a Tanúsítási Kormányrendelet szerinti „DD – korszerűt megközelítő” kategóriába essen a fejlesztést követően.

Ez alól kivétel az az eset, ha az adott épület a teljes határoló felületének több mint 75%-ában a támogatási igény benyújtását megelőzően már felújításra került úgy, hogy az akkor felújított épületrész megfelelt a felújítás engedélyezésének időpontjában hatályos TNM rendelet releváns pontjában megfogalmazott szabályozás szerinti épületszerkezeti értékeknek. Ebben az esetben az adott épület fennmaradó részének felújítása (szigetelése, nyílászáró cseréje) a támogatási kérelem benyújtásának időpontjában hatályos TNM rendelet 6. § (5) bekezdésének a) és c) pontjaiban megfogalmazott szabályozás szerint támogatható, amit tervezői nyilatkozattal szükséges alátámasztani.

2. Nyílászáró csere támogatható épület szinten teljes körűen, amennyiben a teljes épület legalább a Tanúsítási Kormányrendelet szerinti „DD – korszerűt megközelítő” kategóriába esik a fejlesztést követően. Amennyiben az épületen belül támogatható és nem támogatható funkció is működik, akkor az épület szintű teljes körű nyílászárócsere korszerűsítés költségeiből a támogatható funkciókra jutó költségrész a támogatható, az egyéb funkciókra jutó költségrészt pedig önerőből szükséges finanszírozni.
3. Nyílászáró csere támogatható részlegesen (pl. az épületen belüli önálló rendeltetési egységet alkotó, támogatott funkciót ellátó helyiség nyílászáróinak cseréje) az alábbiak szerint:
  - a.) Nem jelentős felújítás esetén: az önálló rendeltetési egységet alkotó helyiség felújítással érintett szerkezetének (nyílászáróinak) a „7/2006. (V. 24.) TNM rendelet az épületek energetikai jellemzőinek meghatározásáról” 1. melléklet I. részében foglalt követelményeknek kell megfelelnie, amit tervezői nyilatkozattal szükséges alátámasztani.
  - b.) Jelentős felújítás esetén: amennyiben a teljes épület legalább a Tanúsítási Kormányrendelet szerinti „DD – korszerűt megközelítő” kategóriába esik a fejlesztést követően.

Jelentős felújítás: a határoló szerkezet (az egész épületkomplexum vonatkozásában) összes felületének legalább a 25%-át érintő felújítás
4. Épület szintű fűtési és/vagy HMV rendszer korszerűsítése támogatható, amennyiben a teljes épület legalább a Tanúsítási Kormányrendelet szerinti „DD – korszerűt megközelítő” kategóriába esik a fejlesztést követően. (Egy rossz állapotban lévő épület esetén nagy valószínűséggel külső határoló szerkezet korszerűsítést – lásd I.; II. pont – is el kell végezni ahhoz, hogy ezen feltétel teljesüljön.) Amennyiben nem támogatott funkció is működik az épületben, úgy a költségeket arányosítással szükséges szétosztani. Az épület szintű teljes fűtési és/vagy HMV rendszer korszerűsítés költségeiből a támogatható funkciókra jutó költségrész a támogatható, az egyéb funkciókra jutó költségrészt pedig önerőből szükséges finanszírozni. Fűtési és/vagy HMV rendszer korszerűsítése esetén az építési-szerelési munkával érintett gépészeti rendszereknek meg kell felelniük a „7/2006. (V. 24.) TNM rendelet az épületek energetikai jellemzőinek meghatározásáról” 1. melléklet V. részében foglalt követelményeknek, amit tervezői nyilatkozattal szükséges alátámasztani.
5. Részleges fűtési rendszer korszerűsítés abban az esetben támogatható, ha csak a támogatható funkciót ellátó önálló rendeltetési egységben történik fűtési rendszer korszerűsítés. (Jellemzően ilyenek lehetnek a radiátor és/vagy radiátorszelep cserék, helyiség hőmérsékletet szabályozó eszközök beépítése ...stb.) Ez esetben az önálló rendeltetési egységet alkotó helyiség nyílászáróinak is meg kell felelnie a „7/2006. (V. 24.) TNM rendelet az épületek energetikai jellemzőinek meghatározásáról” 1. melléklet I. részében foglalt követelményeknek, - nem megfelelés esetén az adott nyílászárókat cserélni kell- amit tervezői nyilatkozattal szükséges alátámasztani. Továbbá fűtési rendszer korszerűsítése esetén az építési-szerelési munkával érintett gépészeti rendszereknek meg kell felelniük a „7/2006. (V. 24.) TNM rendelet az épületek energetikai jellemzőinek meghatározásáról” 1. melléklet V. részében foglalt követelményeknek, amit tervezői nyilatkozattal szükséges alátámasztani.

II. Meglévő épület bővítése esetén:

1. A bővítés mértéke nem haladja meg a bővítendő épület hasznos alapterületének 100%-át:
A kibővített épületrészt is magában foglaló teljes épületnek kell legalább a Tanúsítási Kormányrendelet szerinti „DD – korszerűt megközelítő” kategóriába esnie a fejlesztést követően.
2. A bővítés mértéke meghaladja a bővítendő épület hasznos alapterületének 100%-át:
A kibővített épületrészt is magában foglaló teljes épületnek kell legalább a Tanúsítási Kormányrendelet szerinti „DD – korszerűt megközelítő” kategóriába esnie a fejlesztést követően.
Az építési-szerelési munkával érintett gépészeti rendszereknek mindkét esetben meg kell felelniük a „7/2006. (V. 24.) TNM rendelet az épületek energetikai jellemzőinek meghatározásáról” 1. melléklet V. részében foglalt követelményeknek, amit tervezői nyilatkozattal szükséges alátámasztani.

III. Új épület építése esetén:

Új épületet úgy kell tervezni, kialakítani, megépíteni, hogy annak energetikai jellemzői megfeleljenek a 7/2006. (V. 24.) TNM rendelet előírásainak, amit tervezői nyilatkozattal szükséges alátámasztani.

A beruházások igazolása:

Fejlesztés előtti állapotra: A Tanúsítási Kormányrendelet szerinti energetikai tanúsítványt (amennyiben még nem áll rendelkezésre) el kell készíteni az infrastrukturális fejlesztéssel érintett épületre, vagy önálló rendeltetési egységre legkésőbb a beruházás megkezdését megelőzően.

Fejlesztés utáni állapotra: A megvalósult fejlesztések energetikai hatásait bemutató Tanúsítási Kormányrendelet szerinti energetikai tanúsítványt el kell készíteni legkésőbb a projekt záró kifizetési kérelmének benyújtásáig.

A beruházások igazolásának követelményei alól tervezői nyilatkozat alapján mentesülhetnek az országos műemléki védelem alatt álló, vagy műemléki jelentőségű területen, illetve műemléki környezetben elhelyezkedő épületek, továbbá az általános hatáskörű építési igazgatás által kiadott építési engedélyben foglaltak szerint a helyi védelem alatt álló objektumok; de ezek esetében is törekedni kell az energiahatékonysági korszerűsítés legalább részleges, az örökségi értékek sérelme nélkül elérhető szintű megvalósítására.

4) Azbeszttmentesítés:

Amennyiben a beruházással érintett épület/épületrész szórt azbeszttet tartalmaz, úgy a támogatást igénylő számára kötelező a szórt azbesztt mentesítés elvégzése, amelynek költsége elszámolható a projektben. A szórt azbesztt mellett az épületszerkezetek egyéb azbeszttartalmú anyagainak mentesítése nem kötelező elvárás, azonban javasolt és elszámolható a projekt költségvetésében.

5) Közös használatú, vagy nem támogatható tevékenységeknek helyt adó helyiségek, épületrészek, egyéb építési munkák költségeinek arányosítása:

Amennyiben a beruházással érintett ingatlan helyet ad jelen felhívás keretében fejleszteni kívánt ellátáson túl egyéb tevékenységeknek, az alábbi módon szükséges az építési és kapcsolódó projektelőkészítési és szolgáltatási költségeket arányosítani:

- A közös használatú, mindkét funkcióhoz kapcsolódó ingatlanrészekre (pl.: külső homlokzat, tető, külső tér, fűtésrendszer) jutó kivitelezési költségek elszámolhatóak a felhívás szerint támogatott tevékenység(ek) helyiségeinek/helyiségeinek alapterülete szerint, tehát az elszámolható, támogatható épületrész, és a nem elszámolható épületrész nettó alapterületének (m²) arányában.
- Közös használatú helyiségre, épületrészre jutó elszámolható költség számítása (közös helyiségek figyelembe vétele nélkül):

$$\frac{\text{támogatható tevékenységhez kapcsolódó helyiség [m}^2\text{]}}{\text{támogatható+nem támogatható tevékenységhez kapcsolódó helyiség [m}^2\text{]}}$$

Pl.: támogatható helyiség: 30 m², nem támogatható helyiség: 50 m², közös helyiség: 20 m².
Közös helyiségre jutó elszámolható költség: 30/(30+50)=0,375, a közös használatú helyiségre jutó költség 37,5%-a számolható el.

- A m² alapú arányosítás nem vonatkozik a fejleszteni kívánt tevékenység végzéséhez szükséges, jogszabály vagy hatóság által előírt, adott tevékenységhez kötelezően kapcsolódó fejlesztésekre.
- Az arányosítás minden építéshez kapcsolódó egyéb releváns költség tekintetében kötelezően alkalmazandó, beleértve a projektelőkészítést (pl.: tervezési díjak), és a szakmai megvalósításhoz kapcsolódó szolgáltatások (pl.: műszaki ellenőrzés) költségeit is: ezek a költségek jelen felhívás keretében a fenti százalékos aránynak megfelelően számolhatóak el.

A fenti módszertan alapján szükséges az épületeket érintő építési tevékenységek mellett az egyéb építési munkák arányosítása is, amennyiben releváns (pl.: kerítés építés, udvarrendezés, parkoló építések).

6) Ingatlankiváltás:

Amennyiben a projekt megvalósítása során ingatlankiváltásra kerül sor, akkor vizsgálni szükséges a kiváltással érintett épületek jövőbeni sorsát. Amennyiben a kiváltott ingatlan hasznosítása során – esetleges értékesítéséből, bérbe adásából, más módon történő hasznosításából – a kérelmezőnél bevétel keletkezik, úgy azzal a projekt részletes kidolgozása során készülő költség-haszon elemzésben számolni szükséges.

7) Akadálymentesítés:

A közszolgáltatást végző, közösségi célú funkciókat ellátó és/vagy ügyfélforgalmat¹⁶ lebonyolító épület/épületrész építése/felújítása során kötelező az akadálymentesítés.

a) Ingatlan felújítás, bővítés, átalakítás esetén a beruházásnak meg kell felelnie a **projektarányos akadálymentesítés követelményeinek**¹⁷:

A projekttel érintett ingatlanon végrehajtott bármely fejlesztési tevékenység során figyelembe kell venni az összes érintett fogyatékosági csoportra vonatkozó akadálymentesítési követelményeket. Ez festés/mázolásnál a vakok és gyengénlátók érdekében, a megfelelő színkontrasztok kialakítását jelenti (nyílászáró tokszerkezeteinek falfelülettől és/vagy ajtólaptól eltérő színű mázolása). Elektromos hálózat teljes felújításánál pl.: a helyiségek kapcsolóit a mozgáskorlátozottak számára elérhető magasságba kell áthelyezni. Az akadálymentesség projektarányos teljesülése egy preventív, megelőző gondolkodásmódot jelent, célja, hogy a projekt keretében érvényesüljenek az egyetemes tervezés elvei.

A fejlesztéssel érintett valamennyi, közösségi célú funkciókat ellátó és/vagy ügyfélforgalmat lebonyolító épület/épületrész tekintetében – függetlenül az infrastrukturális beruházás tárgyától – a projekt keretében biztosítani kell **az épület bejáratának (a bejárat megközelíthetőségével együtt) és legalább egy mellékhelyiségének** az elérési útvonal biztosításával történő, valamennyi fogyatékosági csoportra kiterjedő komplex (fizikai és info-kommunikációs) akadálymentesítését.

Amennyiben az épület műszaki-fizikai adottságai miatt az akadálymentes mellékhelyiség a földszinten nem alakítható ki, úgy azt egyéb épületszinten kell kialakítani. Ebben az esetben meg kell oldani az épületszintek közötti akadálymentes közlekedést is. Az akadálymentes mellékhelyiség földszinten történő kialakíthatóságának műszaki-fizikai akadályairól rehabilitációs környezettervező szakmérnök/szakértő által kiadott indokolást kell benyújtani.

A tervezés és megvalósítás során kötelező az építési-műszaki tervdokumentáció akadálymentesítés szempontjából releváns részének az országos településrendezési és építési követelményekről szóló 253/1997. (XII. 20.) Kormányrendelet (a továbbiakban: OTÉK) előírásainak betartása. Az előírások betartásához és a kivitelezéshez ajánlásként a Felhívás mellékletét képező „Segédlet a közszolgáltatások egyenlő esélyű hozzáféréseinek megteremtéséhez” c. dokumentum nyújt segítséget.

Az akadálymentesítés részleges kialakítása kizárólag csak abban az esetben lehetséges, amennyiben a műszaki adottságok alapján nem megfelelően biztosítható a fejlesztés akadálymentes kialakítása, erről a rehabilitációs környezettervező szakmérnöknek/szakértőnek és tervezőnek együttesen szükséges nyilatkoznia.

E követelmény alól mentesülhetnek, az országos műemléki védelem, vagy műemléki jelentőségű területen, illetve műemléki környezetben elhelyezkedő épületek (bármely fogyatékosági csoport számára tervezett beavatkozás esetén). Továbbá az általános hatáskörű építési igazgatás által kiadott építési engedélyben foglaltak szerint a helyi védelem alatt álló objektumok; de ezek esetében is törekedni kell az akadálymentesítésnek legalább részleges, az örökségi értékek sérelme nélkül elérhető szintű megvalósítására. A részletesebb szabályokat a jelen Felhívás mellékletét képező „Akadálymentesítési feltételek az örökségvédelmi szempontból érintett objektumok esetében” című dokumentum tartalmazza.

b) Új építés esetén teljeskörű (nem projektarányos) **komplex akadálymentesítést kell megvalósítani.**

Az építési-műszaki tervdokumentáció akadálymentesítés szempontjából releváns részének az OTÉK előírásainak kell megfelelni.

Felújítás, bővítés, átalakítás és új építés esetén egyaránt csak olyan projektjavaslatok valósíthatók meg, amelyek építési engedélyezési tervdokumentációja, illetőleg az alapján, az építésügyi hatóság által kibocsátott jogerős és végrehajtható építési engedélye megfelel a hatályos OTÉK előírásainak. Az építési szabályoknak való megfelelést az építésügyi hatóság által kibocsátott jogerős és hatályos építési engedély bizonyítja.

c) **Rehabilitációs környezettervező szakmérnök/szakértő bevonása** szükséges az infrastrukturális fejlesztést (ingatlan felújítás, bővítés, átalakítás, új építés) tartalmazó projektek esetében az akadálymentes előírásoknak való megfelelés és a megfelelő kivitelezés érdekében. A projekt

¹⁶ Jelen pontban a közszolgáltatás fogalmába a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról szóló 1998. évi XXVI. tv 4. § f) pontjában megadott meghatározások mindegyike beleértendő.

¹⁷ A közhasználatú épületek mindenki által használható részeiben.

műszaki előkészítésében, a tervezés során és a projekt műszaki megvalósításában is szükséges bevonni a rehabilitációs környezettervező szakmérnököt/szakértőt.

A tervezés során a műszaki dokumentumok részeként akadálymentesítési tervfejezetet kell benyújtani. A fejezetnek ki kell térni a jelenlegi állapot bemutatásra és fennálló problémákra hozzáférési szempontból, valamint be kell mutatni probléma megoldására tervezett minden akadálymentesítésre irányuló fejlesztést, lépést (beleértve pl. az ügyfélhívó rendszert, a honlap akadálymentesítését) továbbá a fejezet végén nyilatkozni szükséges arról, hogy a tervezett fejlesztés megfelel az akadálymentesítés követelményeinek. A fejezetnek továbbá szükséges kitérni az egyetemes tervezés elveinek bemutatására, arra, hogy a létesítmények, a térhasználat, a közlekedési kapcsolatok tervezésekor a támogatást igénylő figyelembe veszi és érvényesíti az egyetemes tervezés elveit, azaz a nők és férfiak igényeit, az idősek, a fogyatékosok és a gyermekek igényeit. A tervfejezetet a tervezőnek és a rehabilitációs környezettervező szakmérnöknek/szakértőnek is szükséges aláírnia.

A kivitelezés végén a rehabilitációs környezettervező szakértő/szakmérnök által aláírt nyilatkozatot szükséges benyújtani az akadálymentesítés megvalósulásáról a záró beszámolóban. (A nyilatkozatban szükséges kitérni arra, is, hogy ha van eltérés a tervezetthez képest.)

Amennyiben az akadálymentesítés nem releváns, abban az esetben vagy a műszaki dokumentációk között tervezői nyilatkozattal vagy a támogatást igénylő nyilatkozatával szükséges ezt igazolni.

Választható, önállóan nem támogatható tevékenységekre vonatkozóan:

D) Kapcsolódó tevékenységcsoport, egyéb feltételek

- d1) **Önkormányzati és vagy állami utak, hidak építése, fejlesztése, felújítása**, amennyiben a beruházás megvalósításával az önállóan támogatható tevékenységek fenntartható közlekedést szolgáló célja valósul meg, azaz
- Irányhelyes vagy „koppenhágai típusú” megemelt kerékpársáv kiépítésével együtt teljes szélességű burkolat-felújítás, -megerősítés történik a meglévő útpálya újraosztásával, hasznosításával **(belső korlát nélkül)**, vagy
  - Városi, települési elkerülő-kiváltó, tehermentesítő szakasz kerül kiépítésre, fejlesztésre a belváros forgalmi rendjének a jelentős, fenntartható közlekedést szolgáló átalakítása érdekében, amennyiben a beruházással egy időben megvalósul a településen belüli jelentős forgalomcsillapító átalakítás is **(belső korlát nélkül)**; vagy
  - Burkolatfelújítás - szükség szerinti szélesítéssel együtt - valósul meg, ha a forgalmi viszonyok alapján az adott útszakaszon kerékpárforgalmi létesítményeket összekötő funkciót betöltő kerékpárforgalmi létesítmény/útvonal **kijelölése** szükséges, azonban a meglévő útburkolat állapota a biztonságos kerékpáros közlekedést veszélyezteti (pl.: a letöredezett útszélek miatt a kerékpárosok haladása nem lehet folyamatos és akadálymentes) **(5.7 pont szerinti belső korlátig)**; vagy
  - A közúti közösségi közlekedési szolgáltatás műszaki fenntarthatósága érdekében az útvonal felújítása szükséges (pl.: a meglévő járatok útvonalának a megtartásáért) **(5.7 pont szerinti belső korlátig)**.
- d2) A projekt keretében burkolatfelújításra kerülő önkormányzati tulajdonú útnak legalább az alábbi közüzemi infrastruktúra kiépítettséggel kell rendelkeznie: szennyvízcsatorna, víz, gáz
- vagy nyilatkozat arról, hogy az érintett szakaszon a gázellátás alternatív energiaellátással kiváltásra került;
  - vagy nyilatkozat arról, hogy a fenntartási időszak végéig az útburkolatot a támogatást igénylő hozzájárulásával más személy, szervezet nem bontja meg, szennyvízcsatornázást nem végez;
  - vagy nyilatkozat arról, hogy a szennyvízcsatornázást úgy oldja meg, hogy az útburkolatot és alépítményeit nem bontja meg a szabályozási szélességen belül, a szennyvízcsatornázást vagy egyéb vonalas infrastruktúra kiépítését az út mellett valósítja meg (burkolt árkot és zárt csapadékvízvezetést sem érintve vele).

Tájékoztató a megvalósítás során a Közreműködő Szervezet által mérésre kerülő mutatók köréről:

Mutató neve	Mérték-egység
Meglévő kerékpárforgalmi létesítmény korszerűsítése	km
Kialakított kerékpársáv hossza	km
Kialakított „koppenhágai típusú kerékpársáv” hossza	km
Kialakított közút melletti egyirányú vagy kétirányú kerékpárút hossza	km
Kialakított elválasztott gyalog- és kerékpárút hossza	km
Kialakított elválasztás nélküli gyalog- és kerékpárút hossza	km
Kialakított nyitott kerékpársáv hossza	km
Kerékpáros nyom jelzésével kialakított új hálózati elem hossza	km
Széles forgalmi sáv kialakítása	km
Autóbuszsáv kerékpáros forgalom részére történő kijelölésére	km
Csillapított forgalmú területeken kijelölt kerékpáros útvonal hossza	km
Egyirányú forgalmú utca megnyitása és kijelölése kétirányú kerékpáros forgalom számára	km
Részlegesen vagy teljesen burkolt, kerékpározás céljára kijelölt útpadka	km
Kisforgalmú utca kijelölése kerékpáros útvonalként	km
Párhuzamos szervízút használata kerékpáros útvonalként	km
Árvédelmi töltésen vezetett kerékpárforgalmi létesítmény kiépítése	km
Erdészeti üzemi út használata kerékpáros útvonalként	km
Mezőgazdasági út használata kerékpáros útvonalként	km
Gyalogos-kerékpáros övezet használata kerékpáros útvonalként	km
Támogatásból felújított / épített autóbusz pályaudvarok száma	db
Átépített, korszerűsített, felújított buszöböl száma	db
Felújított, kiépített, áthelyezett buszfordulók száma	db
Kiépített vagy felújított váróhelységek száma	db
Kiépített vagy felújított forgalomirányítási rendszerek száma	db
Kiépített vagy korszerűsített dinamikus utastájékoztatói rendszerek száma	db
Létrehozott elektronikus jegyrendszerek száma	db
Kerékpáros közösségi közlekedésben működő új kerékpárok száma	db
Kerékpáros közösségi közlekedési rendszeren végrehajtott napi utazások száma	db
Kialakított kerékpáros közösségi közlekedés rendszer száma	db
Kialakított kerékpárparkolói férőhely	db
Közlekedésre nevelésben részt vettek száma	fő
Kiépített utak hossza	km
A felújított vagy korszerűsített utak teljes hossza	km
Felújított P+R parkolók száma	db
Létrehozott új P+R parkolók száma	db
Elkészült fenntartható városi mobilitási tervek száma	db

3.4.1.2. Esélyegyenlőség és környezetvédelmi szempontok érvényesítésével kapcsolatos elvárások

A horizontális cél megvalósítása, valamint a megvalósítás eredményességének nyomon követése érdekében végzett tevékenység következtében felmerült költség elszámolható. A kiemelt célok és a környezetvédelmi, esélyegyenlőségi és a nők és férfiak egyenlőségét biztosító követelmények részletes ismertetése megtalálható az ÁÚF (<https://www.palyazat.gov.hu/doc/4404>) 12. fejezetében.

A projekt tervezése és megvalósítása során kérjük, vegye figyelembe, hogy a projektben létrehozott eredményeknek meg kell felelniük az alábbi elvárásoknak is:

- 1) Az európai uniós forrásból támogatott projektek kedvezményezettje köteles a projektre vonatkozó környezetvédelmi és esélyegyenlőségi jogszabályokat betartani, a projekt által érintett területen a védett természeti és kulturális értékeket megőrizni, a fennálló vagy a beruházás során keletkezett környezeti kárt és az esélyegyenlőség szempontjából jogszabályba ütköző nem-megfelelőséget legkésőbb a projekt megvalósítása során megszüntetni.
- 2) A fejlesztéshez kapcsolódó nyilvános eseményeken, kommunikációjában és viselkedésében a támogatást igénylő esélytudatosságot fejez ki: nem közvetít szegregációt, csökkenti a csoportokra vonatkozó meglévő előítéleteket.
- 3) Infrastrukturális fejlesztéseknél: létesítmények, térhasználat közlekedési kapcsolatok tervezésekor a támogatást igénylő figyelembe veszi és érvényesíti az egyetemes tervezés elveit, azaz a nők és férfiak igényeit, az idősek, a fogyatékosok és a gyermekek igényeit, és bemutatja ennek módját. (információ: <http://www.etikk.hu>)
- 4) A közösségi célú funkciókat ellátó és/vagy ügyfélforgalmat lebonyolító épület/épületrész építése/felújítása során kötelező a projektarányos akadálymentesítés.
- 5) Ha a támogatást igénylő települési önkormányzat, az igénylőnek igazolnia kell a helyi esélyegyenlőségi program meglétét az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény 31. § (6) bekezdésének megfelelően.
- 6) Ha a támogatást igénylő ötven főnél több személyt foglalkoztató költségvetési szerv, vagy többségi állami tulajdonban álló jogi személy, az igénylőnek igazolnia kell az esélyegyenlőségi terv meglétét az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény 63. §-ának megfelelően.

3.4.1.3. Egyéb elvárások

Elvárás, hogy legkésőbb a projektfejlesztési mérföldkő végéig a teljes műszaki dokumentációval együtt csatolásra kerüljön olyan tételes tervezői költségvetés is, amely az egyes tételek esetében a tervező által megjelölt normagyűjtemény kódjait is tartalmazza.

3.4.2. Mérföldkövek tervezésével kapcsolatos elvárások

A projekt ütemezett megvalósítása érdekében mérföldköveket szükséges meghatározni. A támogatást igénylő által a költségvetésben betervezett tevékenységek, illetve elszámolható költségek áthúzódhatnak a mérföldköveken.

A **150 millió Ft összköltséget meghaladó építési beruházást tartalmazó projekt esetében** a projekt megvalósítása során legalább 6 mérföldkövet szükséges tervezni, de legfeljebb 8 mérföldkő tervezhető.

A **150 millió Ft összköltséget el nem érő építési beruházást tartalmazó projekt esetében** a projekt megvalósítása során legalább 5 mérföldkövet szükséges tervezni, de legfeljebb 8 mérföldkő tervezhető.

Az utolsó mérföldkövet a projekt fizikai befejezésének várható időpontjára szükséges megtervezni.

Az egyes mérföldkövekkel kapcsolatos elvárások a következők:

1. Projekt tartalmi-műszaki előkészítése

- a) **Kerékpárosbarát projektelem esetén Kerékpárforgalmi Hálózati Terv (KHT) elkészítése** a Felhívás 3.4 pontjában foglaltak szerint a támogatási szerződés hatályba lépésétől számított **6 hónapon belül**.

Véglegesítés előtt:

- egyeztetni és véleményeztetni szükséges a támogatóval a felhívás feltételrendszerének való megfelelés ellenőrzése érdekében;
- a kerékpárforgalmi hálózati tervet NFM KKF¹⁸ tervzsűri által is véleményeztetni szükséges.

¹⁸ NFM Kerékpáros Koordinációs Főosztály

A támogató és a tervzsűri javaslatai figyelembevételével történhet meg a KHT véglegesítése, amit a támogató részére be kell nyújtani, és a támogató által elfogadott KHT alapján kerülhet sor a műszaki tervek elkészítésére.

b) Megalapozó dokumentumok és műszaki tervek elkészítése 12 hónapon belül.

A Felhívás 3.4 pontja szerint elvárt további megalapozó dokumentumokat (pl.: nyilatkozatok, megvalósíthatósági tanulmány, költség-haszon elemzés stb.), az engedélyes szintű terveket és az építőipari normagyűjtemény szerinti azonosítókkal ellátott tételes tervezői költségvetést az engedélyezési eljárás megkezdése előtt:

- egyeztetni és véleményeztetni szükséges a támogatóval a felhívás feltételrendszerének való megfelelés ellenőrzése érdekében;
- kerékpárosbarát fejlesztés esetén a műszaki terveket NFM KKF tervzsűri által is véleményeztetni szükséges.

A támogató és a tervzsűri javaslatai figyelembevételével történhet meg a megalapozó dokumentumok és a műszaki tervek véglegesítése.

Elvárás, hogy a teljes műszaki dokumentációval együtt csatolásra kerüljön olyan tételes tervezői költségvetés is, amely az egyes tételek esetében az építőipari normagyűjtemény kódjait is tartalmazza.

A tervzsűri eljárásrendjéről bővebb információ található a www.kertam.hu oldalon „Tervzsűri eljárásrendje 2017” címmel.

2. Közbeszerzés lefolytatása

A kivitelezésre vonatkozó közbeszerzést a támogatási szerződés hatályba lépésétől számított **18 hónapon** belül szükséges lezárni.

A támogatást igénylő a megkötött kivitelezői vállalkozói szerződése(i) alapján aktualizálja - 5%-nál nagyobb építésre vonatkozó megtakarítás esetén kötelezően TSZ módosítást kezdeményezve csökkenti - a költségvetését.

3-6. Kivitelezés (több mérföldkő is meghatározható a projekt komplexitásától függően)

A kivitelezési munkálatokról (pl.: építés, felújítás, bővítés) a beruházás 25, 50, 75 és 100%-os készültségi szintjénél egy-egy teljesítési mérföldkőként jelenteni szükséges.

150 millió Ft összköltséget el nem érő építési beruházást tartalmazó kérelem esetén elegendő két mérföldkő tervezése is, a kivitelezés 50 és 100%-os készültségi fokánál.

7. Szemléletformáló tevékenység megvalósítása

Minden betervezett mérföldkő teljesítését alátámasztó dokumentumokkal kell igazolni.

Felhívjuk a figyelmet, hogy a műszaki, szakmai tartalom csökkenése esetén az elszámolható költség és a támogatás összege arányosan csökkentésre kerül az érintett tulajdonságtól vagy képességtől való elmaradás arányában.

3.4.3. A projekt szakmai megvalósítása során a közbeszerzési kötelezettségre vonatkozó elvárások

Közbeszerzési kötelezettség:

Felhívjuk a figyelmet a projekt keretében megvalósítandó beszerzések tekintetében esetlegesen fennálló közbeszerzési kötelezettségre. Az irányadó jogszabályban meghatározott kötelezettségek megállapítása és betartása a támogatást igénylő, illetve a kedvezményezett feladata.

A közbeszerzési kötelezettségre vonatkozó részletes tájékoztatás az ÁÚF 9. pontjában található.

3.4.4. A projekt szakmai megvalósításával kapcsolatos egyéb elvárások

Jelen felhívás esetében nem releváns.

3.5. A projektvégrehajtás időtartama

3.5.1. A projekt megkezdése

Támogatás a támogatási kérelem benyújtását megelőzően megkezdett projekthez is igényelhető, de a projekt megkezdése nincs befolyással a támogatási kérelem értékelésére és nem jelent előnyt annak elbírálása során, továbbá nem garantálja az igényelt támogatás elnyerését.

Megkezdett projekt abban az esetben részesülhet támogatásban, ha a következő feltételeknek együttesen megfelel:

- támogatási igény benyújtásakor nem minősül fizikailag befejezettnek
- nem helyi infrastruktúra fejlesztéséhez nyújtott támogatási kategória szerint igényel támogatást.

A 3.2. pont szerinti uniós állami támogatási kategóriával támogatott tevékenységhez kapcsolódóan a támogatási kérelem benyújtását megelőzően a projekt előkészítésével kapcsolatban felmerült költségek – figyelemmel az uniós állami támogatási szabályokra - kizárólag a csekély összegű (de minimis) támogatás keretében számolhatók el.

Ha a támogatást igénylő a támogatási döntés kézhezvételét megelőzően közbeszerzési eljárást folytat le, köteles a 2014-2020 programozási időszakban az egyes európai uniós alapokból származó támogatások felhasználásának rendjéről szóló 272/2014. (XI.5.) Korm. rendelet (a továbbiakban: 272/2014. (XI.5.) Korm. rendelet XVI. fejezetének rendelkezései szerint eljárni.

3.5.2. A projekt végrehajtására rendelkezésre álló időtartam

A projekt fizikai befejezésére a projekt megkezdését, vagy amennyiben a projekt a támogatási szerződés hatályba lépéséig nem kezdődött meg, a támogatási szerződés hatályba lépését követően legfeljebb 36 hónap áll rendelkezésre.

A projekt fizikailag befejezett, amennyiben a projekt keretében támogatott valamennyi tevékenység a támogatási szerződésben meghatározottak szerint, a felhívásban meghatározott feltételek mellett teljesült. A projekt fizikai befejezés napjának a projekt utolsó támogatott tevékenysége fizikai teljesítésének a napja minősül.

A támogatott tevékenységtípusok fizikai teljesítettségére vonatkozó részletes szabályozást az ÁÚF 8. pontjának 6.2. alpontja tartalmazza.

A támogatást igénylő projekttel kapcsolatos pénzügyi elszámolása (záró kifizetési igénylés) benyújtásának végső határideje 2021. december 31.

A záró kifizetési igénylés benyújtásának határideje az utolsó mérföldkő elérését követően: 90 nap.

Állami támogatás típusú előleg esetén legkésőbb az előlegfolyósítást követő három éven belül a nyújtott támogatással el kell számolni.

3.6. Projektekkel kapcsolatos egyéb elvárások

3.6.1. A projekt területi korlátozása

A megvalósítás helyszíne a kevésbé fejlett régiók vonatkozó terület-specifikus melléklet szerinti megyéjének a települései, kivéve a megyei jogú városok területe.

3.6.2. A fejlesztéssel érintett ingatlanra vonatkozó feltételek

Támogatás abban az esetben folyósítható az adott tevékenység megvalósítására, amennyiben a fejlesztéssel érintett ingatlan(ok)nak az ÁÚF c. dokumentum 7. pontjában foglaltaknak megfelelően rendezett tulajdoni viszonyait a támogatást igénylő biztosítja, igazolja – az ÁÚF vonatkozó rendelkezéseitől eltérően – legkésőbb a második mérföldkő teljesítéséig.

- 1) **Állami tulajdonú utak esetében a projekthez nyilatkozatot szükséges benyújtani, amely a fejlesztés által érintett területek helyrajzi számának tételes felsorolását és a területek tulajdonosi viszonyait tartalmazza.**

- A. A beruházás műszaki terveivel együtt szükséges benyújtani az állami tulajdonban lévő területek esetén a tulajdonosi jogokat gyakorolni jogosult szervezet hozzájáruló nyilatkozatát a beruházás megvalósításához és fenntartásához.
- B. Amennyiben a fejlesztéssel érintett ingatlan nincs a Magyar Állam tulajdonában vagy nem a Magyar Állam kizárólagos tulajdona, és az ingatlan vagy ingatlanhányad a Magyar Állam kizárólagos tulajdonába kerül: a támogatást igénylőnek kell nyilatkoznia arról, hogy a fejlesztéssel érintett területek tulajdonjogát legkésőbb a projekt fenntartási időszakának végéig a Magyar Állam részére megszerzi. A projekt fenntartási időszakának lezárásához szükséges a tulajdonosváltás igazolása.

A tulajdonviszonyok rendezésének a módját legkésőbb a második mérföldkö teljesítéséig kell bemutatni, a tulajdonviszonyokat a fenntartási időszak végéig szükséges rendezni.

- 2) **Önkormányzati tulajdonú, helyi utak esetében** a támogatás abban az esetben folyósítható az adott tevékenység megvalósítására, amennyiben a fejlesztéssel érintett ingatlan(ok)nak az ÁÚF c. dokumentum 7. pontjában foglaltaknak megfelelően **rendezett tulajdoni viszonyait** a támogatást igénylő biztosítja, igazolja – az ÁÚF vonatkozó rendelkezéseitől eltérően – **legkésőbb a közbeszerzésre vonatkozó mérföldkö teljesítéséig**.

3.7. Indikátorok, szakpolitikai mutatók, adatszolgáltatás

3.7.1. Indikátorok

Indikátor neve	Alap	Mértékegység	Típusa ¹⁹	Célérték	Azonosító
Kialakított kerékpárosbarát települések vagy településrészek száma	ERFA	db	OP kimeneti	-	PO06
Közlekedésbiztonsági fejlesztést megvalósított települések száma	ERFA	db	OP kimeneti	-	PO07
Kialakított új, forgalomcsillapított övezetek száma	ERFA	db	OP kimeneti	-	PO08
Kialakított kerékpárforgalmi létesítmények hossza	ERFA	km	OP kimeneti	-	PO09
Közutak: A felújított vagy korszerűsített utak teljes hossza	ERFA	km	OP kimeneti	-	CO14

Felhívjuk a figyelmet, hogy a 272/2014. (XI.5.) Korm. rendelet 88. §-a alapján a kedvezményezett kizárólag a támogatás arányos csökkentése mellett jogosult csökkenteni az indikátor célértéket a támogatási szerződésben/támogatói okiratban/finanszírozási megállapodásban.

Amennyiben egy indikátor nem éri el a projektre a támogatási szerződésben meghatározott érték 75%-át, a támogatás csökkentésre kerül, illetve a kedvezményezett - a vis maior esetét kivéve - a támogatás arányos részét, a rendeletben meghatározottak szerint köteles visszafizetni. A 272/2014. (XI.5.) Korm. rendelet 88. §. (1)-(4) szerinti szankció nem alkalmazandó szakpolitikai mutatók és az OP-eredmény-indikátorok esetében.

¹⁹ Közös kimeneti, OP-kimeneti, OP-eredmény

Felhívjuk a figyelmet, hogy amennyiben az indikátor egyben a 3.4. fejezet szerinti műszaki, szakmai tartalom részét képezi, a támogatási szerződésben/támogatói okiratban szereplő tervérték csökkenése esetén a műszaki, szakmai tartalom csökkenésére vonatkozó, a 272/2014. (XI.5.) Korm. rendelet 1. mellékletének 65.4 pont c) alpontjában részletezett szabályozást alkalmazzuk.

3.7.2. Szakpolitikai mutatók

Jelen felhívás esetében nem releváns.

3.7.3. Egyéni szintű adatgyűjtés ESZA forrásból megvalósuló felhívások esetén

Jelen felhívás esetében nem releváns.

3.8. Fenntartási kötelezettség

A támogatást igénylő a projekt megvalósítás befejezésétől számított 5 évig, a támogatás visszafizetésének terhe mellett vállalja, hogy a projekt megfelel a 1303/2013/EU Rendelet 71. cikkében foglaltaknak.

A személyszállítási közszolgáltatásért járó ellentételezés támogatási kategóriában nyújtott támogatásból beszerzett tárgyi eszköz rendeltetésében az amortizációs időszak végéig változás nem történhet.

3.9. Biztosítékok köre

A biztosítéknyújtási kötelezettségre vonatkozó részletes szabályozást az ÁÚF 6. pontja tartalmazza.

3.10. Önerő

A támogatást igénylőnek a projekt nem elszámolható költségeit önerőből szükséges fedeznie.

4. A TÁMOGATÁSI KÉRELMEK BENYÚJTÁSÁNAK FELTÉTELEI

4.1. Támogatást igénylők köre

Jelen felhívásra támogatási kérelmet nyújthatnak be:

- helyi önkormányzatok (321)
- többségi önkormányzati tulajdonban lévő gazdasági társaságok (57,71,72)

Jelen felhívás keretében a támogatási kérelem benyújtására konzorciumi formában is lehetőség van.

Önállóan nem, konzorciumi partnerként nyújthatnak be támogatási kérelmet az alábbi szervezetek:

- közösségi közlekedést közszolgáltatási szerződés alapján ellátó gazdasági társaságok (pl.: helyi közlekedési társaságok, helyközi társaságok, MÁV Zrt.); (57, 71, 72, 11)
- jogszabály alapján meghatározott kizárólagos építetők (pl.: NIF Zrt, MK NZrt); (57, 71, 72, 11)
- központi költségvetési szervek és intézményeik (38)
- önkormányzati költségvetési szerv, önkormányzati hivatal (325)
- önkormányzati többségi tulajdonú vállalkozások ((57, 71, 72, 11)

Amennyiben a beruházás során állami tulajdonú országos közút szegélyen belüli részén is tervezett tevékenység megvalósítása – pl.: átkelési szakaszon közlekedésbiztonsági tevékenység -, úgy a projekt előkészítéskor egyeztetni szükséges **a vagyonkezelő Magyar Közút NZrt.-vel (MK) a támogatást igénylői kör meghatározása érdekében.**

4.2. Támogatásban nem részesíthetők köre

Az ÁÚF „Kizáró okok listája” c. részben felsoroltakon túl, az alábbi szempontok szerint nem ítéhető meg támogatás azon **támogatást igénylő** részére:

- a) Amely (amennyiben releváns) nem rendelkezik az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény 31. §-a szerinti öt évre szóló helyi esélyegyenlőségi programmal (társulás esetén településenkénti bontásban).
- b) Amely (amennyiben releváns) nem rendelkezik az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény 63.§-a szerinti esélyegyenlőségi tervvel.
- c) Amely azon tevékenység megvalósítására irányul, amely korábban az államháztartás alrendszeréből, vagy a Strukturális Alapokból a támogatási kérelemben tervezett tevékenység megvalósítására vonatkozóan támogatásban részesült és annak kötelező fenntartási időszaka még nem járt le. Ez alól kivételt képez, ha a jelen Felhívásra benyújtandó fejlesztési igény a korábban fejlesztett tevékenység minőségi fejlesztésére irányul a korábbi projekt eredményeinek fenntartásával. A korábbi pályázati konstrukciók bemutatását és a jelen fejlesztéstől való lehatárolását a megalapozó dokumentumban vagy a projekt adatlapon szükséges bemutatni.

Személyszállítási közszolgáltatásért járó ellentételezés esetében és közszolgáltatásért járó ellentételezés esetében:

- a) azon szervezet részére, amely az Európai Bizottság európai uniós versenyjogi értelemben vett állami támogatás visszafizetésére kötelező határozatának nem tett eleget;
- b) olyan feltétellel, amely az európai uniós jog megsértését eredményezi.

Közszolgáltatásért járó ellentételezés esetében:

- a) a szárazföldi közlekedés területén működő vállalkozások javára közszolgáltatás ellentételezése formájában nyújtott támogatás.
- b) azon szervezet részére, amely az Európai Bizottság európai uniós versenyjogi értelemben vett állami támogatás visszafizetésére kötelező határozatának nem tett eleget
- c) olyan feltétellel, amely az európai uniós jog megsértését eredményezi.

Csekély összegű támogatás esetében:

A felhívás általános mellékletében szereplő Kizáró okok listáján túl, az alábbi szempontok szerint nem nyújtható támogatás azon támogatást igénylő részére:

- a) olyan feltétellel, amely az európai uniós jog megsértését eredményezi,
- b) a közúti kereskedelmi árufuvarozást ellenszolgáltatás fejében történő végző vállalkozások számára nyújtott támogatás teherszállító járművek megvásárlására.

Helyi infrastruktúra fejlesztéséhez nyújtott beruházási támogatás esetében:

A felhívás általános mellékletében szereplő Kizáró okok listáján túl, az alábbi szempontok szerint nem nyújtható támogatás azon támogatást igénylő részére:

- a) azon szervezet részére, amely az Európai Bizottság európai uniós versenyjogi értelemben vett állami támogatás visszafizetésére kötelező határozatának nem tett eleget
- b) olyan feltétellel, amely az európai uniós jog megsértését eredményezi;
- c) dedikált infrastruktúra fejlesztéséhez nyújtott támogatás;
- d) olyan infrastruktúrához nyújtott támogatás, amelyre a 651/2014/EU bizottsági rendelet egyéb cikke alapján (a 14. cikk szerinti regionális beruházási támogatás kivételével) nyújtható támogatás;
- e) nehéz helyzetben lévő vállalkozás részére.

4.3. A támogatási kérelem benyújtásának határideje és módja

A támogatási kérelem benyújtási határideje és módja a felhívás területi egységre vonatkozó területspecifikus mellékletében található.

4.4. Kiválasztási eljárásrend és kiválasztási kritériumok

4.4.1. Kiválasztási eljárásrend

A felhívásra beérkező támogatási kérelmek a 272/2014. (XI.5.) Korm. rendelet 57. § (2) alapján területi kiválasztási eljárásrend alapján kerülnek kiválasztásra.

A projektekről standard eljárásban születik döntés.

A támogatási kérelmekről az irányító hatóság vezetője szakaszos elbírálással dönt.

Az eljárás során a 272/2014. (XI.5.) Korm. rendelet szabályai szerint lehetőség van hiánypótlásra.

Az eljárás során a 272/2014. (XI.5.) Korm. rendelet szabályai szerint lehetőség van lehetőség tisztázó kérdés alkalmazására.

Az eljárás során a 272/2014. (XI.5.) Korm. rendelet szabályai szerint lehetőség van szóbeli egyeztetésre.

Az irányító hatóság a támogatási kérelmekről való döntés megalapozására Döntés-előkészítő Bizottságot hív össze.

Az eljárásrendre vonatkozó további információk az ÁÚF 3. pontjában (*A támogatási kérelmek benyújtásának és elbírálásának módja*) találhatóak.

4.4.2. Kiválasztási kritériumok

Jelen felhívás keretében támogatásban részesülhetnek azon projektek, amelyek megfelelnek a vonatkozó jogszabályi feltételeknek, a felhívásban és mellékleteiben foglalt kritériumoknak, valamint az alábbi kritériumoknak:

1. Nem hiánypótlható jogosultsági kritériumok:

- a) A támogatást igénylő által benyújtott nyilatkozat elektronikus és – elektronikus aláírás használatának kivételével – papír alapú példánya hiánytalan, hibátlan és határidőben benyújtásra került.
- b) A támogatást igénylő átlátható szervezetnek minősül az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény (a továbbiakban: Áht.) 1. § 4. pontja és 50. § (1) bekezdés c) pontja szerint.
- c) A támogatást igénylő a jelen felhívásban meghatározott lehetséges támogatást igénylő körbe tartozik.

Amennyiben a fenti nem hiánypótlható jogosultsági kritériumoknak a támogatási kérelem nem felel meg, akkor a támogatási kérelem hiánypótlási felhívás nélkül elutasításra kerül.

2. Hiánypótlható jogosultsági szempontok:

- a) A támogatási kérelmet magyar nyelven nyújtották be.
- b) A támogatási kérelem adatlapjának valamennyi rovata jelen Felhívás, illetve az ÁÚF c. dokumentumban megadott szempontok szerint ki van töltve és minden kérdésére hiánytalanul választ ad.
- c) A támogatási kérelemben szereplő, az igényelt támogatásra vonatkozó táblázatok adatai egyezők.
- d) A fejlesztés megvalósításának időtartama a felhívásban megadott időintervallum maximumán belül van.
- e) A hiánypótlható, kötelezően csatolandó mellékletek benyújtásra kerültek.
- f) A 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet értelmében a település Helyi Esélyegyenlőségi Programja (HEP) vagy a költségvetési szerv, többségi állami tulajdonban álló jogi személy esélyegyenlőségi terve elkészült.

Amennyiben a fenti hiánypótlható jogosultsági kritériumoknak a támogatási kérelem nem felel meg, és ha az adott jogosultsági kritérium, vagy az adott jogosultsági szempontot igazoló dokumentum hiánya vagy hibája hiánypótlás keretében pótlható, akkor egyszeri alkalommal hiánypótlási felhívásra kerül sor.

3. Tartalmi értékelési szempontok:

Az értékelés megfelelt / nem felelt meg / részben megfelelt / nem releváns válasszal történik.

A „nem felelt meg”, vagy „részben megfelelt” választ a szakmai értékelőnek részletes indoklással kell alátámasztania. Amennyiben az adott szempontokra vonatkozó információk alapján nem dönthető el

egyértelműen, hogy a projekt megfelel-e, vagy sem a kritériumban elvártaknak, akkor tisztázó kérdés kerül megküldésre a támogatást igénylőnek.

A tisztázó kérdés megválaszolása során a kérelem tartalmi elemeinek módosítására nincs lehetőség.

Amennyiben a támogatást igénylő a tisztázó kérdésben foglaltakat nem teljesíti, vagy válasza alapján továbbra sem egyértelmű a kritériumnak való megfelelés, akkor az az adott szempontra vonatkozóan nemleges értékelést von maga után.

„Részben megfelelt” válasz esetén, amennyiben szükséges, támogatási szerződéskötési feltételt kell szabniuk az adott szempont teljesülésére.

Amennyiben az 1.1, 1.2, 1.3, 2.3, 5.1 vagy 11.1 pontban az értékelés „nem felelt meg”, a szakmai értékelő 0 ponttal elutasításra terjeszti elő a kérelmet.

	Értékelési szempont	Minősítés (Megfelelt/Részben megfelelt/Nem felelet meg)
1.	Illeszkedés a TOP céljaihoz	
1.1.	<p>A fejlesztés összhangban van a felhívás céljaival, a fejlesztés a felhívásban szereplő célokat teljesíti, azokhoz hozzájárul.</p> <p>A beruházás hozzájárul a fenntartható közlekedési módok közlekedési feltételeinek a javulásához.</p> <p>Az intézkedésben olyan, a fenntartható közlekedés feltételeit megteremtő és erősítő közlekedésfejlesztési intézkedések valósulhatnak meg településeken, és vagy települések között, amelyek hozzájárulnak az éghajlatváltozás mérsékléséhez, a CO₂ kibocsátás csökkentéséhez és / vagy az élhető városi, települési környezet megteremtéséhez.</p>	Megfelelt/Részben megfelelt/Nem felelet meg
1.2.	A beruházás közvetlen vagy közvetett gazdaságfejlesztési és foglalkoztatási kapcsolódással valósul meg, elősegíti a munkaerő mobilitás infrastrukturális feltételeit.	Megfelelt/Részben megfelelt/Nem felelet meg
1.3.	A projekt nem tartozik a Felhívás 4.2 Támogatásban nem részesíthetők köre pontjában felsorolt kizáró okok alá.	Megfelelt/Részben megfelelt/Nem felelet meg
2.	Szakmai indokoltság, igény és kihasználtság	
2.1.	<p>A projekt a felhívás 3.1 Támogatható tevékenységek pontjában felsorolt tevékenységeket kívánja megvalósítani.</p> <p>Amennyiben az értékelés részben minősítésű, a nem támogatható tevékenységeket törölni szükséges a projektből a támogatási szerződés megkötéséig.</p>	Megfelelt/Részben megfelelt/Nem felelet meg
2.2.	A projekt megfelel a felhívás 3.4 A projekt műszaki-szakmai tartalmával és a megvalósítással kapcsolatos elvárások pontjában felsorolt, a beruházás tartalma esetében releváns szempontoknak és feltételeknek.	Megfelelt/Részben megfelelt/Nem felelet meg
2.3.	Kerékpárosbarát fejlesztés esetén bemutatásra került a beruházás területét szemléltető vázlatos, térképi átnézet rajz vagy nyomvonalterv a felhívás 3.4 a19) pontjában meghatározottak szerint (pl.: kerékpárosbarát településrészre, kerékpárosbarát településre, vagy településeket összekötő kerékpárforgalmi útvonalra vonatkozóan).	Megfelelt/Részben megfelelt/Nem felelet meg
3.	Megalapozottság	
3.1.	<p>Az egyes mérföldkövek egymásra épülése és tartalma logikusan felépített, a felhívásban előírt feltételrendszer teljesülését előrevetíti, lehetővé teszi.</p> <p>Amennyiben az értékelés részben minősítésű, a felhívásnak</p>	Megfelelt/Részben megfelelt/Nem felelet meg

	Értékelési szempont	Minősítés (Megfelelt/Részben megfelelt/Nem felelet meg)
	megfelelő mérföldköveket a támogatási szerződés megkötéséig szükséges megtervezni.	
4.	Kockázatok	
4.1.	Amennyiben a támogatást igénylőnek volt közbeszerzési eljárása, a tanúsítvány szerint a vonatkozó jogszabályi előírásoknak megfelelt.	Megfelelt/Nem felelt meg /Részben megfelelt/Nem releváns
4.2.	A beavatkozás tárgyát képező ingatlanok tulajdonviszonyait a támogatást igénylő bemutatta.	Megfelelt/Részben megfelelt/Nem felelet meg
5.	Projekt komplexitása	
5.1.	<p>A beruházás biztosítja a biztonságos közlekedési feltételeket valamennyi közlekedő számára.</p> <p>A projekt a közúti közlekedésről szóló 1988. I. tv. 8. § (1a) bekezdésével összhangban került tervezésre valamennyi érintett közlekedő igényeinek a figyelembevételével.</p> <p>Ezért a beavatkozás tervezése és megvalósítása során úgy kell eljárni, hogy a biztonságos közlekedési feltételek valamennyi közlekedő számára biztosítottak legyenek. Ezért a gyengébb közlekedők védelme érdekében a gyalogos, kerékpáros és a közösségi közlekedési módok biztonságos közlekedési feltételeinek a fejlesztését és kialakítását is tervezni szükséges a beavatkozásokban. Az egyes közlekedési módok tervezésének az elhagyása akkor lehetséges, ha az adott beruházásnak ilyen közlekedési mód felülete vagy útvonala egyértelműen nem a része.</p> <p>Projektötlet esetén fentiekről a támogatást igénylő az adatlapon nyilatkozik, részletes projekt esetén a feltétel teljesülése a megalapozó igazoló dokumentumokban, és a műszaki tervekben kerül ellenőrzésre.</p>	Megfelelt/Részben megfelelt/Nem felelet meg
5.2.	A beruházásnak szemléletformálási elemet is tartalmaznia kell a közlekedésbiztonság javítása és a közlekedési kultúra színvonalának az emelése érdekében.	Megfelelt/Részben megfelelt/Nem felelet meg
6.	Hatás	
6.1.	A beruházásnak hozzá kell járulnia a közlekedésbiztonság javításához, a tervezés és megvalósítás során a közlekedésbiztonsági szempontok kiemelt figyelmet kapnak.	Megfelelt/Részben megfelelt/Nem felelet meg
6.2.	A beruházást úgy kell tervezni és megvalósítani, hogy a beruházás megvalósítása ne vezessen a környezet indokolatlan - szükséges mértéken felüli - károsításához.	Megfelelt/Részben megfelelt/Nem felelet meg
7.	Integrált megközelítés	
7.1.	A beruházás nem pontszerűen, hanem a megye integrált fejlesztési programjának részeként vagy az adott település integrált településfejlesztési stratégiájában foglaltak szerint valósul meg.	Megfelelt/Részben megfelelt/Nem felelet meg/Nem releváns
7.2.	Amennyiben a fejlesztéssel érintett épület szórt azbesztet tartalmaz, a támogatást igénylő vállalja az azbesztmentesítést.	Megfelelt/Részben megfelelt/Nem felelet meg
8.	Fenntarthatóság	
8.1.	A projekt pénzügyi fenntarthatósága biztosított.	Megfelelt/Részben

	Értékelési szempont	Minősítés (Megfelelt/Részben megfelelt/Nem felelet meg)
		megfelelt/Nem felelet meg
9.	Esélyegyenlőség	
9.1.	A beruházás intézkedés(ek)e)t tesz a legsebezhetőbb közlekedők, úgymint a gyalogosok, kerékpárosok, de mindenekelőtt a gyerekek, idősek és fogyatékkal élők közlekedésbiztonságának a javítása érdekében.	Megfelelt/Részben megfelelt/Nem felelet meg
10.	Költséghatékonyság	
10.1.	A beruházás költséghatékony módon, reális és takarékos költségvetéssel került megtervezésre. A belső arányokra vonatkozó előírásokat a projekt betartotta. A beruházás az európai uniós állami támogatási szabályok alapján támogatható.	Megfelelt/Részben megfelelt/Nem felelet meg
11.	Eredményesség	
11.1.	A projektnek a városi mobilitás környezetileg (levegőszennyezés, zajterhelés) és pénzügyileg (működtetők és a közlekedők oldalán) fenntarthatóbbá tételét kell szolgálnia, és hozzá kell járulnia a TOP 3. prioritási eredményindikátor („A napi utazások esetén fő közlekedési eszközként gyalogos, kerékpáros vagy közösségi közlekedési módot választók részaránya”) értékének közvetlen települési, és közvetve országos növekedéséhez.	Megfelelt/Részben megfelelt/Nem felelet meg
	Összesen	

Projektötlet, azaz nem megkezdhető beruházás benyújtása esetén fenti szempontok teljesítéséről a támogatást igénylő az adatlapon nyilatkozhat a projekt részletes bemutatása mezőben, részletes projekt esetén a feltételek teljesülése a megalapozó dokumentumok és a műszaki tervek alapján kerül ellenőrzésre.

Terüleetspecifikus értékelési szempontok a felhívás adott területi egységre vonatkozó terüleetspecifikus mellékletében található.

5. A FINANSZÍROZÁSSAL KAPCSOLATOS INFORMÁCIÓK

Kérjük, a projekt előkészítése során vegye figyelembe, hogy a támogatást a projekt megvalósítása során csak akkor tudja majd igénybe venni, ha megfelel a következő szabályoknak!

5.1. A támogatás formája

Jelen felhívás keretében nyújtott támogatás vissza nem térítendő támogatásnak minősül.

5.2. A projekt maximális elszámolható összköltsége

Jelen felhívás keretében a projekt elszámolható összköltsége a felhívás területi egységre vonatkozó terület-specifikus mellékletében kerül szabályozásra.

5.3. A támogatás mértéke, összege

- Az igényelhető vissza nem térítendő támogatás minimum és maximum összege a felhívás terüleetspecifikus mellékletében kerül szabályozásra.

- b) A támogatás maximális mértéke az összes elszámolható költség 100%-a, a Felhívás támogatási jogcímekekre vonatkozó szabályainak a figyelembevételével.

I. A csekély összegű támogatás

A támogatás maximális mértéke az elszámolható költségek 100 %-a.

II. Közzolgáltatásért járó ellentételezés

A támogatás maximális mértéke az elszámolható költség 100%-a, figyelemmel az alábbiakra is:

Az ellentételezés összege évente és feladatonként nem haladhatja meg a 15 millió eurónak megfelelő forintösszeget. Amennyiben az ellentételezés összege a megbízás időszaka alatt változik, úgy az éves összeget a megbízási időtartamra tervezett ellentételezés éves összegeinek átlagaként kell kiszámítani.

A támogatás éves átlagos összegének fent meghatározott értékének túllépése esetén a közzolgáltatásért járó ellentételezést előzetes jóváhagyás céljából be kell jelenteni az Európai Bizottság részére.

III. Személyszállítási közzolgáltatásért járó ellentételezés

A támogatás maximális mértéke az elszámolható költség 100%-a, figyelemmel arra, hogy nem haladhatja meg az igazoltan a közzolgáltatáshoz kapcsolódó, bevételekkel nem fedezett költségeket

VI. Helyi infrastruktúra fejlesztéséhez nyújtott beruházási támogatás

A támogatás összege nem haladhatja meg az elszámolható költségek és a működési eredmény közötti különbséget.

A működési eredmény mértékét

- a) megalapozott előrejelzések alapján kell meghatározni és előzetesen, vagy
- b) visszafizetési mechanizmus alkalmazásával utólag

kell levonni az elszámolható költségekből.

5.4. Előleg igénylése

Jelen felhívás keretében támogatott projektek esetében az utófinanszírozású tevékenységekre igénybe vehető támogatási előleg maximális mértéke a megítélt támogatás

- a) 50%-a, de civil szervezet, egyházi jogi személy, nonprofit gazdasági társaság kedvezményezett esetén legfeljebb egymilliárd forint,
- b) 100%-a központi, helyi önkormányzati költségvetési szerv, közvetlen vagy közvetett többségi állami tulajdonban álló gazdasági társaság, helyi önkormányzat kedvezményezett esetén, ha a kedvezményezett

ba) a fizetési számláit az Áht. alapján a kincstárban köteles vezetni, vagy az európai uniós forrásból nyújtott költségvetési támogatások kezelésére a kincstárnál külön fizetési számlával rendelkezik, vagy

bb) megítélt támogatásának összege nem éri el az ötszázmillió forintot.

Az ba) vagy bb) pont nem teljesülése esetén a felhívás keretében támogatott projektek esetében az utófinanszírozású tevékenységekre igénybe vehető támogatási előleg mértéke a megítélt támogatás 50 %-a.

A Kbt. hatálya alá tartozó beszerzésnél, szállítói finanszírozás alkalmazása esetén a támogatást igénylő a közbeszerzési eljárás eredményeként megkötött szerződésben köteles biztosítani a szállító részére a szerződés - tartalékkeret és általános forgalmi adó nélkül számított - elszámolható összege 30%-ának megfelelő mértékű szállítói előleg igénylésének lehetőségét.

Szállítói finanszírozás alkalmazása esetén a támogatást igénylő közszféra szervezet a közbeszerzési eljárás eredményeként megkötött szerződésben köteles biztosítani a szállító részére a szerződés - tartalékkeret nélküli - elszámolható összege 50%-ának megfelelő mértékű szállítói előleg igénylésének lehetőségét.

Szállítói finanszírozás alkalmazása esetén a támogatást igénylő közszféra szervezet a 272/2014. (XI.5.) Korm. rendelet 118. §-ában foglaltak alapján fordított áfa-előleg igénybe vételére is jogosult.

A szállítói előleg 50%-ával legkésőbb a szállítói szerződés szerinti ellenszolgáltatás elszámolható összege 50%-ának teljesítését követően haladéktalanul el kell számolni.

Az építési beruházás vagy építési koncesszió esetén a háromszázmillió forintot elérő vagy meghaladó elszámolható költségelem vonatkozásában a 272/2014. (XI. 5.) Korm. rendelet 116. § (2) bekezdés c) pontja szerinti kedvezményezett esetén csak szállítói finanszírozás alkalmazható, kivéve, ha az irányító hatóság vezetője az államháztartásért felelős miniszter egyetértésével ettől eltérően dönt.

A szállítói előleget a Támogató visszaköveteli, ha a Kedvezményezett nem nyújt be igénylést időközi kifizetésre a szállítói előleg – vagy több részletben történő előlegfolyósítás esetén annak első részlete – kifizetésétől számított 12 hónapon belül, valamint ha a benyújtott kifizetési igénylés vagy más körülmény – így különösen helyszíni ellenőrzés megállapítása – a támogatás nem rendeltetésszerű felhasználását bizonyítja.

Felhívjuk a figyelmet, hogy a központi költségvetési szerv, helyi önkormányzat, önkormányzati társulás, közvetlen vagy közvetett többségi állami tulajdonban álló gazdasági társaság kedvezményezett részére támogatási előleg akkor folyósítható, ha az irányító hatóság a kedvezményezett által benyújtott, az adott naptári évre vonatkozó projektszintű likviditási tervet jóváhagyta.

A likviditási terv sablonja a www.szechenyi2020.hu oldalon található meg.

A likviditási tervre vonatkozó további szabályokat a 272/2014. (XI.5) Korm. rendelet 117/A. §-a tartalmazza.

5.5. Az elszámolható költségek köre

A **projekt elszámolható költségei** között azon költségek tervezhetők, amelyek a projekt támogatható tevékenységeihez kapcsolódnak, szerepelnek a felhívásban rögzített elszámolható költségek között és megfelelnek az általános elszámolhatósági feltételeknek.

A **projekt nem elszámolható költségeinek** a támogatható tevékenységekhez kapcsolódó, nem elszámolható költségek vagy a nem támogatható tevékenységek költségei minősülnek. A nem elszámolható költségek részei a projekt összköltségének, azonban nem részei a projekt elszámolható költségének.

Amennyiben a projekt tartalmaz olyan támogatható tevékenységet, amelyet nem a támogatási kérelem részeként, nem annak költségkeretéből kíván megvalósítani, és/vagy tartalmaz olyan nem támogatható tevékenységet, amelyet a támogatást igénylő meg kíván valósítani a projekt részeként, azonban a felhíváson kívüli forrásból, akkor ezen tevékenységeket elkülönítetten és egyértelműen be kell mutatni a támogatási kérelemben, valamint a későbbiekben megkötésre kerülő vállalkozói szerződésekben is. A projekt költségvetésének megfelelően részletezettnek és ily módon ellenőrizhetőnek kell lenni ahhoz, hogy meghatározható legyen a költségek, illetve ezen belül az elszámolható költségek besorolása.

A támogatási kérelem részeként benyújtott költségvetésnek tartalmaznia kell a projekt összes költségét!

A költségek elszámolhatóságával kapcsolatos általános előírásokat, továbbá az egyes költségtípusokra, illetve költségelemekre vonatkozó általános szabályozást a 272/2014. (XI.5.) Korm. rendelet 5. mellékletét képező *Nemzeti szabályozás az elszámolható költségekről - 2014-2020 programozási időszak c. útmutató* tartalmazza.

A konzorciumi tagok a projekt keretén belül egymástól anyagot, árut, szolgáltatást, eszközt, immateriális javakat nem vásárolhatnak.

Jelen felhívás keretében az alábbi költségek tervezhetők, illetve számolhatók el:

I. Projektelőkészítés költségei (saját teljesítésben is elvégezhető a 272/2014. (XI.5.) Korm. rend. 5. melléklete szerint).

Előzetes tanulmányok, engedélyezési dokumentumok költsége

- megvalósíthatósági tanulmány, költség-haszon elemzés
- környezeti hatásvizsgálat, előzetes vizsgálat
- egységes környezethasználati engedélyhez kapcsolódó vizsgálat
- egyéb szükséges háttérstudmányok, szakvélemények, civil szervezetek szakvéleményei, közúti biztonsági hatásvizsgálat és/vagy audit, kerékpárforgalmi hálózati terv, tervszűritetés költségei
- műszaki tervek, kiviteli és tendertervek, ezek hatósági díjai
- a művelési ág váltását, művelési ágból való kivétel költségei
- szükségletfelmérés, előzetes igényfelmérés, célcsoport elemzése, piackutatás, helyzetfeltárás
- szakértői hálózatépítés, szakértői műhelymunkák költsége
- társadalmi partnerek, érintettek bevonásával kapcsolatos költségek

Közbeszerzés költsége

- közbeszerzési szakértő díja

- közbeszerzési eljárás díja
- Egyéb projektelőkészítéshez kapcsolódó költség

II. Beruházáshoz kapcsolódó költségek

Ingtatlan vásárlás költsége

- ingatlan bekerülési értéke, vagy ezen belül:
- ingatlanhoz kapcsolódó vagyoni értékű jog megváltása
- kisajátítási terv
- értékbecslés
- kártalanítási költség
- ügyvédi díj
- egyéb adás-vétellel kapcsolatos költség
- vezetékjogi kártalanítás
- fennálló bérleti jog és a beruházással érintett ingatlan használatára vonatkozó jogviszony megszüntetésének költsége

Ingtalnvásárlás költsége a fejlesztési elképzelés keretén belül kizárólag abban az esetben számolható el, amennyiben a felhívás 3.1 pontjában felsorolt támogatható tevékenységek valamelyikének helyszínéül szolgál.

Ingtalanhoz kapcsolódó, tulajdonszerzéssel nem járó kártalanítási költség

Terület-előkészítési költség

Építéshez kapcsolódó költség

- építés bekerülési értéke, vagy ezen belül:
- új építés
- átalakítás
- bővítés
- felújítás
- beüzemelési költségek
- zöldterület fejlesztés költségei

Új építés csak abban az esetben támogatható, amennyiben tervezői költségbecsléssel alátámasztott, hogy az új építés költséghatékonyabb, mint a meglévő épület(ek) felújítása; illetve amennyiben nincs az akcióterületen az adott funkciónak megfelelően átalakítható épület.

Eszközbeszerzés költsége

- bekerülési érték
- bekerülési érték egyes tételei

Az eszközök beszerzése önállóan nem támogatható, csak a jelen dokumentum 3.1 fejezetében felsorolt támogatható tevékenységekhez kapcsolódóan, ahol az eszközbeszerzés külön nevesítésre került, és amely tevékenység esetében az eszközbeszerzés bizonyíthatóan szükséges az adott létesítmény funkciójának megfelelő működtetéséhez.

Immateriális javak beszerzésének költsége

- vagyoni értékű jog bekerülési értéke
- szoftver bekerülési értéke
- egyéb szellemi termék bekerülési értéke

III. Szakmai megvalósításhoz kapcsolódó szolgáltatások költségei (saját teljesítésben is elvégezhető a 272/2014. (XI.5.) Korm. rend. 5. melléklete szerint).

Műszaki ellenőri szolgáltatás költsége

Egyéb műszaki jellegű szolgáltatások költsége

- egyéb mérnöki szakértői díjak
- minőség-, környezet- és egyéb irányítási rendszerekhez kapcsolódó költségek

Egyéb szakértői szolgáltatási költségek

- fordítás, tolmácsolás, lektorálás költsége
- felmérések, kimutatások, adatbázisok, kutatások, tanulmányok készítésének költsége

Marketing, kommunikációs szolgáltatások költsége

- marketingeszközök fejlesztése
- rendezvényszervezés, kapcsolódó ellátási, ún. „catering” költségek, reprezentációs költségek
- egyéb kommunikációs tevékenységek költségei

Kötelezően előírt nyilvánosság biztosításának költsége

Egyéb szolgáltatási költség

- biztosítékok jogi, közjegyzői, bankköltségei
- hatósági igazgatási, szolgáltatási díjak, illetékek

- vagyombiztosítás díja

IV. Projekt menedzsment költségek: a 272/2014 (XI. 5.) Kormányrendelet 1.sz. mellékletének 3.8.2. pontjában, a közszféra szervezetekre vonatkozó speciális előírások figyelembevételével az alábbi költségtípusok számolhatók el a projekt menedzsment keretében

Projektmenedzsment személyi jellegű ráfordítása

- munkabér
- foglalkoztatást terhelő adók, járulékok
- személyi jellegű egyéb kifizetések

Projektmenedzsmenthez kapcsolódó útiköltség, kiküldetési költség

- utazási költség
- napidíj

Projektmenedzsmenthez igénybevett szakértői szolgáltatás díja

Egyéb projektmenedzsment költség

- projektmenedzsmenthez kapcsolódó iroda, eszköz és immateriális javak bérleti költsége
- projektmenedzsmenthez kapcsolódó anyag és kis értékű eszközök költsége

V. Adók, közterhek (ide nem értve a le nem vonható áfát)

VI. Tartalék

Egyszerűsített költségelszámolásra vonatkozó előírások

Az egyszerűsített elszámolási mód alkalmazása kötelező, amennyiben a felhívásban rögzített feltételeknek a projekt megfelel.

Az egyszerűsített elszámolási módok esetében, a költségek felmerülését a kedvezményezettnek nem kell alátámasztania háttérdokumentumokkal (például számlával, bankszámlakivonattal, összesítővel, illetve egyéb számviteli bizonylattal), és a piaci áraknak való megfelelést sem kell vizsgálni. Ez a gyakorlatban azt jelenti, hogy a kedvezményezettnek sem a kifizetési kérelem mellékleteként nem kell a költség felmerülését igazoló dokumentumokat benyújtani az irányító hatósághoz, sem elkülönítetten nem szükséges őrizni azokat a projekt helyszínén / nyilvántartásában. A hazai számviteli szabályoknak megfelelően a bizonylatokat természetesen meg kell őriznie a kedvezményezettnek, viszont a támogatást nyújtó és ellenőrző szervezetek helyszíni ellenőrzés során sem vizsgálják ezeket.

I. 200 millió Ft összköltséget meghaladó projektek esetében alkalmazandó egyszerűsített elszámolás:

A) Közbeszerzési eljárás díja egységköltség alapján egyszerűsített elszámolás keretében számolható el.

A költségelszámolás a kedvezményezett által a közbeszerzési eljárások mennyiségének a megadásával, és ezen mennyiségek támogató általi ellenőrzésével történik a 44/2015. (XI. 2.) a közbeszerzési és tervpályázati hirdetmények feladásának, ellenőrzésének és közzétételének szabályairól, a hirdetmények mintáiról és egyes tartalmi elemeiről, valamint az éves statisztikai összegezésről MvM rendeletben rögzített díjszabás alapján.

Egyszerűsített elszámolás esetén a kedvezményezett nem köteles elszámolásához/támogatás igényléséhez benyújtani a költség felmerülését alátámasztó dokumentumokat, illetve a NAV felé bejelentett iratmegőrzési helyén sem köteles a kapcsolódó dokumentumokat elkülönítetten tárolni, kezelni.

B) A projektmenedzsment tevékenység során felmerülő utazási költség egységköltség alapján egyszerűsített elszámolás keretében számolható el.

A projektmenedzsment tevékenység során felmerülő utazási költségek elszámolása a ténylegesen megtett távolság kiküldetési rendelvénnyel, útnyilvántartáson vagy menetlevélen történő igazolásával, ezen dokumentumok benyújtásával, és ezen mennyiségek támogató általi ellenőrzésével valósul meg.

A költségelszámolás a következő, hazai jogszabályokban meghatározott egységárak alapján történik:

- Hivatali gépjármű használata esetén: a személyi jövedelemadóról szóló 1995. évi CXVII. törvény 82. § (2) bek. alapján a Nemzeti Adó- és Vámhivatal havonta közzétett fogyasztási norma szerinti üzemenyagköltség számolható el:

<https://www.nav.gov.hu/nav/szolgaltatasok/uzemanyag/uzemanyagarak>.

Az üzemanyag egységár vonatkozásában a NAV üzemanyag fogyasztási normát tesz közzé havonta, amelynek alkalmazási módját a 60/1992. (IV.1. Korm. Rendelet) rögzíti. Az elszámolandó költségek meghatározása során az előbbi kormányrendeletben előírt fogyasztási normákat kell figyelembe venni.

- Magánszemély saját tulajdonú gépjárművének használata esetén:

A személyi jövedelemadóról szóló 1995. évi CXVII. törvény 82. § (2) bek. alapján a Nemzeti Adó- és Vámhivatal havonta közzétett fogyasztási norma szerinti üzemanyagköltség számolható el: <https://www.nav.gov.hu/nav/szolgaltatasok/uzemanyag/uzemanyagarak>.

Az üzemanyag egységár vonatkozásában a NAV üzemanyag fogyasztási normát tesz közzé havonta, amelynek alkalmazási módját a 60/1992. (IV.1. Korm. Rendelet) rögzíti. Az elszámolandó költségek meghatározása során az előbbi kormányrendeletben előírt fogyasztási normákat, továbbá a személyi jövedelemadóról szóló 1995. évi CXVII. törvény 3. sz. melléklet II. Igazolás nélkül, költségként elszámolható tételek fejezetének 6. pontját kell figyelembe venni.

Amennyiben egy kiküldetési rendelvénnyel, útnyilvántartáson vagy menetlevéllel több projekt menedzsmentjéhez kapcsolódó utazás is szerepel, az érintett dokumentumokon a projektenként felmerülő meggett út elkülönítését megfelelően biztosítani kell.

- C) A projektmenedzsment tevékenység során felmerülő napidíj egységköltség alapján egyszerűsített elszámolás keretében számolható el.

Az egységköltség alapú elszámolás alapja a belföldi hivatalos kiküldetést teljesítő munkavállaló élelmezési költségtérítéséről szóló 437/2015. (XII. 28.) Korm. rendelet, amely a rendeletben meghatározott feltételek teljesülése esetén 500 Ft napidíj elszámolását teszi lehetővé.

Az elszámolás a kiküldetési rendelvénnyel bemutatásával történik.

Amennyiben egy kiküldetési rendelvénnyel több projekt projektmenedzsmentjéhez kapcsolódó kiküldetés is megvalósul, a kiküldetési rendelvénnyel jelezni szükséges az érintett projektek regisztrációs számát és a regisztrációs számon az adott projektre eső időráfordítás százalékos mértékét.

II. 200 millió Ft összköltséget nem meghaladó projektek esetében alkalmazandó egyszerűsített elszámolás:

A 200 millió Ft elszámolható összköltséget meg nem haladó projektek esetében százalékban meghatározott átalány alkalmazása szükséges az alábbi költség típusok esetében:

Kölcségtípus	Elszámolható mérték az összes elszámolható költség arányában	Az elszámolhatóság feltétele
Műszaki ellenőrzés	1%	Az építési napló kivonatának benyújtása, amelyből látszik a műszaki ellenőr összes bejegyzése.
Ingatlanvásárlás	2%	Az ingatlan tulajdonba vételét igazoló földhivatali határozat benyújtása.
Terület-előkészítés	2%	A terület-előkészítés megtörténtét igazoló helyszíni ellenőrzés eredményes lezárása.
Közbeszerzés	1%	Legalább egy, a nemzeti közbeszerzési értékhatárt elérő, a projekt célját szolgáló közbeszerzés sikeres lebonyolítását igazoló dokumentum (tájékoztató az eljárás eredményéről) benyújtása.
Projektmenedzsment	2,5%	A záró kifizetési igénylés benyújtása.

További feltételek:

Közszféra szervezetek esetén a projektmenedzsment költségek elszámolhatósága tekintetében figyelembe kell venni a 272/2014. (XI.5.) Korm. rendelet 5. mellékletének 3.8.2. pontjában foglalt előírásokat.

Saját teljesítés a 272/2014. (XI.5.) Korm. rendelet 5. sz. melléklet 3.5 pontjában leírtak szerint az alábbi költségkategóriák költség típusai vonatkozásában számolható el:

- Projektelőkészítés költségei (összes költség típus vonatkozásában);
- Szakmai megvalósításhoz kapcsolódó szolgáltatások költségei (összes költség típus vonatkozásában, kivéve: szakmai megvalósításhoz kapcsolódó bérleti díj);

- Projektmenedzsment költségek (összes költségtípus vonatkozásában, kivéve: projektmenedzsmenthez kapcsolódó útiköltség, kiküldetési költség és egyéb projektmenedzsment költség).

A saját teljesítés keretén belül a 272/2014. (XI.5.) Korm. rendelet 5. sz. melléklet 3.5.4. pont értelmében a projekt szakmai megvalósításában közreműködő munkatársak személyi jellegű ráfordításai számolhatók el.

Saját teljesítéssel elszámolható költségtípusok esetében az alábbi költségelemek is tervezhetők:

- munkabér
- foglalkoztatást terhelő adók, járulékok
- személyi jellegű egyéb kifizetések.

Amennyiben a támogatást igénylő helyi önkormányzat és az adott költség tekintetében a saját teljesítést lehetővé teszi a felhívás, akkor elszámolhatónak minősül a polgármesteri hivatal vagy közös önkormányzati hivatal alkalmazásában álló munkatársak bruttó munkabér- és bérjárulék költsége is a vonatkozó szabályozás feltételeinek betartásával.

5.6. Az elszámolhatóság további feltételei

A felhívás keretében támogatott projektek költségei elszámolhatóságának kezdete: 2014.01.01. Vége: 2020. december 31.

A Kedvezményezett a projekt végrehajtása során a projekt megvalósításának időpontjában hatályos közbeszerzésekről szóló 2015. évi CXLI. törvény (továbbiakban: Kbt.), továbbá az eljárás rendeletben meghatározottak szerint köteles eljárni.

I. Helyi infrastruktúra fejlesztéséhez nyújtott beruházási támogatás

A támogatás keretében a beruházáshoz kapcsolódó tárgyi eszköz és immateriális javak beruházási költsége számolható el.

II. Közszolgáltatásért járó ellentételezés

A működtetésre a későbbiek során odaítélendő ellentételezés megállapításakor a támogatásból megvalósított beruházás értékét is figyelembe kell venni, tekintettel arra, hogy azt a kedvezményezett nem a saját költségén valósította meg. Az Európai Unió működéséről szóló szerződés 107. cikk (1) bekezdése szerinti állami támogatásból (ide értve a csekély összegű támogatást is) és az Általános feltételeknek megfelelő támogatásból megvalósult beruházások esetében az értékcsökkenés vonatkozásában működési támogatás nem nyújtható

A támogatás mértékét a 2012/21/EU bizottsági határozat 5. cikke szerint kell megállapítani. A támogatás mértéke nem haladhatja meg a közszolgáltatás ellátásának nettó költségét. A nettó költség kiszámítható a 2012/21/EU bizottsági határozat szerint meghatározott költségek és bevételek közötti különbségként. Kiszámítható továbbá a közszolgáltatási kötelezettséget teljesítő vállalkozás nettó költsége és ugyanazon vállalkozás közszolgáltatási kötelezettség nélküli nettó költsége vagy haszna közötti különbségként. A közszolgáltató részére a 2012/21/EU bizottsági határozat alapján ésszerű nyereség adható.

Jelen felhívás keretében egyszeri elszámolásra nincs lehetőség.

Jelen felhívás keretében szóbeli megállapodás alapján történő költségelszámolásra nincs lehetőség.

Jelen felhívás keretében az alábbi költségek tekintetében összesítőként történik a megvalósítás során az elszámolás:

1. A projektmenedzsment tevékenységében vagy a szakmai megvalósításában részt vevők projekthez kapcsolódó személyi jellegű költségeinek elszámolása a Személyi jellegű költségek összesítőjén (amennyiben releváns)
2. Fordított adózás esetén az Áfa-összesítő fordított adózás esetére alkalmazandó (amennyiben releváns)
3. Az utazási és kiküldetési (napidíj) költségtérítés elszámolása az Összesítő az utazási és kiküldetési (napidíj) költségtérítés elszámolásához összesítőn (amennyiben releváns)
4. Anyagköltség elszámolása az Anyagköltség összesítőn (amennyiben releváns)
5. Általános (rezsi) költség az Általános (rezsi) költség összesítőn (amennyiben releváns)
6. Kis támogatástartalmú számlák a Kis támogatástartalmú számlák összesítőjén (amennyiben releváns)

Jelen felhívás keretében kis támogatástartalmú bizonylatok összesítőjén elszámolható bizonylatok maximális támogatástartalma:

Amennyiben a 25 millió forintnál kevesebb támogatással megvalósuló projektek esetén az elszámoló bizonylat támogatástartalma a 100 ezer forintot nem haladja meg, illetve a legalább 25 millió forint támogatással megvalósuló projektek esetén az elszámoló bizonylat támogatástartalma az 500 ezer forintot nem haladja meg, az elszámoló bizonylatot Kis támogatástartalmú számlák összesítőjén szükséges elszámolni.

Piaci ár igazolása:

A költségszámítás alapjául szolgáló egységárak nem haladhatják meg a szokásos piaci árat, illetve a jelen Felhívás 5.7 pontjában rögzített tevékenységek esetén feltüntetett korlátokat. Piaci ár igazolása a közbeszerzési eljárás alapján megkötött szerződés esetében a közbeszerzés dokumentációjával, vagy közbeszerzési kötelezettség hiányában, illetve a közbeszerzési értékhatárt el nem érő beszerzések esetében több lehetséges szállítótól történő ajánlatkérés keretében beérkezett ajánlatokkal történhet. Legalább három, egymástól és a támogatást igénylő(k)től/kedvezményezett(ek)től független ajánlattevőtől származó, azonos tárgyú, összehasonlítható, érvényes, írásos árajánlat megléte szükséges. In-house beszerzés esetén a Kedvezményezett a piaci árat a 272/2014. (XI.5.) Kormányrendelet in-house beszerzésekre vonatkozó elszámolhatósági szabályainak betartásával, és a nem független árajánlat mellett, három egymástól és a támogatást igénylő(k)től/kedvezményezett(ek)től független ajánlattevőtől származó, azonos tárgyú, összehasonlítható, érvényes, írásos árajánlattal igazolja. Az ajánlatkérést úgy kell lebonyolítani, hogy az igazolás feltételei teljesíthetők legyenek.

Nem közbeszerzéshez kapcsolódó költség esetén a piaci árak való megfelelés ellenőrzése céljából a támogatást igénylőnek a 272/2014. (XI. 5.) Korm. rendelet 4. melléklet 6.3. pontja alapján a piaci árak való megfelelést igazoló dokumentumokat legkésőbb a költség felmerülésekor kell benyújtani, amennyiben korábban nem kerültek benyújtásra. Ennek megfelelően a kedvezményezettnek legalább három részletes árajánlatot szükséges benyújtania minden releváns költségvetési tétel esetében. Közbeszerzéshez kapcsolódó költség esetén elegendő egy indikatív árajánlat, vagy építési tevékenység esetében tervezői költségbecslés benyújtása minden releváns költségvetési tétel esetében.

A három millió forintnál nagyobb elszámolható összköltségű projektek azon leendő szerződéseinek esetében, melyek tervezett elszámolható költsége nem haladja meg a 300 000 forintot, az árajánlatoknak rendelkezésre kell állniuk a kedvezményezettnek, azonban az elszámolás mellékleteként nem szükséges benyújtani, azokat a támogató helyszíni ellenőrzés keretében ellenőrizheti.

A nyílt kereskedelmi forgalomban beszerezhető eszközök esetén az írásos ajánlatok kiválthatóak hivatalos árajánlatok bemutatásával (pl.: forgalmazó cégek honlapja).

Az árajánlatkéréseket és az ajánlatok beérkezését megfelelően dokumentálni szükséges (postai feladás bélyegzője/faxjelentés/érkeztetés/iktatás), mely a helyszíni ellenőrzések során ellenőrzésre kerül. Az alátámasztó dokumentumok (árajánlatok, kimutatások) nem lehetnek a közbeszerzés vagy beszerzés eredményeként megkötött szerződés aláírásának dátumához képest 6 hónapnál régebbiek.

Kifizetési igénylés ellenőrzése során amennyiben az ajánlatok a piaci ár igazolására alkalmatlanok (különösen: nem összehasonlíthatóak, nem azonos tárgyúak, nem egymástól és a projektgazdától/ajánlatkérőtől független²⁰ piaci szereplőktől származnak, a tényleges piaci árat jelentősen meghaladják) a felmerült költségek a projekt terhére nem elszámolhatóak.

A személyi jellegű ráfordítások megalapozására a támogatási kérelemmel együtt benyújtandók a támogatási kérelem benyújtását megelőző évre vonatkozó bérkartonok vagy egy nyilatkozat az érintett időszak személyi jellegű ráfordításainak értékéről, melynek megalapozottságát a támogató ellenőrzi. Amennyiben célfeladat kerül megállapításra a projektben elvégzendő feladatokra, úgy a célfeladat keretében megállapított bér/illetmény havi összege nem haladhatja meg az adott munkavállaló, Kedvezményezettnek, a támogatási kérelem benyújtásakor érvényes bérének/illetményének havi összegét. A támogatási kérelem költségvetésében minden esetben szükséges megjelölni, hogy az adott

²⁰ Nem független az az ajánlattevő, amelyben a támogatást igénylő, illetve kedvezményezett vagy tulajdonosa (irányító vagy felügyeleti szerve), annak tagja, a szervezet nevében nyilatkozattételre, képviselőre jogosult személy, ezen személy Ptk. 8:1. § (1) bekezdés 2. pontja szerinti hozzátartozója, tulajdonosi, fenntartói, vagyongazdálkodói, irányítási, képviselői, munkáltatói, vagy kinevezési jogokat gyakorol, vagy fordítva, amely olyan szállítótól származik, amelynek tulajdonosa (irányító vagy felügyeleti szerve), annak tagja, a szervezet nevében nyilatkozattételre, képviselőre jogosult személy, a kedvezményezett szervezetében vagy a másik ajánlattevő szervezetében tulajdonosi, fenntartói, vagyongazdálkodói, irányítási, képviselői, munkáltatói vagy kinevezési jogokat gyakorol. Nem független továbbá az ajánlattevő, ha a támogatást igénylő, illetve kedvezményezett vagy másik ajánlattevő vonatkozásában partner vagy kapcsolt vállalkozásnak minősül.

személy foglalkoztatása milyen jogviszonyban történik majd, és részletesen kerüljön bemutatásra a tervezett költség számítási módja.

Meglévő foglalkoztatott esetében az elszámolható személyi jellegű ráfordítások csak indokolt esetben (munkaidő növekedés, feladatbővülés, munkakörbővülés) és mértékben emelkedhetnek a támogatási igény benyújtását megelőző utolsó évi átlagbérhez képest.

A piaci ár bizonyítása a Kedvezményezett feladata és felelőssége. Ezáltal a projekt költségvetésének és az abban szereplő költségtételeknek megfelelően részletezettnek, szakmai indoklással ellátottnak és ilyen módon ellenőrizhetőnek kell lenniük ahhoz, hogy a piaci áraknak történő megfelelés ellenőrizhető legyen. A költségvetés részletezettségét és bemutatását minden költségelem vonatkozásában úgy kell megtenni, hogy beazonosítható legyen a tervezett egységár, annak felosztása költség tételekre, az egység megnevezése, szakmai indoklás a mértékére vonatkozóan.

A piaci ár igazolásától eltekinteni csak az Irányító Hatóság által adott egyedi engedély alapján, a beszerzendő eszköz vagy szolgáltatás egyedi jellegének alátámasztásával lehet (pl.: hatósági árak, közüzemi szolgáltatás, vagy olyan speciális eszköz, technológia, amelyek csak egy gyártótól szerezhető be, vagy az adott eszközt, berendezést csak egy kizárólagos forgalmazó hozhatja be Magyarországra). Az ellenőrzéshez ilyen esetben biztosítani kell legalább egy referenciaárát, az alábbi források valamelyikéből (a gyártó hivatalos árlistái, katalógusai; külföldi képviselők árlistái, katalógusai; a forgalmazó által más, a kedvezményezettől független szervezeteknek adott árajánlat – amennyiben a forgalmazó ezeket rendelkezésre bocsátja).

Egyszerűsített elszámolással érintett költségek tekintetében nem kell benyújtani a piaci árak való megfelelés igazolására szolgáló árajánlatokat.

A támogatást igénylő és a kedvezményezett köteles vizsgálni az ajánlattevők szerződés teljesítésére való alkalmasságát.

A projekt megvalósítás szakaszában költségvetési tételt érintő szerződésmódosítás esetén minden releváns esetben szükséges benyújtani a piaci ár megfelelését alátámasztó, Rendeletben meghatározott dokumentumokat és szakmai indoklást a módosításra vonatkozóan. A módosítást minden esetben a módosítással érintett költség, elszámolásra történő benyújtása előtt szükséges benyújtani.

Költségnövekmény ellenőrzése során a Támogató az európai uniós forrásból finanszírozott egyes projektek költségnövekménye támogathatóságáról szóló 17/2017. (II. 1.) Korm. rendelet szerint jár el.

A 272/2014. (XI.5.) Korm. rendelet 5. melléklet 2.3.2.5b pontja értelmében a nem közbeszerzés köteles beszerzések vonatkozásában az alábbi összeférhetlenségi szabályok állnak fenn:

Nem független az az ajánlattevő,

- a) amelyben a támogatást igénylő / kedvezményezett vagy ezek tulajdonosa - irányító vagy felügyeleti szerve -, annak tagja, és/vagy a szervezet nevében nyilatkozattételre, képviselőre jogosult személy, továbbá ezen személy hozzátartozója az alábbi jogok valamelyikét gyakorolja: tulajdonosi, fenntartói, vagy kezelői, irányítási, képviselői, munkáltatói, vagy kinevezési;
- b) amelynek tulajdonosa - irányító vagy felügyeleti szerve -, annak tagja, és/vagy a szervezet nevében nyilatkozattételre, képviselőre jogosult személy, a támogatást igénylő / kedvezményezett szervezetében vagy ugyanazon beszerzés vonatkozásában másik ajánlattevő szervezetében az alábbi jogok valamelyikét gyakorolja: tulajdonosi, fenntartói, vagy kezelői, irányítási, képviselői, munkáltatói vagy kinevezési; vagy
- c) ha a támogatást igénylő / kedvezményezett vagy másik ajánlattevő vonatkozásában partner vagy kapcsolt vállalkozásnak minősül.

Az összeférhetlenség vonatkozásában hozzátartozónak minősül Ptk. 8:1. § (1) bekezdés 1. és 2. pontja értelmében a házastárs, az egyeneságbeli rokon, az örökbefogadott, a mostoha- és a nevelt gyermek, az örökbefogadó-, a mostoha- és a nevelőszülő, a testvér, az élettárs, az egyeneságbeli rokon házastársa, a házastárs egyeneságbeli rokona és testvére, és a testvér házastársa.

E-beszerzés funkció használatára vonatkozó kötelezettség:

Felhívjuk a figyelmet, hogy a kedvezményezettnek lehetősége van a projekt keretében megvalósítandó, Kbt. hatálya alá nem tartozó beszerzései vonatkozásában az alábbiak szerint eljárni:

1. A kedvezményezett beszerzési igényét az ajánlattételi határidőt megelőző legalább öt nappal köteles a pályázati e-ügyintézés felületen „Beszerzéseim” menüpont alatt feltölteni.
2. Nem kell közzétenni a beszerzési igényt a 3 000 000 Ft-nál nagyobb elszámolható összköltségű projektek azon szerződéseinek esetében, amelyek elszámolható összköltsége nem haladja meg a 300.000 Ft-ot.

5.7. Az elszámolható költségek mértékére, illetve arányára vonatkozó elvárások

A projekt tervezése során az egyes elszámolható költségtípusok vonatkozásában a következő korlátozásokat szükséges figyelembe venni:

Kölségtípus	Mértéke az összes elszámolható költségre vetítve (%)
Projekt előkészítés, tervezés (kivéve közbeszerzési eljárások lefolytatásának költsége)	5%
Közbeszerzési eljárások lefolytatása	1%
Ingtatlan vásárlás	2%
Terület előkészítés (régészeti feltárás, lőszermentesítés, földmunkák stb.)	2%
Műszaki ellenőri szolgáltatás	1%
Projektmenedzsment	2,5%
Tájékoztatás, nyilvánosság biztosítás	0,5%
Tartalék	5%

Szakmai jellegű belső költségvetési korlátok

Kölségtípus	A projekt elszámolható költségei arányában számított %-os korlát	A költségtípusra maximálisan elszámolható összeg (Ft)
Önkormányzat vagy állami út burkolatfelújítása - szükség szerinti szélesítéssel együtt (3.4 pont D) d1) c) szerint)	20%	
A közúti közösségi közlekedési szolgáltatás műszaki fenntarthatósága érdekében önkormányzati vagy állami tulajdonú útszakasz felújítása szükséges (pl.: a meglévő járatok útvonalának a megtartásáért) (3.4 pont D) d1) d) szerint)	40%	
Szemléletformáló tevékenység megvalósítása	Legalább 1%, legfeljebb 3%	
Meglévő kerékpárforgalmi létesítmény korszerűsítése	30%	
Fenntartható városi mobilitási terv elkészítése	-	70 000 000

A meghatározott százalékos korlátok módosíthatók a projekt keretében **projekt előkészítés, tervezés, a közbeszerzési eljárások lefolytatása, műszaki ellenőri szolgáltatás, ingatlanvásárlás valamint a projektmenedzsment tevékenység** elszámolható költségei tekintetében, amelyek összes elszámolható költsége az átcsoportosítást követően sem haladhatja meg az összes elszámolható költség 11,5%-át. A projektmenedzsment költség elszámolható aránya átcsoportosítást követően sem haladhatja meg a 2,5%-ot. Az ingatlanvásárlás költségtípusra maximum 10 %-os mértékig a Kormány egyedi hozzájárulása esetén lehet átcsoportosítani.

A 200 millió Ft elszámolható összköltséget meg nem haladó projekt esetén a százalékban meghatározott általánnyal történő elszámolás alkalmazásakor az átcsoportosítás nem megengedett.

Felhívjuk a támogatást igénylők figyelmét, hogy a belső arányok vizsgálata során az előírt korlátok megtartásának ellenőrzése két tizedes jegy pontosságig történik.

Jelen felhívás keretében a fenti táblázatban meghatározott százalékos korlátok betartása a támogatási kérelem összeállítására, valamint a projektmegvalósítás során kötelező.

A fenti korlátozások nem jelentik a felsorolt költség típusok százalékban meghatározott átalánnyal történő elszámolását.

5.8. Nem elszámolható költségek köre

A támogatható tevékenységekhez kapcsolódóan nem elszámolható költségnek minősül mindazon költség, amely nem szerepel az 5.5. pontban, különösen:

- A Felhívásban foglalt fejlesztésekhez közvetlenül nem kapcsolódó költségek;
- Gyártási eljárások, termékleírások készítése;
- Banki és pénzügyi költségek, (kivéve a kötelező elkülönített bankszámla nyitás és vezetés költsége) kamattartozás kiegyenlítése, hiteltüllépés költsége, egyéb pénzügyforgalmi költségek;
- Jutalékok és osztalék, profit kifizetése;
- minden olyan költség, amely vonatkozásában a piaci ár a felhívás 5.6. pontjának megfelelően nem alátámasztott.

5.9. Az állami támogatásokra vonatkozó rendelkezések

Támogatáshalmazódás

Azonos vagy részben azonos azonosítható elszámolható költségek esetén állami támogatás abban az esetben halmazható más, helyi, regionális, államháztartási vagy uniós forrásból származó állami támogatással, ha az nem vezet a csoportmentességi rendeletekben vagy az Európai Bizottság jóváhagyó határozatában meghatározott legmagasabb támogatási intenzitás túllépéséhez.

Állami támogatás különböző azonosítható elszámolható költségek esetén halmazható más, helyi, regionális, államháztartási vagy uniós forrásból származó állami támogatással.

Az egy projekthez igénybe vett összes támogatás - függetlenül attól, hogy annak finanszírozása uniós, országos, regionális vagy helyi forrásból történik - támogatási intenzitása vagy összege nem haladhatja meg az irányadó uniós állami támogatási szabályokban meghatározott támogatási intenzitást vagy támogatási összeget.

A kockázatfinanszírozási támogatás, az induló vállalkozásnak nyújtott támogatás és a csekély összegű támogatás, amennyiben azonosítható elszámolható költségekkel nem rendelkezik, bármely egyéb, azonosítható elszámolható költségekkel rendelkező állami támogatással halmazható. Az azonosítható elszámolható költségekkel nem rendelkező támogatás a csoportmentességi rendeletekben és az Európai Bizottság jóváhagyó határozatában meghatározott legmagasabb teljes támogatási intenzitásig vagy támogatási összegig bármilyen más, azonosítható elszámolható költségekkel nem rendelkező állami támogatással halmazható.

5.9.1. A felhívás keretében nyújtott egyes támogatási kategóriákra vonatkozó egyedi szabályok

Csekély összegű támogatás

A csekély összegű támogatásra vonatkozó részletes szabályokat az Európai uniós működéséről szóló szerződés 107. és 108. cikkének a csekély összegű (de minimis) támogatásokra való alkalmazásáról szóló, 2013. december 18-i 1407/2013/EU bizottsági rendelet (HL L 352, 2013. 12.24. 1.o), a 2014-2020 programozási időszakra rendelt források felhasználására vonatkozó uniós versenyjogi értelemben vett állami támogatási szabályokról szóló 255/2014. (X.10.) Korm. rendelet 100.§, valamint az európai uniós versenyjogi értelemben vett állami támogatásokkal kapcsolatos eljárásról és a regionális támogatási térképről szóló 37/2011. (III. 22.) Korm. rendelet szabályozza.

Az egy és ugyanazon vállalkozásnak minősülő vállalkozások részére az 1407/2013/EU bizottsági rendelet hatálya alá tartozó, Magyarországon az adott évben valamint az azt megelőző két pénzügyi évben odaítélt csekély összegű támogatás (ezen alcím vonatkozásában a továbbiakban: támogatás) bruttó támogatástartalma nem haladhatja meg a 200 000 eurónak, közúti kereskedelmi áru fuvarozást

ellenszolgáltatás fejében végző, egy és ugyanazon vállalkozásnak minősülő vállalkozások esetén a 100 000 eurónak megfelelő forintösszeget, figyelembe véve az 1407/2013/EU bizottsági rendelet 3. cikk (8) és (9) bekezdését.

A támogatás a csekély összegű közszolgáltatási támogatással a 360/2012/EU bizottsági rendeletben meghatározott felső határig halmozható. A támogatás más csekély összegű támogatásokról szóló rendeleteknek megfelelően nyújtott csekély összegű támogatással a fent meghatározott felső határig halmozható.

A támogatás nem halmozható azonos elszámolható költségek vagy azonos kockázatfinanszírozási célú intézkedés vonatkozásában nyújtott állami támogatással, ha az így halmozott összeg meghaladná a csoportmentességi rendeletekben vagy az Európai Bizottság jóváhagyó határozatában meghatározott legmagasabb támogatási intenzitást vagy összeget.

A kedvezményezettnek az 1407/2013/EU bizottsági rendelet 5. cikk (1) bekezdése figyelembevételével - az ott meghatározott feltételek teljesítésének megállapítására alkalmas módon - nyilatkoznia kell a részére a támogatás odaítélésének évében és az azt megelőző két pénzügyi évben nyújtott csekély összegű támogatások támogatástartalmáról.

Közszolgáltatásért járó ellentételezés

A közszolgáltatásért járó ellentételezésre vonatkozó részletes szabályokat az Európai Unió működéséről szóló szerződés 106. cikk (2) bekezdésének az általános gazdasági érdekű szolgáltatások nyújtásával megbízott egyes vállalkozások javára közszolgáltatás ellentételezése formájában nyújtott állami támogatásra való alkalmazásáról szóló, 2011. december 20-i 2012/21/EU bizottsági határozat, (HL L 7., 2012.1.11., 3. o.), a 2014-2020 programozási időszakra rendelt források felhasználására vonatkozó uniós versenyjogi értelemben vett állami támogatási szabályokról szóló 255/2014. (X.10.) Korm. rendelet 102.§, valamint az európai uniós versenyjogi értelemben vett állami támogatásokkal kapcsolatos eljárásról és a regionális támogatási térképről szóló 37/2011. (III. 22.) Korm. rendelet szabályozza.

A 2012/21/EU bizottsági határozat alapján támogatás kizárólag a támogatható tevékenység tekintetében megbízási aktussal rendelkező kedvezményezett részére nyújtható.

A 2012/21/EU bizottsági határozat 4. cikke értelmében a megbízási aktusnak (támogatási szerződésnek) a következőket kell tartalmaznia:

- a) a közszolgáltatási kötelezettségek tartalma és időtartama;
- b) a vállalkozás megnevezése és adott esetben az érintett terület;
- c) a támogatást nyújtó által a vállalkozásnak adott kizárólagos vagy különleges jogok jellege;
- d) az ellentételezési mechanizmus leírása és az ellentételezés kiszámításának, ellenőrzésének és felülvizsgálatának paraméterei;
- e) a túlkompensáció elkerülésére és visszafizettetésére hozott intézkedések.

A vállalkozás közszolgáltatás nyújtásával való megbízásának időtartama nem haladhatja meg a tíz évet. Tíz évnél hosszabb megbízási időtartam esetén a 2012/21/EU bizottsági határozat csak akkor alkalmazható, ha a közszolgáltató olyan jelentős beruházásra kényszerül, amelyet az általánosan elfogadott számviteli elvekkel összhangban hosszabb időtartam alatt kell amortizálni.

Amennyiben a Támogatott a közszolgáltatás körén belül és kívül is végez tevékenységeket, akkor a 2012/21/EU bizottsági határozat 5. cikkének (9) bekezdése értelmében a közszolgáltatás költségeit és bevételeit a többi szolgáltatásétól elkülönítve kell kimutatnia belső számláiban, a költségek és bevételek elkülönítésének paramétereivel együtt. A közszolgáltatáson kívül eső tevékenységek költségei magukban foglalják az összes közvetlen költséget, a közös költségek arányos részét és a megfelelő tőkemegtérülést. E költségekre nem adható ellentételezés. A Támogatott a támogatásról olyan elkülönített elszámolást köteles vezetni, amelyből a 2012/21/EU bizottsági határozat 5. cikkének (2)-(4) bekezdésben meghatározott követelmények ellenőrizhetők.

Ha a Támogatott a 2012/21/EU bizottsági határozat 5. cikkének megfelelően meghatározott összeget meghaladó támogatásban részesül, a kedvezményezettnek a túlkompensációt vissza kell fizetnie. Amennyiben a túlkompensáció összege nem haladja meg az átlagos éves ellentételezés összegének 10 %-át, a túlkompensáció átvihető a következő időszakra és levonható az arra az időszakra fizetendő támogatás összegéből.

Személyszállítási közszolgáltatásért járó ellentételezés

A személyszállítási közszolgáltatásért járó ellentételezés akkor nyújtható, ha a közszolgáltatási szerződés megfelel a *személyszállítási szolgáltatásokról szóló 2012. évi XLI. törvény* (a továbbiakban: személyszállítási törvény) 25. §-ában és a *vasúti és közúti személyszállítási közszolgáltatásról, valamint az 1191/69/EGK és az 1107/70/EGK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2007. október 23-i 1370/2007/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet* (HL L 315., 2007.12.3., 1. o.; a továbbiakban: 1370/2007/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet) 4. cikkében foglalt rendelkezéseknek. A személyszállítási közszolgáltatásért járó ellentételezésre vonatkozó szabályokat továbbá a 2014-2020 programozási időszakra rendelt források felhasználására vonatkozó uniós versenyjogi értelemben vett állami támogatási szabályokról szóló 255/2014. (X.10.) Korm. rendelet 102.§, valamint az európai uniós versenyjogi értelemben vett állami támogatásokkal kapcsolatos eljárásról és a regionális támogatási térképről szóló 37/2011. (III. 22.) Korm. rendelet szabályozza.

A szolgáltató kiválasztásának összhangban kell állnia a személyszállítási törvény 23. §-ában és az 1370/2007/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet 5. cikkében foglaltakkal.

A szolgáltató ellentételezésének összhangban kell állnia a személyszállítási törvény 30. §-ában és az 1370/2007/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet 6. cikkében és mellékletében foglaltakkal.

A pályázati dokumentumoknak és a közszolgáltatási szerződéseknek tartalmazniuk kell, hogy a személyszállítási közszolgáltatás végzésébe milyen mértékben vonható be alvállalkozó, figyelemmel arra, hogy a személyszállítási közszolgáltatás igazgatásával és ellátásával megbízott belső szolgáltató a személyszállítási közszolgáltatás több mint 50%-át köteles maga nyújtani. Az a közszolgáltatási szerződés, amely egyidejűleg rendelkezik a személyszállítási közszolgáltatás megtervezéséről, felépítéséről és működtetéséről, teljes alvállalkozói bevonást engedhet a személyszállítási közszolgáltatások működtetésére.

A támogatásból beszerzett tárgyi eszköz rendeltetésében az amortizációs időszak végéig változás nem történhet, használatából bármely szervezetnek az uniós állami támogatási szabályokkal összeegyeztethetetlen gazdasági előnye nem származhat.

Helyi infrastruktúra fejlesztéséhez nyújtott beruházási támogatás

A helyi infrastruktúra fejlesztéséhez nyújtott beruházási támogatásra vonatkozó részletes szabályokat a Szerződés 107. és 108. cikke alkalmazásában bizonyos támogatási kategóriáknak a belsőpiacra összeegyeztethetőnek nyilvánításáról (általános csoportmentességi rendelet) szóló 651/2014/EU bizottsági rendelet (HL L 187., 2014.6.26., 1. o.) I-II. fejezete és III. fejezetének 56. cikke, a 2014-2020 programozási időszakra rendelt források felhasználására vonatkozó uniós versenyjogi értelemben vett állami támogatási szabályokról szóló 255/2014. (X.10.) Korm. rendelet 98. §, valamint az európai uniós versenyjogi értelemben vett állami támogatásokkal kapcsolatos eljárásról és a regionális támogatási térképről szóló 37/2011. (III. 22.) Korm. rendelet szabályozza.

Előzetes jóváhagyás céljából be kell jelenteni az Európai Bizottság részére a helyi infrastruktúra fejlesztéséhez nyújtott beruházási támogatást, ha a támogatás összege egyazon infrastruktúra esetén meghaladja a 10 millió eurónak megfelelő forintösszeget, vagy a projekt összköltsége meghaladja a 20 millió eurónak megfelelő forintösszeget.

Helyi infrastruktúra fejlesztéséhez nyújtott beruházási támogatás helyi infrastruktúra építéséhez, bővítéséhez vagy korszerűsítéséhez nyújtható, ha ezen infrastruktúra helyi szinten hozzájárul az üzleti és a fogyasztói környezet korszerűsítéséhez és ipari bázisok fejlesztéséhez.

A támogatás nyújtásának feltétele, hogy a megvalósuló infrastruktúrát nyílt, átlátható és megkülönböztetés-mentes alapon kell a felhasználók rendelkezésére bocsátani. Az infrastruktúra használatáért felszámított vagy eladása során meghatározott árnak szokásos piaci árnak kell lennie.

Az infrastruktúra működtetését koncesszióba adni vagy azzal harmadik felet megbízni csak nyílt, átlátható és megkülönböztetés-mentes módon, a vonatkozó jogszabályok betartásával lehet.

6. CSATOLANDÓ MELLÉKLETEK LISTÁJA

6.1. A TÁMOGATÁSI KÉRELEM ELKÉSZÍTÉSE SORÁN CSATOLANDÓ MELLÉKLETEK LISTÁJA

Kötelezően csatolandó, hiánypótolható mellékletek:

Ami a projekt elbírálásához nélkülözhetetlen

- 1) Kerékpárosbarát fejlesztés esetén csatolni szükséges a beruházás területét szemléltető vázlatos, térképi átnézet rajzot vagy nyomvonaltervet a 3.4 a19) pontban meghatározottak szerint (pl.: kerékpárosbarát településrésze, kerékpárosbarát településre, vagy településeket összekötő kerékpárforgalmi útvonalra vonatkozóan).
- 2) **Konzorciumi együttműködési megállapodás** támogatási kérelem benyújtásához (amennyiben releváns)

Csatolandó, amennyiben rendelkezésre áll:

Amiket elegendő a mérőföldköveknél benyújtani

1. Megvalósíthatósági tanulmány (közbringa kialakítása vagy fejlesztése, vagy közszolgáltatásért, vagy személyszállítási közszolgáltatásért járó ellentételezés jogcímén tervezett közösségi közlekedés fejlesztése projektek esetében kötelező az elkészítése!)
2. Költség-haszon elemzés (amennyiben releváns)
3. Beruházásra vonatkozó tervezői költségvetés
4. Műszaki tervdokumentáció (normagyűjtemény szerinti azonosítókkal ellátott tételes tervezői költségvetéssel)
5. Ingatlanvásárlás esetén: a támogatásból megvásárolni kívánt ingatlanról szóló hivatalos értékbecslés minősített értékbecslőtől (amennyiben releváns)
6. Építési engedély köteles fejlesztés esetében: Jogerős építési engedély és az engedélyező hatóság által elfogadott teljes engedélyezési szintű tervdokumentáció (amennyiben releváns)
7. Energiatanúsítvány a megújításra kerülő épületről (amennyiben releváns)
8. Arányosítás alátámasztására készített kimutatás (amennyiben releváns)A projekt klímakockázati elemzése, kockázatkezelési terve, környezeti állapotfelmérés, (amennyiben releváns)
9. A támogatást igénylő nyilatkozata, a projekt valamennyi környezeti, esélyegyenlőségi jogszabálynak való megfelelésről továbbá arról, hogy a projektnek a környezetének ökológiai állapotára, a vizek állapotára és a klímaváltozásra nincs hatása (amennyiben releváns)
10. Nyilatkozatok:
  - Tervezői/statikus nyilatkozatok, igazolások új épület építése/funkciójukat veszített épületek hasznosítása, illetve funkcióváltás esetén (amennyiben releváns)
  - Akadálymentesítésről szóló tervfejezet (amennyiben releváns)
  - Nyilatkozat a kiváltott ingatlan hasznosításáról (amennyiben releváns)
  - Tervezői nyilatkozat műemléki védelemről (amennyiben releváns)
11. Ingatlan(ok) tulajdoni lapja
12. Amennyiben a támogatást igénylőnek volt közbeszerzési eljárása, a közbeszerzési eljárás tanúsítványa.
13. Autóbuszöblök építése esetén szándéknyilatkozat nyújtandó be a területileg illetékes közösségi közlekedést biztosító közszolgáltatótól a létesítmények használatára vonatkozóan, felújítás esetén igazolni szükséges az aktív, meglévő használatot.
14. Árajánlatok:
  - a) A nem közbeszerzés köteles költségtelek alátámasztására 1 darab árajánlat, vagy műszaki terv/műszaki leírás.
A nyílt kereskedelmi forgalomban beszerezhető eszközök esetén az írásos ajánlatok kiválthatók hivatalos árajánlatok bemutatásával (pl.: forgalmazó cégek honlapja).
  - b) Közbeszerzéshez kapcsolódó költség esetén egy indikatív árajánlat, vagy építési tevékenység esetében tervezői költségbecslés.
  - c) Személyi jellegű ráfordítások megalapozására a támogatási kérelemmel együtt benyújtandók a támogatási kérelem benyújtását megelőző évre vonatkozó bérkartonok vagy egy nyilatkozat az érintett időszak személyi jellegű ráfordításainak értékéről.

Felhívjuk figyelmét, hogy a felsorolt mellékleket a támogatási kérelem elkészítésekor kell csatolni! A támogatást igénylő adatait tartalmazó *Nyilatkozat* c. dokumentum példányát pedig a támogatási kérelem véglegesítése és lezárása után az elektronikus kitöltő program fogja generálni, így az a csatolandó melléklek között nem került felsorolásra. A Nyilatkozat aláírását és elküldését, továbbá támogatási kérelmek benyújtásának és elbírálásának folyamatát az ÁÚF 3. pontja tartalmazza.

6.2. A TÁMOGATÁSI SZERZŐDÉSHEZ CSATOLANDÓ MELLÉKLETEK LISTÁJA

Felhívjuk figyelmét, hogy a felsorolt mellékleket a támogatási szerződés megkötése soránszükséges elektronikus formában csatolni.

1. a kedvezményezett nevében aláíró személy vagy személyek - a költségvetési szerv, a helyi önkormányzat, a kisebbségi önkormányzat, az egyházi jogi személy, a felsőoktatási intézmény, a közalapítvány és az állam kizárólagos tulajdonában lévő gazdasági társaság kivételével - pénzügyi intézmény által igazolt, ügyvéd által ellenjegyzett vagy közjegyző által hitelesített aláírás mintáját,
2. a kedvezményezett - a költségvetési szerv, a helyi önkormányzat, a nemzetiségi önkormányzat, az egyházi jogi személy, a felsőoktatási intézmény, a közalapítvány és az állam kizárólagos tulajdonában lévő gazdasági társaság kivételével - alapító (létesítő) okiratát vagy jogszabályban meghatározott nyilvántartásba vételét igazoló okiratát.
3. Nyilatkozat finanszírozási mód választásáról

6.3. AZ ELSŐ KIFIZETÉSI KÉRELEMHEZ CSATOLANDÓ MELLÉKLETEK LISTÁJA

Nem releváns.

7. TOVÁBBI INFORMÁCIÓK

Tájékoztatjuk a tisztelt támogatást igénylőt, hogy a támogatási kérelmek elbírálása során a támogatást igénylővel kapcsolatos, a közhiteles adatbázisokban elérhető adatok vagy azok egy része az eljárási rendelet hatálya alá tartozó szervezetek által felhasználásra kerülnek.

Az irányító hatóság fenntartja a jogot, hogy jelen felhívást a jogszabályi környezet alakulásának megfelelően indokolt esetben módosítsa, illetve jogszabályban meghatározott esetben felfüggeszse, vagy lezárja, amelyről az irányító hatóság indoklással ellátott közleményt tesz közzé a www.szechenyi2020.hu oldalon.

Felhívjuk a tisztelt támogatást igénylők figyelmét, hogy az ÁÚF a www.szechenyi2020.hu honlapon található és általános tájékoztatást nyújt az alábbiakról:

1. Az Útmutató célja, hatálya
2. Kizáró okok listája
3. A támogatási kérelmek benyújtásának és elbírálásának módja
  - a) A támogatási kérelmek benyújtásának és elbírálásának módja standard eljárásrendben
  - b) A támogatási kérelmek benyújtásának és elbírálásának módja egyszerűsített eljárásrendben
  - c) A támogatási kérelmek benyújtásának és elbírálásának módja kiemelt eljárásrendben
  - d) A támogatási kérelmek benyújtásának és elbírálásának módja területi kiválasztási eljárásrendben
4. Tájékoztatás kifogás benyújtásának lehetőségéről
5. Tájékoztató támogatói okirat kibocsátásáról vagy a támogatási szerződés megkötéséről
6. A biztosítéknyújtási kötelezettségre vonatkozó tájékoztató
7. A fejlesztéssel érintett ingatlanra vonatkozó feltételek
8. Tájékoztatás a projektek megvalósításáról, finanszírozásáról, és előrehaladásának követéséről
9. A közbeszerzési kötelezettségre vonatkozó tájékoztató
10. Tájékoztatásra és nyilvánosságra vonatkozó kötelezettségek
11. A felhívással, a projektkiválasztási eljárással és a projektmegvalósítással kapcsolatos legfontosabb jogszabályok
12. A környezetvédelmi, esélyegyenlőségi és a nők és férfiak egyenlőségét biztosító követelmények

Kérjük, hogy a támogatási kérelmet az útmutatók figyelembevételével készítsék el!

8. A FELHÍVÁS SZAKMAI MELLÉKLETEI

A) Területsspecifikus mellékletek:

- Baranya megye
- Bács-Kiskun megye
- Békés megye
- Borsod megye
- Fejér megye
- Heves megye
- Jász-Nagykun-Szolnok megye
- Komárom-Esztergom megye
- Nógrád megye
- Somogy megye
- Veszprém megye

B) Általános mellékletek:

- 1) „Koppenhágai típusú” megemelt kerékpársáv tervezési útmutató
- 2) Település belterületein tervezett kerékpárút mentén telepíteni javasolt növényfajok
- 3) Jelentős hiányosságok kerékpárforgalmi létesítmény fenntartása során
- 4) Segédlet a közszolgáltatások egyenlő esélyű hozzáféréseinek megteremtéséhez – komplex akadálymentesítés
- 5) Kerékpárforgalmi hálózati terv javasolt felépítése
- 6) Fenntartható városi mobilitási tervek kidolgozása és végrehajtása útmutató
- 7) Tájékoztató a Fenntartható Városi Mobilitási Terv (SUMP) készítéséről
- 8) Megvalósíthatósági tanulmány minta
- 9) Törölve (2017. május 8-i módosítással)
- 10) Konzorciumi együttműködési megállapodás - Támogatásban részesített projekt megvalósítására
- 11) Konzorciumi együttműködési megállapodás - Támogatási kérelem benyújtására
- 12) Iránymutatás közúti biztonsági audit készítéséhez
- 13) Kommunikációs csomagok keretében elszámolható költségek felső korlátai

C) Felhíváshoz kapcsolódó jogszabályok listája:

Törvények

1988. I. tv. a közúti közlekedésről

Rendeletek

314/2005. (XII.25.) Korm. rendelet a környezeti hatásvizsgálati és az egységes környezethasználati engedélyezési eljárásról

Uniós jogszabályok

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS 1301/2013/EU RENDELETE (2013. december 17.) az Európai Regionális Fejlesztési Alapról és a „Beruházás a növekedésbe és munkahelyteremtésbe” célkitűzésről szóló egyedi rendelkezésekről, valamint az 1080/2006/EK rendelet hatályon kívül helyezéséről

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS 1303/2013/EU RENDELETE az Európai Regionális Fejlesztési Alapra, az Európai Szociális Alapra, a Kohéziós Alapra, az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapra és az Európai Tengerügyi és Halászati Alapra vonatkozó közös rendelkezések megállapításáról, az Európai Regionális Fejlesztési Alapra, az Európai Szociális Alapra és a Kohéziós Alapra és az Európai Tengerügyi és Halászati Alapra vonatkozó általános rendelkezések megállapításáról és az 1083/2006/EK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről

Egyéb előírások

ÚT 2-1.203:2010 – Kerékpárforgalmi létesítmények tervezése

ÚT 2-1.157 - Közúti jelzőtáblák II.

e-ÚT 03.07.13 Tervezési útmutató a közutakon alkalmazható sebességcsökkentő eszközökről

D) **Fogalomjegyzék:**

Igénymentesség: Amennyiben a támogatás céljaival, fejlesztéssel érintett ingatlanra bármilyen, az szerinti jog vagy tény bejegyzésre, feljegyzésre került, csak abban a helyzetben tekinthető igénymentesnek, ha az a projekt megvalósulását és fenntartását nem veszélyezteti.

Az ingatlan nyilvántartásba bejegyezhető jogok esetén (amennyiben releváns és értelmezhető) rendezett tulajdoni viszonyokkal rendelkezőnek tekinthető az ingatlan, ha

- a jogosultja(i) a projekt megvalósításához, illetve fenntartásához kifejezetten hozzájárult(ak) kivéve közműszolgáltatók esetén,
- a projektgazda az igény jogosultja,
- jogszabályon alapuló elővásárlási jog esetén (különösen MNV Zrt., NFA)

Az ingatlanra bejegyzett jelzálogjog nem tekintendő projekt megvalósulását vagy fenntartását veszélyeztető ténynek, a jelzálogjogosult hozzájárulásának benyújtására nincsen szükség.

Az igénymentességet a támogatást igénylőnek igazolnia kell.

Az ingatlan nyilvántartásba feljegyezhető tények esetén a projektgazdának írásban nyilatkoznia, továbbá – amennyiben releváns, pl. felszámolási eljárás, kisajátítás, telekalakítás, tulajdoni korlátozás, építési tilalom, stb. – hiteles dokumentumokkal igazolnia kell, hogy a feljegyzett tény(ek) a projekt megvalósulását és fenntartását nem veszélyezteti(k).

Feltétel továbbá, hogy a tulajdonos(ok) a projekt megvalósításához, illetve fenntartásához kifejezetten hozzájárult(ak).

Osztatlan közös tulajdon esetén az igénymentességnek a projekt szempontjából releváns tulajdoni hányad vonatkozásában kell fennállnia.

Kerékpárosbarát: Olyan tevékenység, hely illetve létesítmény, amely a kerékpárral közlekedők igényeit tudatosan figyelembe veszi és azok kielégítését (minősített módon) megvalósítja.

Permentesség: Az ingatlan nem áll peres eljárás alatt. (A tulajdoni lap perfeljegyzést nem tartalmaz.)

Projekt tartalom: a támogatási szerződésben rögzített, vagy bármely, e rendelet alapján a támogatási kérelemben, illetve a kifizetési igénylésekben, továbbá bejelentésekben, kérelmekben a projekttel kapcsolatban szolgáltatott adat

Szintentartó beruházás: szintentartó és helyettesítő beruházásnak minősül a tárgyi eszközökbe vagy immateriális javakba történő beruházás, amely nem jár új létesítmény felállításával, nem jár meglévő létesítmény bővítésével, egy létesítmény szolgáltatásainak bővítésével; illetve olyan eszközök beszerzése, amely a kedvezményezett által már használt tárgyi eszközt, immateriális jószágot váltja ki anélkül, hogy a kiváltás a nyújtott szolgáltatás alapvető változását eredményezné.

Támogatási kérelem: a felhívásban meghatározott alaki és formai követelményeknek megfelelő dokumentum, amely egy projekt támogatásban részesítésére irányul, és amelynek részei a projektadatlap és a melléletek